

การปรับพฤติกรรมการอยู่ไม่นิ่งของเด็กสมาธิสั้น อายุ 5-6 ปี โดยกิจกรรมการประยุกต์ใช้หุ่นสายเสมา
โรงเรียนอนุบาลเจริญพงศ์ กรุงเทพมหานคร

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทร์วโรดม เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาศิลปศึกษา
กุมภาพันธ์ 2561

การปรับพฤติกรรมการอยู่ไม่นิ่งของเด็กสมาธิสั้น อายุ 5-6 ปี โดยกิจกรรมการประยุกต์ใช้หุ่นสายเสมา
โรงเรียนอนุบาลเจริญพงศ์ กรุงเทพมหานคร

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาศิลปศึกษา
กุมภาพันธ์ 2561
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

การปรับพฤติกรรมการอยู่ไม่นิ่งของเด็กสมาธิสั้น อายุ 5-6 ปี โดยกิจกรรมการประยุกต์ใช้หุ่นสายเสมา
โรงเรียนอนุบาลเจริญพงศ์ กรุงเทพมหานคร

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาศิลปศึกษา
กุมภาพันธ์ 2561

ธนาธิษฐ์ วีระศักดิ์อรุณ. (2561). การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการใช้ของเล่นของเด็กสมาธิสั้น อายุ 5-6 ปี โดยกิจกรรมการประยุกต์ใช้หุ่นสายเสมา โรงเรียนอนุบาลเจริญพงศ์ กรุงเทพมหานคร. ปริญญาโท กศ.ม. (ศิลปศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาโท: ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ระวีวรรณ วรรณวิไชย.

งานวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง มีความมุ่งหมายเพื่อสร้างกิจกรรมการประยุกต์ใช้หุ่นสายเสมา มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างกิจกรรมการประยุกต์ใช้หุ่นสายเสมาเพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการใช้ของเล่นของเด็กสมาธิสั้นระดับอายุ 5-6 ปี โรงเรียนอนุบาลเจริญพงศ์ กรุงเทพมหานคร โดยมีกลุ่มประชากรที่ใช้ในการวิจัยจำนวน 4 คน โดยได้รับการรับรองจากแพทย์ว่าเป็นโรคสมาธิสั้น และใช้แบบแผนการทดลองแบบ One Group Pretest – Posttest Design ด้วยทฤษฎีแรงจูงใจของเฮอริชเบอร์ค เพราะเด็กสมาธิสั้นมีความสนใจที่แตกต่างจากเด็กปกติ ฉะนั้นแรงจูงใจเป็นสิ่งสำคัญในการกระตุ้นการเรียนรู้ของเด็กสมาธิสั้น เพื่อนำไปสู่กระบวนการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมเด็กสมาธิสั้น ผลการศึกษาสรุปว่า 1.) การสร้างกิจกรรมการประยุกต์ใช้หุ่นสายเสมา เพื่อช่วยปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการใช้ของเล่นของเด็กสมาธิสั้น โดยกิจกรรมนี้มีกระบวนการสร้างสรรค์และการประดิษฐ์หุ่นสายเสมาตามทฤษฎีแรงจูงใจของเฮอริชเบอร์ค ปัจจัยองค์ประกอบจูงใจ (Motivation Factors) ความสำเร็จในการทำงานที่บุคคลสามารถทำงานได้เสร็จสิ้นประสบผลสำเร็จอย่างดี สามารถแก้ปัญหาต่างๆ เกี่ยวกับงานแรงจูงใจจะเป็นแรงสามารถทำงานสำเร็จได้ การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมให้หนึ่งของเด็กสมาธิสั้นต้องอาศัยแรงจูงใจในการดำเนินกิจกรรม ชุดกิจกรรมการประยุกต์ใช้หุ่นสายเสมาจำนวน 4 สัปดาห์ๆ ละ 3 ครั้ง เป็นจำนวนทั้งสิ้น 12 ครั้ง ครั้งละ 40 นาที 2.) ผลการทดลองพบว่าเด็กสมาธิสั้นมีคะแนนการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในระยะหลังทดลองสูงกว่าก่อนทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

BEHAVIOR MODIFICATION FOR ADHD AGE 5-6 YEARS BY SEMATHAI MARIONETTE:
CHAROENPONG KINDERGARTEN BANGKOK

Presented in Partial Fulfillment of the Requirements for the
Master of Arts Degree in Art Education
at Srinakharinwirot University

February 2018

Tananit Wirasakarun. (2018). *Behavior Modification for Children with ADHD Aged Five to Six Years with Semathai Marionettes at Charoenpong Kindergarten in Bangkok*. Master thesis, M.Ed. (Art Education). Bangkok: Graduate School, Srinakharinwirot University.
Advisor Committee: Assist. Prof. Dr. Rawiwan Wanwichai.

This research studied behavior modification for children with Attention Deficit Hyperactivity Disorder (ADHD) by Semathai Marionette activities. The objective was to create applied activities using Semathai Marionettes in order to modify the behavior of children with ADHD at Charoenpong Kindergarten in Bangkok. The research focus group consisted of four students who were diagnosed with ADHD, which was confirmed by the psychologist. The researcher used the One Group Pretest – Posttest Design, as well as the motivational theory of Herzberg. The rationale for using this theory is that the focus group may have different preferences than normal students in order to modify their behavior. The findings of this study are as follows: 1) The applied activities with Semathai Marionettes helped to modify the behavior of children with ADHD by using the creative process of marionette crafting, which follows the motivational theory of Herzberg, motivation factors, and achievement in work. For those who are able to successfully, are able to solve problems at work and motivation works as a positive force. The behavior modification of ADHD might need motivation at factors in order to go with the activities. The applied activities using Semathai Marionettes look place over four weeks (three times per week at forty minutes per session for a total of twelve sessions); 2) The results of using adaptive activities with Semathai Marionettes to modify the behavior of ADHD students was increased, with a statistical significance of 0.05.

ปริญญาบัตร
เรื่อง
การปรับพฤติกรรมการอยู่ไม่นิ่งของเด็กสมาธิสั้น อายุ 5-6 ปี โดยกิจกรรมการประยุกต์ใช้หุ่นสายเสมา
โรงเรียนอนุบาลเจริญพงศ์ กรุงเทพมหานคร
ของ
ธนาธิษฐ์ วีระศักดิ์อรุณ

ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้นับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาศิลปศึกษา
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นายแพทย์จักรชัย เอกปัญญาสกุล)
วันที่ เดือน กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2561

อาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาบัตร คณะกรรมการสอบปากเปล่า

.....ที่ปรึกษาหลัก .....ประธาน
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ระวีวรรณ วรรณวิไชย) (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นพดล อินทร์จันทร์)

.....กรรมการ
(ศาสตราจารย์ ฉันทนา เอี่ยมสกุล)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ระวีวรรณ วรรณวิไชย)

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงไปได้ เกิดจากความกรุณาและความช่วยเหลืออย่างดียิ่งจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ระวีวรรณ วรรณวิไชย ที่ได้กรุณาแนะนำและให้ข้อคิดที่เป็นสาระประโยชน์อย่างยิ่งแก่ผู้วิจัย โดยเฉพาะการสละเวลาอันมีค่าของท่านในการช่วยตรวจสอบ แก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ เพื่อให้ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สมบูรณ์ ผู้วิจัยจึงขอกราบขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ระวีวรรณ วรรณวิไชย เป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นพดล อินทร์จันทร์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กิตติภรณ์ นพอดมพันธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปิยวดี มากพา และอาจารย์ ดร.ปรวัน แพทยานนท์ อาจารย์ที่ปรึกษาและผู้ดูแลในการศึกษาที่ประสาทวิชา ความรู้และประสบการณ์ทางด้านการศึกษาและมุมมองชีวิตในด้านต่างๆ และให้กำลังใจอย่างต่อเนื่อง

ขอกราบขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้เชี่ยวชาญทุกท่านที่ให้ความกรุณาตรวจเครื่องมือในการวิจัยทั้ง 3 ท่าน คือ แพทย์หญิงศศิณี เอี่ยมอุไรรัตน์ อาจารย์สถัญญรัตน์ โทมัส อาจารย์นิมิตร พิพิตรกุล ที่เสียสละเวลาตรวจสอบและให้คำแนะนำในการปรับปรุงแก้ไขให้เครื่องมือในการวิจัยมีคุณภาพ

ขอกราบขอบพระคุณผู้อำนวยการ คณะครูและผู้ปกครองโรงเรียนอนุบาลเจริญพงศ์ กรุงเทพมหานคร ที่กรุณาให้ความช่วยเหลือ ให้ความเมตตา เอื้อเฟื้อสถานที่ในการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยและนักเรียนอนุบาล 2-3 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ครั้งนี้จนสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

ขอบคุณเพื่อนๆ พี่ๆ น้องๆ เอกศิลาปะการแสดงศึกษา รุ่น 3 ทุกคน สำหรับกำลังใจ ความห่วงใย และการช่วยเหลือตลอดระยะเวลาที่ศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัยจนปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

สุดท้ายนี้ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ ครอบครัวที่เป็นกำลังใจสำคัญและมอบโอกาสที่สำคัญทางการศึกษา ตลอดจนพี่น้องและญาติๆ ทุกคนที่คอยห่วงใย และให้กำลังใจในการศึกษาตลอดมา จนทำให้งานปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี

ธนานิษฐ์ วีระศักดิ์อรุณ

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย	3
ความสำคัญของการวิจัย	3
ขอบเขตของการวิจัย	3
นิยามศัพท์เฉพาะ	4
กรอบแนวคิดในการวิจัย	4
สมมติฐานในการวิจัย	4
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	5
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับเด็กสมาธิสั้น	6
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมบำบัด	12
เอกสารการปรับพฤติกรรม	14
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับหุ่นสายของไทย	17
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	23
3 วิธีดำเนินการวิจัย	27
รูปแบบการวิจัย	27
การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	28
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	28
การสร้างและการตรวจสอบเครื่องมือ	28
วิธีการดำเนินการวิจัย	30
การเก็บรวบรวมข้อมูล	31
การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล	31
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	32
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	33
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	33
การวิเคราะห์ข้อมูล	33
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	33
วิเคราะห์ตารางกิจกรรม	46

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	51
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	51
ความสำคัญของการวิจัย.....	51
สมมุติฐานในการวิจัย.....	51
ขอบเขตของงานวิจัย.....	51
ตัวแปรที่ศึกษา.....	51
เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย.....	52
วิธีการสร้างเครื่องมือ.....	52
วิธีการดำเนินการวิจัย.....	52
สรุปผลการวิจัย.....	53
อภิปรายผล.....	55
ข้อเสนอแนะ.....	60
บรรณานุกรม.....	61
ภาคผนวก.....	64
ภาคผนวก ก.....	65
ภาคผนวก ข.....	67
ภาคผนวก ค.....	69
ภาคผนวก ง.....	71
ภาคผนวก จ.....	85
ประวัติย่อผู้วิจัย.....	98

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 โครงสร้างรูปแบบการประยุกต์ใช้หุ่นสายเสมาเพื่อปรับพฤติกรรมการอยู่ไม่นิ่งของเด็กสมาธิสั้น 5-6 ปี.....	35
2 ผลการทดสอบหาค่าความสอดคล้องระหว่างกิจกรรมการประยุกต์ใช้หุ่นสายเสมากับวัตถุประสงค์การจัดกิจกรรมเพื่อปรับพฤติกรรมการอยู่ไม่นิ่งของเด็กสมาธิสั้นอายุ 5-6 ปี.....	39
3 ผลการวิเคราะห์การทดลองใช้ (Try out) กิจกรรมการประยุกต์ใช้หุ่นสายเสมาเพื่อปรับพฤติกรรมการอยู่ไม่นิ่งของเด็กสมาธิสั้นอายุ 5 – 6 ปี โดยกิจกรรมการประยุกต์ใช้หุ่นสายเสมาโรงเรียนอนุบาลเจริญพงศ์ กรุงเทพมหานคร ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดลอง.....	41
4 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง.....	42
5 การวิเคราะห์เปรียบเทียบผลการปรับพฤติกรรมการอยู่ไม่นิ่งของเด็กสมาธิสั้นระหว่างก่อนและหลังการได้รับโปรแกรม โดยการประเมินจากผู้ปกครองและครู.....	43

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	4
2 การวิเคราะห์เปรียบเทียบผลการปรับพฤติกรรมการอยู่ไม่นิ่งของเด็กสมาธิสั้น ระหว่างก่อนและหลังการได้รับโปรแกรม การสังเกตพฤติกรรมเด็กสมาธิสั้น โดยครูกิจกรรมที่ 1-12 กิจกรรม.....	44
3 การวิเคราะห์เปรียบเทียบผลการปรับพฤติกรรมการอยู่ไม่นิ่งของเด็กสมาธิสั้น ระหว่างก่อนและหลังการได้รับโปรแกรม การสังเกตพฤติกรรมแต่ละด้านโดยครู.....	44
4 การวิเคราะห์เปรียบเทียบผลการปรับพฤติกรรมการอยู่ไม่นิ่งของเด็กสมาธิสั้น ระหว่างก่อนและหลังการได้รับโปรแกรม การสังเกตพฤติกรรมเด็กสมาธิสั้น โดยผู้ปกครองกิจกรรมที่ 1-12 กิจกรรม.....	45
5 การสังเกตพฤติกรรมการอยู่ไม่นิ่งของเด็กสมาธิสั้น 10 (รายพฤติกรรม) โดยผู้ปกครองเป็นผู้สังเกต.....	46
6 การเปรียบเทียบผลการปรับพฤติกรรมการอยู่ไม่นิ่งของเด็กสมาธิสั้น ระหว่างก่อนและหลังการได้รับโปรแกรม โดยการประเมินจากผู้ปกครองและครู.....	48
7 การเปรียบเทียบคะแนนค่าเฉลี่ยพฤติกรรมของเด็กสมาธิสั้นระหว่างก่อนและหลัง การใช้กิจกรรมการประยุกต์ใช้หุ่นสายเสมาของเด็กสมาธิสั้นรายบุคคล (โดยครู).....	49
8 การเปรียบเทียบคะแนนค่าเฉลี่ยพฤติกรรมของเด็กสมาธิสั้นระหว่างก่อนและหลัง การใช้กิจกรรมการประยุกต์ใช้หุ่นสายเสมาของเด็กสมาธิสั้นรายบุคคล (โดยผู้ปกครอง).....	49

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

โรคสมาธิสั้น คือ โรคทางจิตเวชที่มักจะพบบ่อย ร้อยละ 3-10 ของ เด็กปฐมวัยอายุ 5-12 ปี พบเพศชายมากกว่าเพศหญิง 3-4 เท่า (วินัดดา ปิยะศิลป์, 2550) จากสถิติที่เข้ารับการรักษา ในโรงพยาบาลยูวประสาทไวทโยปถัมภ์ โดยพบว่ามีเด็กสมาธิสั้นเข้ารับบริการในปี 2550 ถึง 2552 จำนวน 5,156, 5,671 และ 6,070 ราย ตามลำดับ (รายงานเวชระเบียนและสถิติโรงพยาบาลยูวประสาทไวทโยปถัมภ์ 2550, 2551 และ 2552) โดยมีแนวโน้มสูงขึ้น เด็กสมาธิสั้นมี 2 ลักษณะ คือ สมาธิสั้นแท้ หรือ ADHD คือสาเหตุที่หนึ่ง เกิดจากการผิดปกติจากสมองตั้งแต่กำเนิด และภาวะที่มีต่อสมอง ตั้งแต่อยู่ในครรภ์แม่ ตัวอย่างเช่น แม่ขาดสารอาหาร หรือได้รับสารพิษ การคลอดมีปัญหาคือ เด็กเป็นลมชัก หรือสมองอักเสบ ส่งผลให้สารโดปามีนและเอนอร์เอปินเนเฟริน ซึ่งเป็นสารสื่อประสาทที่คุมสมาธิมีปริมาณน้อยกว่าเด็กปกติ ดังนั้นเด็กจะมีอาการ และยิ่งเห็นอาการมากขึ้นหากเด็กได้รับการดูแลที่ไม่เหมาะสม อีกสาเหตุที่สอง เป็นการถ่ายทอดทางพันธุกรรม พบว่า 30%-40% ของผู้ป่วยมีสมาชิกในครอบครัวเป็นโรคนี้ สิ่งแวดล้อมและการเลี้ยงดูมีผลน้อย สาเหตุที่สองสมาธิสั้นเทียม เกิดจากการเลี้ยงดู สิ่งแวดล้อมและสมองปกติ อาการสมาธิสั้นแบบนี้มักพบในเด็กอนุบาลที่ถูกเร่งเรียน

โดยส่วนใหญ่แล้วเด็กสมาธิสั้นจะเริ่มมีอาการในช่วงอายุ 5-6 ปี ซึ่งเด็กสมาธิสั้นจะมีปัญหา ด้านพัฒนาการทางพฤติกรรมไม่เหมาะสม ความอดทนต่ออุปสรรคต่ำ หุนหันพลันแล่น วุ่นวาย เคลื่อนไหวอยู่เสมอ ไม่สามารถรวบรวมสมาธิความตั้งใจและควบคุมตัวเองได้ ทำให้เกิดผลเสีย ต่อการใช้ชีวิตประจำวัน ทั้งในเรื่องของการเรียน การเข้าสังคม และการสร้างความสัมพันธ์กับผู้อื่น เด็กจะขาดประสบการณ์แห่งความสำเร็จ จากอาการหลักของโรคสมาธิสั้นดังกล่าวข้างต้นทำให้เด็กสมาธิสั้นไม่สามารถใช้ชีวิตเหมือนเด็กปกติ เมื่ออยู่ในห้องเรียน มักจะรบกวนชั้นเรียน เนื่องจากการ ทำอะไรไม่ได้เท่ากับเพื่อน และจะมีความรู้สึกเศร้าและหงุดหงิด ความซุกซนไม่อยู่นิ่งไม่อาจจะทนอะไรได้ ส่งผลกระทบต่อเด็กที่ป่วยเป็นโรคนี้ทำให้เกิดปัญหาทั้งที่บ้านและครอบครัว ความเสี่ยงต่อการเกิดพฤติกรรมก้าวร้าวรุนแรงต่อตนเองและผู้อื่น ได้รับแต่คำตำหนิและการลงโทษ เด็กจะขาดความเชื่อมั่นในตัวเอง อาจกลายเป็นคนที่ทอดถอยมีปัญหาคารมณซึมเศร้าหรือ อาจมีอาการก้าวร้าว และกลายเป็นอันธพาลเกรในที่สุด ถ้าไม่ได้รับการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมหรือการบำบัดรักษา จะมีอาการหนักขึ้นจนกลายเป็น โรคสมาธิสั้นในผู้ใหญ่ๆนั้นจะมีลักษณะใจร้อน เกิดความขัดแย้งจากคนรอบข้าง ไม่ค่อยมีสมาธิในเวลาทำงาน เบื่อง่าย และส่งผลให้เป็นโรคจิตเวช โรคซึมเศร้าและโรคต่อต้านสังคม บางกรณีอาจถึงขั้นคิดสั้นฆ่าตัวตาย

การรักษาเด็กสมาธิในปัจจุบันในต่างประเทศและในประเทศไทย แพทย์จะให้เด็กกินยาทุกวัน เพราะอาการที่เป็นเกิดขึ้นตลอดเวลาไม่มีวันหยุด ทั้งนี้เพื่อช่วยให้เด็กมีการควบคุมตนเองดีขึ้น ไม่ให้เกิดปัญหาความตึงเครียดในครอบครัวและครอบครัว เมื่อเด็กมีอาการน้อยลง การควบคุมตนเองดีขึ้น ปฏิสัมพันธ์ระหว่างเด็กกับบุคคลอื่นจะดีขึ้น มีความรู้สึกที่ดีต่อตนเองและผู้อื่น เด็กจะมีความสุข มีความมั่นคงในตนเองซึ่งจะช่วยให้เด็กพัฒนาดียิ่งขึ้น การกินยาในการรักษา นั้นจำนวนร้อยละ 40 จะยังคงมีอาการ แต่จะไม่ก่อให้เกิดปัญหาส่วนใหญ่แล้วอาการอยู่ไม่นิ่งจะลดลง แต่อาการสมาธิสั้นยังไม่หาย จากการศึกษาเอกสารพบว่าการรักษาโดยการให้ยา เด็กสมาธิสั้นไม่สามารถหายขาดได้ แต่การรักษาเด็กสมาธิสั้นที่มีประสิทธิภาพที่ดีนั้น การรักษาแบบผสมผสานหลายวิธีเข้าด้วยกันเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดเพื่อมีเป้าหมายในการใช้ชีวิตในสังคมอย่างมีความสุข ซึ่งสอดคล้องกับ (ชาญวิทย์ พรนภดล. 2556) ได้กล่าวว่า การรักษาเด็กสมาธิสั้นที่มีประสิทธิภาพที่ดีที่สุด คือ การผสมผสานการรักษาหลายด้าน ดังต่อไปนี้เข้าด้วยกัน เช่น การกินยาควบคู่ไปกับการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม และการช่วยเหลือทางด้านจิตใจสำหรับเด็ก และการช่วยเหลือทางด้านการศึกษา เป็นต้น เนื่องจากการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมเป็นวิธีช่วยเหลือเด็กสมาธิสั้นที่มีความสำคัญวิธีหนึ่ง ซึ่งช่วยให้เด็กเรียนรู้การควบคุมตนเองเพื่อหลีกเลี่ยงผลเสียที่เกิดขึ้นจากพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม

การขีดหุ่นสายเป็นศิลปะแห่งการเล่าเรื่องโดยมีลักษณะพิเศษคือ ผู้ขีดสามารถปลดปล่อยความคิดถ่ายทอดผ่านตัวหุ่น ซึ่งในการแสดงแต่ละตอนนั้นจะต้องมีการประชุมเนื้อเรื่องจะคัดเลือกตอนโดยยึดหลักว่าจะใช้แสดงในงานใดเพื่ออะไร เพื่อเลือกความเหมาะสมในการแสดงและคำนึงถึงตัวละครที่ต้องใช้เล่นแสดงในตอนนั้นๆ เพื่อพิจารณาตัวหุ่นว่าสามารถนำมาเล่นทดแทนกันได้หรือไม่และคำนวณระยะเวลา ในการแสดงเมื่อสามารถสรุปเรื่องและตอนได้แล้วจะนำเรื่องและตอนของบทละครตอนนั้นมาปรับปรุงและดัดแปลงให้เหมาะสมหากเรื่องนั้นไม่มีบทโฆษณแสดงมาก่อนก็จะนำบทหรือกรองที่สามารถนำมาใช้เพื่อการขับร้องและแสดงซึ่งจะดัดแปลงจากเรื่องบ้างในบางครั้ง เพื่อเพิ่มอรรถรสในการแสดง ซึ่งล้วนแต่เป็นละครที่สร้างสรรค์ จากวรรณกรรมเยาวชนร่วมสมัยที่แฝงจริยธรรม วัฒนธรรมประเพณีไทย และค่านิยมความดีในสังคม ซึ่งกระบวนการขีดหุ่นสายนั้นผู้ขีดหุ่นต้องควบคุมตัวหุ่นจากด้านบนผ่านเชือกและคันขีดในการบังคับทิศทาง และการออกท่าทางของหุ่น (ผิวน้ำ เฉลิมญาติ. 2558) กล่าวว่า หุ่นสายเป็นหุ่นประเภทเดียวที่ผู้ขีดกับตัวหุ่นไม่สามารถสัมผัสกันโดยตรง ผู้ขีดหุ่นสายต้องมีสมาธิในการควบคุมตัวหุ่น กระบวนการขีดหุ่นสายสิ่งสำคัญคือการควบคุมตัวหุ่นในขณะที่ขีดซึ่งอาจเป็นเป็นกิจกรรมที่ช่วยปรับเปลี่ยนพฤติกรรมความไม่อยู่หนึ่งของเด็กสมาธิสั้น ในการขีดหุ่นสายนั้นผู้ที่ขีดหุ่นสายต้องฝึกฝนร่างกายและมือในการบังคับควบคุมหุ่น ให้สอดคล้องกับการเล่าเรื่อง ซึ่งจำเป็นต้องใช้ทักษะการเคลื่อนไหว และสมาธิอย่างมากในการฝึกฝน

เนื่องจากการฝึกเชิดหุ่นสายต้องใช้สมาธิเป็นสิ่งสำคัญ ในการบังคับการเคลื่อนไหวให้ออกมาสวยงามและลื่นไหลไปพร้อมกับเนื้อเรื่อง การฝึกเชิดหุ่นจะเป็นกิจกรรมหนึ่งที่จะช่วยเสริมสร้างสมาธิและเป็นการฝึกฝนให้กับเด็กรู้จักควบคุมตนเอง ซึ่งจะส่งผลให้เด็กมีพฤติกรรมที่นิ่งขึ้น

ดังนั้นจากหลักการและแนวทางดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความคิดที่จะนำกิจกรรมการประยุกต์ใช้หุ่นสายเพื่อไปใช้ปรับพฤติกรรมความไม่อยู่นิ่งของเด็กสมาธิสั้น เพราะรูปแบบการเชิดหน้าจะมีส่วนช่วยให้เด็กมีสมาธิในการควบคุมหุ่น ซึ่งอาจส่งผลให้เด็กมีพฤติกรรมที่นิ่งขึ้น

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อสร้างกิจกรรมการประยุกต์ใช้หุ่นสายเสมา เพื่อปรับพฤติกรรมการอยู่นิ่งของเด็กสมาธิสั้นระดับอายุ 5-6 ปี
2. เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมติดการอยู่นิ่งของเด็กสมาธิสั้น ระดับอายุ 5-6 ปี ก่อนและหลัง การทำกิจกรรมการประยุกต์ใช้หุ่นสายเสมา

ความสำคัญของการวิจัย

ผลของการวิจัยสามารถใช้เป็นข้อมูลสำหรับครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับเด็กสมาธิสั้น อายุ 5-6 ปี ที่ใช้เป็นแนวทางการสร้างกิจกรรมการประยุกต์ใช้หุ่นสายเพื่อปรับพฤติกรรมความไม่อยู่นิ่งของเด็กสมาธิสั้นต่อไป

ขอบเขตของงานวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนที่มีสมาธิสั้นในระดับอายุ 5-6 ปี กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้น อนุบาล 2-3 ที่ได้รับการวินิจฉัยจากแพทย์ว่าเป็นสมาธิสั้นโรงเรียนอนุบาลเจริญพงศ์ จังหวัดกรุงเทพมหานคร

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ใช้การเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) นักเรียนที่มีสมาธิสั้น ในระดับอายุ 5-6 ปี เลือกจากนักเรียนที่ได้รับการวินิจฉัยจากแพทย์ว่าเป็นสมาธิสั้น และนักเรียนที่สมัครสนใจเข้าร่วมจำนวน 4 คนที่กำลังศึกษา อนุบาล 2-3 โรงเรียนอนุบาลเจริญพงศ์ จังหวัดกรุงเทพมหานคร

ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรต้น ได้แก่ กิจกรรมการประยุกต์ใช้หุ่นสายเสมา

ตัวแปรตาม ได้แก่ พฤติกรรมการอยู่นิ่งของเด็กสมาธิสั้น

นิยามศัพท์เฉพาะ

เด็กที่มีภาวะสมาธิสั้น หมายถึง เด็กที่ได้รับการวินิจฉัยจากแพทย์ว่ามีภาวะสมาธิสั้น ที่อยู่ในช่วงอายุ 5-6 ปี ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2559 โรงเรียนอนุบาลเจริญพงศ์ จังหวัด กรุงเทพมหานคร

กิจกรรมการประยุกต์ใช้หุ่นสายเสมา หมายถึง กิจกรรมการประยุกต์หุ่นสายของไทย ที่เอารูปแบบวิธีการเชิด มาประกอบการเล่าเรื่องของเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้น

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมติฐานการวิจัย

เด็กที่มีภาวะสมาธิสั้น อายุ 5-6 ปี ที่เข้าร่วมกิจกรรมการประยุกต์ใช้หุ่นสายเสมา มีพฤติกรรมที่เนิ่งซึนหลังจากเข้าร่วมทำกิจกรรม

บทที่ 2

เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาเอกสารและงานวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยนำเสนอตามลำดับต่อไปนี้

1. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับเด็กสมาธิสั้น
  - 1.1 ความหมายของเด็กสมาธิสั้น
  - 1.2 สมาธิสั้นแท้
  - 1.3 สมาธิสั้นเทียม
  - 1.4 พฤติกรรมในเด็กสมาธิสั้น
  - 1.5 ความรุนแรงของโรคสมาธิสั้น
  - 1.6 สาเหตุของโรคสมาธิสั้น
  - 1.7 แนวทางการบำบัดการรักษาเด็กสมาธิสั้น
  - 1.8 การพยากรณ์โรค
2. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมบำบัด
  - 2.1 กิจกรรมบำบัดที่มีประสิทธิภาพ
  - 2.2 รูปแบบในการรักษาทางกิจกรรมบำบัด
  - 2.3 กิจกรรมหุ่นยนต์บำบัด
3. เอกสารการปรับพฤติกรรม
  - 3.1 การควบคุมตนเองและการบังคับตนเอง
  - 3.2 การสร้างพฤติกรรมใหม่
  - 3.3 การลดพฤติกรรม
  - 3.4 การเพิ่มพฤติกรรมหรือคงพฤติกรรมไว้
  - 3.5 ทฤษฎีแรงจูงใจของ เฮอรัชเบอร์ก
4. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับหุ่นสายของไทย
  - 4.1 พัฒนาการของศิลปะการแสดงหุ่นในประเทศไทย
  - 4.2 ประเภทของหุ่น
  - 4.3 ประวัติความเป็นมาหรือภูมิหลังของหุ่นสายเสมามูลนิธิหุ่นสายเสมา
  - 4.4 องค์ประกอบหุ่นสายเสมา
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับสมาธิ

1.1 ความหมายเด็กสมาธิสั้น

ความหมายและลักษณะโรคของเด็กสมาธิสั้น (วินิตดา ปิยะศิลป์. 2551) เด็กสมาธิสั้นประกอบด้วยอาการชนอน้อยไม่นิ่ง หุนหันพลันแล่น และอาการขาดสมาธิ

การวินิจฉัย Attention deficit hyperactivity disorder (ADHD) ซึ่งจะต้องมี 6 ข้อ ในอาการนั้นจะเกิดก่อนอายุ 7 ปี โรคสมาธิสั้นตาม criteriin ของ ICD 10 ถูกจัดไว้ในกลุ่มของ Hyperkinetic disorder (HKD) ซึ่งจะต้องมี 6 ในอาการของ inattention และ 3 ข้อของอาการ Hyperactivity และ 1 ข้อของอาการ Impulsivity ระยะเวลาเกินกว่า 6 เดือน อาการเกิดก่อนอายุ 7 ปี เช่นกัน แต่ทั้งการวินิจฉัย ADHD และ HKD ต่างต้องการหลักฐานที่ชัดเจนทางคลินิกว่ามีความเสียหายในด้าน การเรียน การเข้าสังคม หรือการทำงาน

อาการขาดสมาธิ

1. ไม่สามารถจดจำรายละเอียดของงานที่ทำได้ ขาดความรอบคอบ
2. ไม่มีสมาธิในการทำงานหรือการเล่น
3. ไม่สนใจฟังคำพูดของผู้อื่นหรือดูเหมือนไม่ฟังเวลาพูดด้วย
4. ไม่สามารถตั้งใจฟังและเก็บรายละเอียดของคำสั่งทำให้งานไม่เสร็จ
5. ทำงานไม่เป็นระเบียบ
6. ไม่เต็มใจหรือหลีกเลี่ยงการทำงานที่ต้องใช้ความคิด
7. ทำของใช้ส่วนตัวหรือของจำเป็นสำหรับงานหรือการเรียนหายบ่อยๆ
8. วอกแวกง่าย
9. ซี้ดมึนบ่อยๆ ในกิจวัตรประจำวันเป็นประจำ

อาการชนอน / หุนหันพลันแล่น

1. หยุกหยิก อยู่ไม่สุข ชอบขยับมือและเท้าไปมา
2. ชอบลุกจากที่นั่งเวลาอยู่ในห้องเรียนหรือสถานที่ที่เด็กจำเป็นต้องนั่งเฉยๆ
3. ชอบวิ่งหรือปีนป่ายสิ่งต่างๆ
4. ไม่สามารถเล่นหรืออยู่เงียบๆได้
5. ต้องเคลื่อนไหวตลอดเวลาเหมือนมีเครื่องยนต์ติดตัวอยู่
6. พูดมาก พูดไม่หยุด
7. ชอบพูดโพล่งคำตอบ เวลาครูหรือพ่อแม่ถามโดยที่ยังฟังคำถามไม่จบ
8. มีความลำบากในการเข้าคิวหรือรอคอย
9. ชอบขัดจังหวะ สอดแทรกเวลาพูดอื่นกำลังคุยกันหรือแย่งเพื่อนเล่น

จากอาการที่ปรากฏในระยะเวลายาวนานในชีวิตของเด็ก จะส่งผลกระทบต่อการพัฒนาบุคลิกภาพ มีปัญหาการเรียน การปรับตัวและการเข้าสังคมตามมา จึงเป็นโรคที่ก่อให้เกิดปัญหาทางพฤติกรรมและการเรียนของเด็กวัยเรียนที่พบบ่อยที่สุด (วินิตดา ปิยะศิลป์. 2551) ทำให้เด็กไม่สามารถควบคุมอารมณ์ของตนเองได้จึงทำให้แสดงพฤติกรรมก้าวร้าวออกมา แต่ถ้าได้รับการดูแลช่วยเหลือจากบุคลากรทางพยาบาลและผู้ดูแลอย่างถูกต้องและต่อเนื่องก็จะช่วยให้เด็กมีพัฒนาการและมีพฤติกรรมที่ดีขึ้นได้

1.2 สมาธิสั้นแท้

โรคสมาธิสั้น หรือ โรคเอดีเอชดี (Attention deficit-hyperactivity disorder หรือ ADHD) เป็นโรคที่เกิดจากความผิดปกติของการพัฒนาทางระบบสติปัญญา ระบบประสาท และพฤติกรรม โดยอาการหลักๆ ของโรคอาจสังเกตได้ดังนี้ คือ การไม่มีสมาธิจดจ่อ (Inattention) อยู่ไม่นิ่งและซุกซนผิดปกติ (Hyperactivity) หุนหันพลันแล่นและขาดความยับยั้งชั่งใจ (Impulsiveness) อาการเหล่านี้มักปรากฏในเด็กวัยก่อน 7 ขวบ โรคนี้มักพบในเด็กชายมากกว่าเด็กหญิง 2-3 เท่า ปัจจุบันพบว่าเด็กทั่วโลกร้อยละ 3-5 ป่วยด้วยโรคสมาธิสั้น โดยเป็นเด็กในวัยเรียนถึงร้อยละ 2-16 ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อความสามารถในการเรียนรู้ของเด็กวัยนี้เป็นอย่างมาก

นอกจากนี้ โรคสมาธิสั้นเป็นโรคที่มักรักษาไม่หาย โดยร้อยละ 30-50 ของผู้ป่วยที่ได้รับการวินิจฉัยว่าเป็นโรคสมาธิสั้นตั้งแต่เด็กจะยังคงแสดงอาการดังกล่าวเมื่อโตเป็นผู้ใหญ่ แต่ทั้งนี้ การรักษาและวินิจฉัยโรคที่ถูกต้องและทันที่ที่สามารถควบคุมอาการของโรคนี้ได้

จากการแบ่งประเภทของสถาบันสุขภาพจิตของสหรัฐอเมริกา (The U.S. National Institute of Mental Health) โรคสมาธิสั้นอาจแบ่งได้เป็น 3 ประเภทหลักตามอาการของโรคที่แสดงออกมาก ดังนี้

- 1) ประเภทขาดสมาธิเป็นหลัก (Predominantly Inattentive type)
- 2) ประเภทอยู่ไม่นิ่งและหุนหันพลันแล่นเป็นหลัก (Predominantly Hyperactive-Impulsive Type)
- 3) ประเภทมีอาการทั้งสองแบบร่วมกัน (Combined Type)

การไม่มีสมาธิ ไม่อยู่นิ่ง มีพฤติกรรมก้าวร้าว และควบคุมตนเองไม่ได้ เป็นอาการที่พบได้ทั่วไปในเด็กที่เป็นโรคสมาธิสั้น ร่วมกับการมีผลการเรียนที่ตกต่ำ แม้จะมีระดับสติปัญญาปกติ ทั้งนี้ระดับความรุนแรงของอาการดังกล่าวที่สามารถระบุว่าเป็นโรคสมาธิสั้นนั้นไม่สามารถบ่งบอกได้ชัดเจน แต่โดยรวมแล้วเด็กจะมีพฤติกรรมผิดปกติเมื่อเปรียบเทียบกับเด็กทั่วไปในวัยเดียวกัน เด็กเป็นโรคสมาธิสั้นอาจมีพฤติกรรมตามประเภทหลักของโรค ดังนี้

1. ประเภทขาดสมาธิเป็นหลัก (Predominantly Inattentive Type) จะมีลักษณะ
  - วอกแวกง่าย ไม่มีสมาธิทำกิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่ง
  - เบื่อง่าย มักเปลี่ยนกิจกรรมทำบ่อยๆ
  - ขาดความละเอียดรอบคอบ หลงลืมง่าย
  - ทำงานไม่สำเร็จ ทำงานไม่เป็นระบบ มีปัญหาในการเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ
  - ไม่ฟังเวลาพูดด้วย เข้าใจคำสั่งยาก
  - ผันกลางวัน สับสนง่าย
  - มีปัญหาในการคิดและเข้าใจข้อมูล เมื่อเปรียบเทียบกับเด็กวัยเดียวกัน
2. ประเภทอยู่ไม่นิ่งและหุนหันพลันแล่นเป็นหลัก (Predominantly Hyperactive-Impulsive Type) จะมีลักษณะ

- กระสับกระส่าย เคลื่อนไหวตลอดเวลา ไม่สามารถอยู่นิ่งได้
- พูดไม่หยุด
- หยิบจับหรือเล่นทุกอย่างทุกอย่างที่ขวางหน้า
- ไม่สามารถทำกิจกรรมง่ายๆ ได้
- ไม่สามารถอดทนรอได้
- พูดหรือแสดงออกอย่างไม่เหมาะสม และไม่มีการยับยั้งชั่งใจ

3. ประเภทมีอาการทั้งสองแบบร่วมกัน (Combined Type) กล่าวคือ มีลักษณะพฤติกรรมข้างต้นร่วมกันทั้งหมด

ทั้งนี้คนส่วนใหญ่มักมีพฤติกรรมข้างต้นมากน้อยไม่เท่ากัน แต่พฤติกรรมดังกล่าวจะไม่รุนแรงจนถึงระดับที่รบกวนหรือส่งผลกระทบต่อการทำกิจกรรมส่วนบุคคลต่าง ๆ การสร้างความสัมพันธ์กับคนรอบข้าง รวมไปถึงการเรียนและการทำงาน หากพฤติกรรมเฉพาะตัวดังกล่าวไม่ได้ส่งผลกระทบต่อภารกิจในชีวิตประจำวันแล้ว ก็ถือว่าไม่ได้เป็นโรคสมาธิสั้น เด็กและผู้ใหญ่ที่ป่วยด้วยโรคสมาธิสั้นมักมีปัญหาเกี่ยวกับการเข้าสังคม ไม่ว่าจะเป็นการปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น หรือการสร้างและดำรงความสัมพันธ์ โดยร้อยละ 50 ของผู้ที่เป็นโรคสมาธิสั้นถูกปฏิเสธจากเพื่อนวัยเดียวกัน ทั้งนี้การฝึกให้เข้าสังคม การปรับเปลี่ยนพฤติกรรม ควบคู่กับการรับประทานยาจะช่วยให้ในระดับหนึ่ง นอกจากนี้เด็กที่เป็นโรคสมาธิสั้นมักประสบปัญหาในการเขียนหนังสือ และมีพัฒนาการด้านการพูด การเรียนรู้ภาษา และการเคลื่อนไหวที่ช้ากว่าคนปกติ

1.3 สมาธิสั้นเทียม

เด็กกลุ่มนี้จะช่นมากเนื่องมาจากการที่เด็กไม่ได้รับการควบคุมกฎเกณฑ์ระเบียบวินัยจากพ่อแม่อย่างเพียงพอ คือเด็กดื้อที่พ่อแม่ตามใจ เนื่องจากพ่อแม่ห้ามอะไร ก็จะไม่ฟังเลย และพ่อแม่เองก็ไม่มึวิธีการที่มีประสิทธิภาพในการควบคุมลูกด้วย เด็กกลุ่มนี้จึงสามารถทำอะไรก็ได้ที่อยากทำ เคลื่อนไหวได้ทุกทิศทาง มักจะหยิบจับของที่ไม่ควรเล่น อาจจะรื้อข้าวของ ทำของเสียหาย ปีนป่าย เล่นโลดโผน เวลาโกรธก็อาจมีพฤติกรรมก้าวร้าวด้วยเช่นทำร้ายคนอื่น ตีพ่อแม่ ทำร้ายตัวเอง ขว้างปาสิ่งของ

1.4 พฤติกรรมเด็กสมาธิสั้น

พฤติกรรมในเด็กสมาธิสั้น โรคสมาธิสั้น(Attention-Deficit / Hyperactivity Disorder-ADHD) ประกอบด้วย อาการซนอยู่ไม่นิ่ง(Hyperactive) หุนหันพลันแล่น (Impulsivity) และอาการขาดสมาธิ (Inattentiveness) จะมีพฤติกรรมคือ

1. ขาดสมาธิ (Inattention) จะมีลักษณะวอกแวกง่าย ไม่สามารถจดความสนใจเรื่องใดเรื่องหนึ่งได้นาน ถูกรบกวนจากสิ่งทีกระตุ้นภายนอกได้ง่าย ขาดความตั้งใจในการทำงาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งงานที่ใช้ความคิด เด็กมักจะแสดงอาการเหม่อลอย ทำงานไม่เสร็จ ผลจากมักจะไม่เรียบร้อยตกๆ หล่นๆ เด็กมักจะมีลักษณะขี้ลืม มีลักษณะเหมือนไม่ฟังเวลาพูดด้วย อาการนี้มักจะมีต่อเนื่องถึงวัยผู้ใหญ่

2. อาการชน (Hyperactivity) เด็กจะมีลักษณะชน หยุกหยิก อยู่ไม่สุข นั่งนิ่งๆไม่ค่อยได้ ต้องลุกเดินหรือขยับตัวไปมา ชอบปีนป่าย เล่นเสียงดัง เล่นผาดโผน หรือทำกิจกรรมที่เสี่ยงอันตรายมักประสบอุบัติเหตุบ่อยๆจากความชน และความไม่ระมัดระวัง พูดมากพูดไม่หยุด อาการนี้จะสังเกตเห็นเด่นชัดในเด็กเล็กๆ เมื่อโตขึ้นอาการชนจะลดลงตามวัย จนเหลือแต่เพียงความรู้สึกกระสับกระส่าย กระวนกระวายใจเวลาต้องอยู่นิ่งๆ ในวัยผู้ใหญ่หรือวัยรุ่น

3. อาการหุนหันพลันแล่น (Impulsivity) เด็กจะมีลักษณะวู่วามใจร้อน ทำอะไรไปโดยไม่คิดก่อนล่วงหน้าว่าจะมีอะไรเกิดขึ้น ขาดความระมัดระวัง เช่น เวลาต้องการอะไรก็จะต้องให้ได้ทันที รอคอยอะไรไม่ได้ เวลาอยู่ในห้องเรียนก็จะพูดโพล่งออกมาโดยไม่ขออนุญาตครูก่อน มักตอบคำถามโดยที่ฟังคำถามยังไม่ทันจบ ชอบพูดแทรกเวลาคนอื่นกำลังคุยกันอยู่ เวลาทำการบ้านมักจะรีบทำให้เสร็จไวๆ โดยไม่คำนึงว่างานจะเรียบร้อยหรือถูกต้องหรือไม่

4. อาการอื่นๆ เด็กที่ป่วยเป็นโรคสมาธิสั้นบางรายจะมีพฤติกรรมดื้อ ต่อต้าน เกเร ก้าวร้าว หรือมีปัญหาพฤติกรรมอื่นๆ ร่วมด้วย บางรายอาจมีพัฒนาการล่าช้าทางด้านภาษา การประสานงานของกล้ามเนื้อไม่ดี (Poor motor coordination) หรือปัญหาการเรียนรู้อุปสรรค (Learning disorder) ในบางรายอาจมีโรคทางจิตเวชอื่นๆ ร่วมด้วย เช่น โรคซึมเศร้า (Depressive disorder) โรควิตกกังวล (Anxiety disorder)

1.5 ความรุนแรงของโรคสมาธิสั้น

ความชุกชนในเด็กวัยเรียนประมาณ 3-5 เปอร์เซ็นต์ จะพบโรคสมาธิสั้นได้ร้อยละ 3-10 ของเด็กวัยเรียนอายุ 6-12 ปี มีหลายรายงานที่สนับสนุนว่า มากกว่าครึ่งของผู้ป่วยเด็กยังคงแสดงอาการเมื่อเข้าสู่วัยรุ่น ในประเทศไทย พบว่าประมาณร้อยละ 5 ในเด็กวัยเรียน ใกล้เคียงกับอัตราความชุกในต่างประเทศที่สหรัฐอเมริกาพบโรคนี้ประมาณร้อยละ 3-5 เท่า (วินัดดา ปิยะศิลป์, 2551) จากสถิติผู้ป่วยที่เข้ารับบริการในโรงพยาบาลยุวประสาทไวทโยปถัมภ์ พบว่ามีเด็กสมาธิสั้นเข้ารับบริการเป็นอันดับ 2 รองจากโรคออทิสติก และในปี 2550-2552 พบเด็กสมาธิสั้นจำนวน 5,156 , 5,671 และ 6,070 ราย ตามลำดับ (รายงานเวชระเบียนและสถิติโรงพยาบาลยุวประสาทไวทโยปถัมภ์, 2552, 2551 และ 2552)

1.6 สาเหตุของโรคสมาธิสั้น

ไม่ทราบสาเหตุที่แท้จริงของโรคสมาธิสั้น แต่มีหลักฐานจากการวิจัยได้ว่าเกิดจากหลายสาเหตุเป็นปฏิสัมพันธ์มากกว่า 1 อย่าง แบ่งเป็น 3 กลุ่มใหญ่ดังนี้ (วินัดดา ปิยะศิลป์, 2551)

1. ปัจจัยทางพันธุกรรม

เป็นปัจจัยหลักของการเกิดโรค ถ่ายทอดโรคภายในครอบครัว แต่รูปแบบหรือกลไกที่ถ่ายทอดยังไม่ทราบแน่ชัดค่า Heritability ของโรคสมาธิสั้นอยู่ระหว่าง 0.5-0.92 อัตราการพบร่วม (Concordance rate) ของโรคสมาธิสั้นใน Monozygotic twin เท่ากับร้อยละ 51 ใน Dizygotic twin เท่ากับร้อยละ 33 ในปัจจุบันยังไม่สามารถหาตำแหน่งความผิดปกติบนยีนส์ที่ทำให้เกิดโรคสมาธิสั้นได้แน่ชัด แต่เชื่อว่าความผิดปกติน่าจะอยู่บนยีนส์ชื่อ Dopamine receptor D4 และ Dopamine transporter gene พบอัตราการเกิดโรคสมาธิสั้นในญาติสายตรงได้ถึง 5 เท่า และใน monozygotic twin พบโรคร่วมกันได้สูงถึงร้อยละ 50-98 อย่างไรก็ตาม พบโรคสมาธิสั้นในครอบครัวได้เพียงส่วนหนึ่งของคนไข้เท่านั้น มีหลักฐานว่า nongenetic factors มีส่วนสำคัญในการเกิดโรคนี้เช่นกัน

2. ปัจจัยทางชีวภาพ

อาหาร การคลอดก่อนกำหนด น้ำหนักตัวน้อยหลังคลอด Post encephalitis พยาธิสภาพของสมอง Frontal lobe ทำงานผิดปกติพบ Focalcebral hypofusion ของ Striatum และ Hyperfusion ของ sensorimotor area บริเวณ Corpus callosum มีขนาดเล็กกว่าปกติและมี cerebral glucose metabolism ในบริเวณ Promotor cortex และ Superior prefrontal cortex น้อยกว่าปกติ Neurotransmitters พบว่า Dopamine และ nor-epiephrine turnover อยู่ในระดับต่ำกว่าเกณฑ์ปกติ

3. ปัจจัยจากสิ่งแวดล้อม

การเลี้ยงดูและสภาพแวดล้อมภายในบ้านที่ไม่เหมาะสม ปัญหาทางด้านจิตใจของพ่อแม่หรือผู้ดูแลเด็กไม่ได้เป็นสาเหตุที่ทำให้เกิดอาการโดยตรง แต่จะทำให้เด็กที่ป่วยเป็นโรคสมาธิสั้นหรือมีแนวโน้มที่จะแสดงอาการมาเด่นชัดและรุนแรงขึ้น

1.7 แนวทางการบำบัดการรักษาเด็กสมาธิสั้น

การดูแลเด็กสมาธิสั้นได้ให้การพยาบาลในรูปแบบของการพัฒนาความสามารถและปรับเปลี่ยนพฤติกรรมไม่เพียงประสงค์ของเด็กสมาธิสั้นซึ่งเด็กสมาธิสั้นแต่ละคนจะมีความผิดปกติ ที่คล้ายกัน แต่ระดับความรุนแรงของแต่ละคนไม่เท่ากัน ดังนั้นพยาบาลจึงต้องประเมินอาการของเด็กแต่ละคน เพื่อให้ได้รับการบำบัดรักษาได้ถูกต้องตามปัญหาและความต้องการของเด็ก และเนื่องจากเด็กมีความเกี่ยวข้องกับครอบครัวจึงต้องมีการประเมินครอบครัว สอนและให้คำปรึกษาครอบครัวให้มีศักยภาพและมีความสามารถในการที่จะช่วยเหลือเด็กได้อย่างต่อเนื่อง และเปิดโอกาส ให้ผู้ดูแลได้มีส่วนร่วมในการวางแผนการรักษา ร่วมกับกับพยาบาล การรักษาเด็กสมาธิสั้นนั้นเนื่องจากยังไม่มีข้อสรุปที่แน่ชัดว่าอะไรคือสาเหตุที่ทำให้เกิดสมาธิสั้น การรักษาจึงเป็นแบบประคับประคองตามอาการที่พบ (เพ็ญแข ลิมศิลา. 2541) มีงานวิจัยศึกษาแนวทางการรักษา ข้อมูล ณ ปัจจุบันพบว่า การรักษาแบบ Multi-Treatment Model (MTA) หรือการผสมผสานการรักษาด้วยยาารวมกับการบำบัดทางสังคม (Psychosocial intervention) ซึ่งรวมถึงพฤติกรรมบำบัด การฝึกทักษะทางสังคม และการสอนพ่อแม่ และในวัยรุ่นอาจใช้การบำบัดทางความคิดและพฤติกรรม ร่วมกับการจัดการกับความโกรธได้ จะเป็นการรักษาที่ให้ผลดีที่สุด (นงพะงา ลิมสุวรรณ. 2547; อ้างอิงจาก วินัดดา ปิยะศิลป์. 2550) การรักษาที่ได้ผล ประกอบด้วย การใช้ยารักษาเด็กสมาธิสั้นนั้นเนื่องจากยังไม่มีข้อสรุปที่แน่ชัดว่าอะไรคือสาเหตุที่ทำให้เกิดสมาธิสั้น การรักษาจึงเป็นแบบประคับประคองตามอาการที่พบ (เพ็ญแข ลิมศิลา.2541) มีงานวิจัยศึกษาแนวทางการรักษา ข้อมูล ณ ปัจจุบันพบว่าการรักษาแบบ Multi-Treatment Model (MTA) หรือการผสมผสานการรักษาด้วยยาารวมกับการบำบัดจิตสังคม (Psychosocial intervention) ซึ่งรวมถึงพฤติกรรมบำบัด การฝึกทักษะทางสังคม และการสอนพ่อแม่ และในวัยรุ่นอาจใช้การบำบัดทางความคิดและพฤติกรรม ร่วมกับการจัดการกับความโกรธได้ จะเป็นการรักษาที่ให้ผลดีที่สุด (นงพะงา ลิมสุวรรณ. 2547; อ้างอิงจาก วินัดดา ปิยะศิลป์. 2550) การรักษาที่ได้ผล ประกอบด้วย

1. การใช้ยารักษาเด็กสมาธิสั้น

กลุ่ม Psycho stimulants drug methylphenidate เป็นยาที่มีประสิทธิภาพสูง ปลอดภัยและมีผลข้างเคียงน้อย ออกฤทธิ์เป็น symptomimetic agent มีฤทธิ์ยับยั้ง presynaptic reuptake ไปเพิ่มการทำงานของ dopamine ที่ prefrontal cortex มีขนาด 10 mg ออกฤทธิ์ภายใน 30 นาทีหลังบริหารยา half life 2-5 ชม. ขนาดยาที่ใช้ คือ 0.3-1 mg/kg/d ให้ 2-3 ครั้งต่อวัน ขนาดยาสูงสุดต่อมือนไม่ควรเกิน 0.5 mg/kg ได้ผลประมาณร้อยละ 75-80

อาการข้างเคียงของ Methylphenidate ที่พบบ่อย คืออาการเบื่ออาหาร นอนไม่หลับ อารมณ์เปลี่ยนแปลงง่าย ปวดศีรษะ ปวดท้อง คลื่นไส้ อาเจียน ใจสั่น ความดันโลหิตสูง (มักพบในผู้ใหญ่) ผลข้างเคียงส่วนใหญ่มักเป็นชั่วคราวและหายไปเมื่อใช้ยาไปประมาณ 2-3 สัปดาห์ ถ้าให้ methylphenidate ในขนาดที่สูงมาก ๆ อาจทำให้เกิดอาการชัก, Psychosis, เกิดภาวะ amotivational หรือ zombie-like effect (เด็กจะซึมนิ่ง ไม่กระตือรือร้น สมองไม่คิดไม่ทำงาน) ในบางรายที่มีอาการของ tic หรือ Tourette's disorder ร่วมกับกลุ่ม Non-psycho stimulants drugs เช่น Atomoxetine มีการค้าว่า Strattera เป็นยากกลุ่ม Norepinephrine Reuptake Inhibitor ไปเพิ่มสารเคมีในสมอง ออกฤทธิ์ช้าในเวลา 2-3 สัปดาห์ จึงจะเห็นผล แต่ออกฤทธิ์ยาว 24 ชั่วโมง

Antidepressants กลุ่ม Tricyclic Antidepressants เช่น Imipramine จัดเป็นกลุ่มยาที่ใช้เป็นอันดับสอง สำหรับการรักษา ADHD ได้ผลร้อยละ 60-70 ขนาด 1-3 mg/kg/d แบ่งให้เช้า ล่วงก่อนนอน ผลข้างเคียงที่พบบ่อยคือง่วง ซึ่งอาจหลีกเลี่ยงได้คือการใช้ยาก่อนนอน ถ้าให้ขนาดสูงเกินกว่านี้ต้องระวังเรื่อง cardiovascular toxicity โดยควรประเมิน EKG และตรวจ serum TCA level หรือ กลุ่ม Selective serotonin reuptake inhibitor (SSRI) เช่น Fluoxetine มีประโยชน์สำหรับ secondary mood symptoms

2. การบำบัดทางจิตสังคม (วินัดดา ปิยศิลป์. 2550)

การปฏิบัติเน้นที่ตัวเด็ก การให้คำปรึกษา และให้สุขภาพจิตศึกษา สร้างความสัมพันธ์กับเด็ก โดยให้ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับโรคสมาธิสั้น และเข้าใจในข้อจำกัดของตัวเอง เข้าใจใจผลของยาที่รับประทาน พฤติกรรมบำบัด เน้นการปรับพฤติกรรมโดยใช้แรงเสริมทางบวก ซึ่งการศึกษาด้านการวัด neuropsychological พบว่าเด็กกลุ่มนี้จะตอบสนองต่อแรงเสริมทางบวก ที่รวดเร็วได้ดี แต่จะเพิ่มปัญหาได้ง่ายเมื่อใช้ แรงเสริมลบ ควรเน้นการฝึกในเรื่องของการรักษาเวลาการใช้เงิน การรอคอย การสังเกตในรายละเอียด เป็นต้น

การบำบัดทางพฤติกรรมทางความคิด เพื่อฝึกให้เด็กเข้าใจปัญหา เข้าใจตนเองติดตามพฤติกรรมของตนเองได้ทัน สังตัวเองได้ ให้รางวัลตนเองได้ การบำบัดทางพฤติกรรมทางความคิด เพียงอย่างเดียวจะไม่ได้ผล การใช้ทักษะทางสังคม เน้นทักษะการอยู่รวมกันกับเพื่อน ในสังคมและสมาชิกในครอบครัวสมาชิกของกลุ่มควรมีความหลากหลายในข้อจำกัดหรือทำร่วมกับเด็กปกติ เพื่อเพิ่มโอกาสที่ทำงานที่ได้รับมอบหมายสำเร็จ โดยใช้ความสามารถหลากหลายของตน ในกลุ่มการใช้ทักษะทางสังคม เฉพาะเด็กสมาธิสั้น เป็นสิ่งที่พึงพิจารณาให้รอบคอบตามความเหมาะสม เพิ่มทักษะการเล่นกีฬา และพัฒนาความสามารถ

1.8 การพยากรณ์โรค

เด็กที่เป็นโรคสมาธิสั้นจำนวนมากที่ไม่มีภาวะผิดปกติอื่นร่วมด้วย จะมีพยากรณ์โรคดีพอที่จะดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้ ถ้าได้รับความช่วยเหลืออย่างเหมาะสม พบว่าร้อยละ 30 เป็นผู้ใหญ่ที่ประกอบอาชีพและดำรงชีวิตอยู่ในสังคมปกติ อีกร้อยละ 50-60 ยังคงมีอาการบางอย่างของโรคเหลืออยู่ เช่น สมาธิสั้น หุนหันพลันแล่นและอาจส่งผลกระทบต่อเด็กขาดความมั่นใจ กังวล หงุดหงิดง่าย มีปัญหาในการทำงาน และอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมอีกร้อยละ 10-15 ที่มีปัญหาทางจิตเวช ได้แก่ โรคซึมเศร้า การใช้สารเสพติด มีพฤติกรรมต่อต้านสังคมรุนแรง เช่น ก้าวร้าว ทำร้ายคนอื่น ลักขโมย ค้ายาเสพติด เป็นต้น

2. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมบำบัด

จิรพันธ์ กริฟพิทส์ (ม.ป.ป) การรักษาทางกิจกรรมบำบัดเป็นการใช้กิจกรรมที่มีจุดมุ่งหมายในการรักษา เป็นการรักษาที่สอนให้ผู้เป็นบริการเรียนรู้ในการช่วยเหลือตนเองให้สามารถทำกิจกรรมต่างๆ ได้ด้วยตนเอง ซึ่งรวมไปถึงการส่งเสริมสุขภาพ การพัฒนาการทำให้ดีขึ้น หรือการคงไว้ซึ่งความสามารถในการพึ่งพาตนเองให้ได้มากที่สุด โดยรวมกลุ่มผู้รับบริการที่มีปัญหาความเจ็บป่วยต่างๆ ผู้ที่มีความบกพร่องทางด้านความรู้ความเข้าใจ ผู้ที่มีความบกพร่องทางด้านจิตใจ และจิตสังคม ผู้ที่มีปัญหาพัฒนาการและการเรียนรู้ และผู้ที่มีความผิดปกติทางด้านอื่นๆ

ศิลป์ (ART)

อารมณ์/ความรู้สึกเห็นอกเห็นใจมีอารมณ์ในการรักษาผู้รับบริการมีไมตรีที่ดี มีจินตนาการที่จะสร้างสรรค์มีการรับฟังอย่างตั้งใจ มีการจูงใจผู้รับบริการ ทศนคติการตัดสินใจ การสร้างความหวังที่เป็นไปได้ การสนับสนุนให้กำลังใจ ศาสตร์ (Science) กายวิภาคศาสตร์มนุษย์ สรีรวิทยา จิตวิทยา พยาธิวิทยา กระบวนการทางวิทยาศาสตร์ การวิเคราะห์กิจกรรม เทคนิคในการรักษา การทำนาย ผลลัพธ์ การประเมิน การวัดผลการรักษา

2.1 กิจกรรมบำบัดที่มีประสิทธิภาพ (Effective Occupational Therapy)

การรักษาทางกิจกรรมบำบัดเป็นการรักษาที่อาศัยทั้งศาสตร์และศิลป์ในการบำบัดการรักษารักษาที่อาศัยศาสตร์คือเป็นการรักษาที่เน้นศาสตร์หลายๆ ด้านมาพิจารณาใช้ เช่น การวิภาคศาสตร์มนุษย์ สรีระวิทยา จิตวิทยา กระบวนการทางวิทยาศาสตร์ กายวิเคราะห์กิจกรรม เทคนิคในการรักษาที่มีประสิทธิภาพ มีการทำนายผลลัพธ์ที่จะเกิดขึ้น มีการประเมินและมีการวัดผลการรักษาอย่างเป็นหลักการ และในการที่กล่าวว่าอาศัยศิลป์คือนักกิจกรรมบำบัดจะต้องมีอารมณ์ความรู้สึกเห็นอกเห็นใจ มีอารมณ์ร่วมในการรักษาผู้รับบริการ ทศนคติการตัดสินใจ การสร้างความหวังที่เป็นไปได้ การสนับสนุนให้กำลังใจ

2.2 รูปแบบในการรักษาทางกิจกรรมบำบัด

1. กิจกรรมที่มีจุดมุ่งหมาย (Purposeful activity)
2. กิจกรรมที่เพิ่มทักษะเบื้องต้น (Enabling activity)
3. กิจกรรมที่มุ่งเตรียมความพร้อม (Adjunctive activity)
4. กิจกรรมตามบทบาท (Occupational performance and Occupational role)

1. กิจกรรมที่มีจุดมุ่งหมาย (Purposeful activity) เป็นกิจกรรมที่มีเป้าหมายโดยตรงต่อบุคคลที่แสดงพฤติกรรม/ด้วยตนเองอย่างเต็มใจ และมองเห็นว่ากิจกรรมนั้นมีคุณค่า เช่น การสารภะเป่าหนังไว้เพื่อทำเหรียญ กิจกรรมการทำอาหารเพื่อไว้รับประทานกิจกรรมที่มีจุดมุ่งหมายเป็นเครื่องมือในการรักษาที่มีประสิทธิภาพมุ่งเน้นให้ให้ผู้รับบริการเข้ามามีส่วนร่วมป้องกัน คงไว้ ส่งเสริมทักษะความสามารถสะท้อนให้เห็นถึงกิจกรรมในชีวิตจริงสอดคล้องกับความสนใจสามารถประยุกต์ดัดแปลง (Adaptable activity) และปรับความยากง่ายได้ (Gradable activity)

2. กิจกรรมที่เพิ่มทักษะเบื้องต้น (Enabling activity) เป็นกลุ่มกิจกรรมที่จัดขึ้นเพื่อกระตุ้นหรือส่งเสริมกิจกรรมที่มีเป้าหมาย และเป็นกิจกรรมใดก็ตามที่เอากิจกรรมที่มีจุดมุ่งหมายมาจัดไว้เป็นสถานการณ์จำลอง โดยมุ่งหวังให้ผู้รับบริการมีทักษะเบื้องต้นก่อนที่จะไปทำกิจกรรมจริงในชีวิตประจำวัน เช่น กิจกรรมถ่วงทราย การเล่นเกมกระดานสเกด กิจกรรมเพื่อส่งเสริมทักษะในการติดกระดุม รูดซิพ ผูกเชือก การใช้อุปกรณ์เพื่อฝึกการทำงานของมือในรูปแบบต่างๆ หรือกิจกรรมเพื่อส่งเสริมทักษะในการรับรู้และความรู้ความเข้าใจ การใช้เครื่องกระตุ้นการขยับ การใช้เครื่องกระตุ้นการทำงาน และการใช้อุปกรณ์ช่วยชนิดพิเศษต่างๆ เช่น ล้อเข็น เครื่องช่วยในการเคลื่อนย้ายตัว กิจกรรมการเสียบหมุด (Peg boards)

3. กิจกรรมที่มุ่งเตรียมความพร้อม (Adjunctive activity) เป็นกิจกรรมที่มุ่งเตรียมความพร้อมให้กับผู้รับบริการก่อนที่ผู้รับบริการจะไปทำกิจกรรมที่มีจุดมุ่งหมาย เป็นกิจกรรมขั้นพื้นฐานของการทำกิจกรรมที่มีจุดมุ่งหมาย เช่น กิจกรรมการออกกำลังกายเพื่อรักษา (Therapeutic exercise) การให้เครื่องตาม (Splint) การใช้เทคนิคการยับยั้ง (Inhibition techniques) การจัดท่า (Positioning) การกระตุ้นรับความรู้สึก (Sensory Stimulation) การออกกำลังกายเพื่อการรักษา (Therapeutic exercise)

การเคลื่อนไหวส่วนของร่างกายหรือการหดตัวของกล้ามเนื้อเพื่อป้องกันหรือแก้ไขการเคลื่อนไหวของร่างกาย การพัฒนาการทำงานของโครงสร้างของกล้ามเนื้อและกระดูก (Musculoskelton Function) และคงไว้ซึ่งความแข็งแรงของร่างกาย การออกกำลังกายมีหลายประเภทแต่ในทางกิจกรรมบำบัดจะต้องเป็นการออกกำลังกายเพื่อบรรลุเป้าประสงค์การรักษาทางกิจกรรมบำบัดและมีการตระหนักถึงข้อห้ามหรือคำเตือนให้ผู้รับบริการแต่ละประเภท ตัวอย่าง เช่นการออกกำลังกายเพื่อเพิ่มมุมการเคลื่อนไหว ความยืดหยุ่นของร่างกาย ความแข็งแรง สหสัมพันธ์ ความทนทาน และเพิ่มความแข็งแรงของกล้ามเนื้อและหัวใจ การออกกำลังกายทางกิจกรรมบำบัดมีทั้งกายออกกำลังกายแบบกลุ่มและการออกกำลังกายแบบเดี่ยว สำหรับการออกกำลังกายแบบเดี่ยวเหมาะสำหรับผู้ที่ไม่ค่อยจะมีเวลาหรือไม่สะดวกในการเข้าร่วมในการออกกำลังกายแบบกลุ่มหรือในผู้ที่มีปัญหาเรื่องการเคลื่อนไหว

4. กิจกรรมตามบทบาท (Occupational performance and Occupational role) ตามหลักกิจกรรมการบำบัดได้แบ่งประเภทของกิจกรรมที่บุคคลจะต้องกระทำในชีวิตจริงไว้ 3 ด้าน ได้แก่ การทำงาน (work / productivity) กิจวัตรประจำวัน (ADL) และการเล่นหรือกิจกรรมยามว่าง (play / leisure) โดยบุคคลจะมีชนิดของกิจกรรมในแต่ละด้านแตกต่างกันไปขึ้นกับบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบ

2.3 กิจกรรมหุ่นยนต์บำบัด

ในปัจจุบัน เริ่มมีการนำหุ่นยนต์มาร่วมในโปรแกรมการบำบัดรักษาผู้ป่วย หุ่นยนต์เป็นสิ่งประดิษฐ์ที่ดึงดูดและกระตุ้นความสนใจจากเด็ก ๆ รวมถึงกลุ่มเด็กออทิสติกด้วย หลายหน่วยงานวิจัยเริ่มทดลองนำหุ่นยนต์มาเป็นตัวสื่อปฏิสัมพันธ์กับเด็กที่มีอาการผิดปกติ หุ่นยนต์ให้ความเป็นกันเองและความสนใจต่อเด็ก ๆ มากกว่าผู้ใหญ่รอบข้าง

การเคลื่อนไหวเป็นส่วนสำคัญ เด็กจะเลียนแบบพฤติกรรมของหุ่นยนต์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเคลื่อนไหว ดังนั้นหุ่นยนต์บำบัดจึงมีระบบการเคลื่อนไหวที่ถูกต้อง และเสียงเป็นอีกปัจจัยในการเรียนรู้ของเด็ก เป็นสิ่งที่สื่ออารมณ์ของเด็ก

3. เอกสารเกี่ยวกับการปรับพฤติกรรม

การปรับพฤติกรรม (Behavior Modification) (อำนาจ วัตจินดา. 2550: ออนไลน์) การปรับพฤติกรรมคือ การนำเอาแนวคิดจากทฤษฎีการเรียนรู้มาประยุกต์ใช้อย่างเป็นระบบเพื่อช่วยเพิ่มศักยภาพ ความสามารถ ความเป็นตัวของตัวเองและเพิ่มความสามารถในการควบคุมตนเองของบุคคล การปรับพฤติกรรมนั้นสามารถทำได้ 2 ทางคือ บุคคลปรับพฤติกรรมของตนเองและบุคคลถูกผู้อื่นปรับพฤติกรรมทั้ง 2 วิธีนี้ใช้หลักและกระบวนการเดียวกัน เพียงแต่ว่าวิธีการแรกนั้นบุคคลจะเป็นผู้ดำเนินการตามขั้นตอนด้วยตนเองทั้งหมด ในขณะที่วิธีการที่สอง บุคคลอื่นจะเป็นผู้ดำเนินการตามขั้นตอนการปรับพฤติกรรมให้ แต่ถ้ากรณีที่บุคคลยังไม่สามารถดำเนินการปรับพฤติกรรมได้ด้วยตนเองนั้น อาจจะมีบุคคลภายนอกมาช่วยได้ จนกระทั่งเขาสามารถดำเนินการได้ด้วยตนเอง

การควบคุมตนเองและการบังคับตนเอง คือการที่บุคคลสามารถควบคุมพฤติกรรม หรือการกระทำของตนเองได้ โดยที่เขาสามารถเลือกพฤติกรรมเป้าหมาย และกระบวนการที่จะนำไปสู่เป้าหมายนั้นด้วยตัวเอง การควบคุมตนเองและการบังคับตนเองถือว่าเป็นเป้าหมายสำคัญของการปรับพฤติกรรม เพราะการปรับพฤติกรรมมุ่งหมายที่จะปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของบุคคลที่ไม่พึงประสงค์ให้เกิดเป็นพฤติกรรมที่พึงประสงค์โดยเขาสามารถบังคับและควบคุมตัวเขาเองได้ ให้ประพฤติปฏิบัติหรือกระทำแต่ในสิ่งที่ถูกต้องดีงาม จึงถือว่าได้บรรลุเป้าหมายของการปรับพฤติกรรม การปรับพฤติกรรม โดยการพัฒนาการควบคุมตนเองนั้น เราสามารถนำเอาเทคนิคต่าง ๆ มาใช้ได้หลายประการ เช่นการควบคุมสิ่งเร้าไม่ให้มากกระตุ้นให้เกิดพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม การสังเกตตนเองในพฤติกรรมที่แสดงออกต่าง ๆ และหมั่นย้ำยั้ง การเสริมสร้างความเชื่อมั่นในตนเองในเรื่องพฤติกรรมที่ถูกต้อง และการพัฒนาความรับผิดชอบให้มากขึ้นหรือในระดับที่สูงขึ้น

การสร้างพฤติกรรมใหม่ เป็นเทคนิคสำหรับใช้ในการเสริมสร้างพฤติกรรมใหม่โดยการเสริมแรงต่อพฤติกรรมที่เราคาดหวังว่าจะนำไปสู่พฤติกรรมที่ต้องการเช่นต้องการมาทำงานเข้ากว่าเดิม หรือทำงานให้มีความผิดพลาดน้อยลง โดยดำเนินการตามขั้นตอนคือ ขั้นแรกเลือกพฤติกรรมเป้าหมายที่ต้องการให้เกิดขึ้น ขั้นตอนที่สอง เลือกตัวเสริมแรงทางบวกที่เหมาะสม ขั้นตอนที่สาม ลงมือปฏิบัติแต่งพฤติกรรมพร้อมกับการให้การเสริมแรงคือการให้รางวัลในพฤติกรรมที่แสดงออก

อย่างเหมาะสม และให้การลงโทษในพฤติกรรมที่บกพร่อง แต่ทั้งนี้วิธีหนึ่งที่น่าสนใจคือเทคนิคการเลียนแบบ ซึ่งเป็นกระบวนการเรียนรู้โดยอาศัยการสังเกตจากพฤติกรรมของตัวแบบซึ่งได้แก่พฤติกรรมที่เป็นตัวอย่างที่ดี ซึ่งพฤติกรรมของตัวแบบสามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการเสริมสร้างพฤติกรรมใหม่ให้แก่ตนเองหรือบุคคลที่เราต้องการสร้างพฤติกรรมได้

การลดพฤติกรรมหมายถึงการตัดทอนหรือลบพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ออกไปซึ่งพฤติกรรมดังกล่าวอาจจะสร้างปัญหาและความเดือดร้อนให้ตัวเองและผู้อื่นได้ซึ่งเราสามารถใช้นิเทศวิธีต่างๆ เช่น การลงโทษ ซึ่งผู้ลงโทษจะต้องเข้าใจหลักการในการลงโทษ ดังนี้

1. ถ้าจะลงโทษต้องลงโทษให้รุนแรงที่สุดโดยพิจารณาให้เหมาะสมกับประสบการณ์ของแต่ละบุคคลว่าเคยได้รับโทษสถานใดมาแล้ว

2. การลงโทษไม่ควรเพิ่มโทษอย่างเป็นขั้นเป็นตอน เพราะอาจทำให้ผู้ถูกลงโทษค่อย ๆ ปรับตัวและทนต่อการลงโทษได้ จนทำให้การลงโทษไม่ได้ผล

3. ลงโทษทันทีและทุกครั้งที่เกิดพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ปรากฏขึ้น

4. ควรให้แรงเสริมแก่พฤติกรรมที่พึงประสงค์ควบคู่กันไปด้วย

การเพิ่มพฤติกรรมหรือคงพฤติกรรมไว้ เมื่อมีการสร้างพฤติกรรมให้กับบุคคลแล้วสิ่งที่สำคัญยิ่งคือการธำรงรักษาพฤติกรรมให้คงอยู่ถาวรหรือนานที่สุด ซึ่งคงต้องอาศัยหลักการเสริมแรงในทางบวกเป็นหลัก แต่หากจำเป็นอาจเสริมแรงในทางลบก็ได้ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

การเสริมแรงทางบวก คือ สิ่งเร้าที่ทำให้บุคคลเกิดความพึงพอใจ และส่งผลต่อพฤติกรรมที่จะดำรงอยู่ กล่าวคือเกิดการตอบสนองที่จะมีพฤติกรรมนั้น ๆ บ่อยขึ้น ซึ่งหลักการเสริมแรงทางบวกมีดังนี้

1. ให้แรงเสริมทันทีที่เกิดพฤติกรรมที่พึงประสงค์เกิด

2. ตัวเสริมแรงที่ให้ต้องมีขนาดและมีปริมาณมากพอ

3. ถ้าเป็นแรงเสริมทางสังคมผู้ให้ต้องแสดงออกอย่างจริงจัง

4. ต้องใช้การเสริมแรงไปตามขั้นตอนเริ่มต้นจากพฤติกรรมย่อยที่เป็นพื้นฐานก่อน

การเสริมแรงทางลบ คือ สิ่งเร้าหรือสถานการณ์ที่บุคคลไม่พึงพอใจ ซึ่งบุคคลอาจหลบเลี่ยงหรือหลีกเลี่ยงได้ด้วยการทำพฤติกรรมบางอย่าง บุคคลจะกระทำพฤติกรรมนั้นมากขึ้น ถ้าเขาเชื่อว่าจะช่วยให้เขาหลีกเลี่ยงสิ่งที่ไม่พึงปรารถนาได้ หลักของการเสริมแรงทางลบก็คือ การให้สิ่งเร้าที่ไม่พึงพอใจตลอดเวลาเพื่อจะได้แสดงพฤติกรรมหลีกเลี่ยงจากสิ่งเร้าที่ไม่พึงพอใจนั้น

ประเทือง ภูมิภัทราคม (2540) ได้ให้ความหมายของการปรับพฤติกรรม หมายถึง การประยุกต์หลักการพฤติกรรม หรือ หลักการเรียนรู้เพื่อเปลี่ยนแปลงแก้ไขพฤติกรรมโดยเน้นที่พฤติกรรมที่สามารถ สังเกตเห็นได้หรือวัดได้ เป็นสำคัญและมีความเชื่อพื้นฐานว่า พฤติกรรมปกติ และไม่ปกติพัฒนามาจากหลักการเรียนรู้

(Mikulas. 1978) ให้ความหมายของการปรับพฤติกรรมไว้ว่า การปรับพฤติกรรม คือ การประยุกต์หลักการพฤติกรรมที่ได้จากการทดลองเพื่อแก้ปัญหาพฤติกรรม

ดังนั้นจึงสามารถสรุปได้ว่า การปรับพฤติกรรม (Behavior Modification) หมายถึง การนำเอาหลักการแห่งพฤติกรรม (Behavior Principles) ประยุกต์ใช้เพื่อเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมอย่างเป็นระบบโดยเน้นที่พฤติกรรมที่สามารถสังเกต และวัดได้เป็นสำคัญ

ทฤษฎีแรงจูงใจของ เฮอริชเบอร์ก (2559: ออนไลน์) มีปัจจัยหรือองค์ประกอบ 2 ประการที่มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจและไม่พึงพอใจในการปฏิบัติงาน ได้แก่ องค์ประกอบจูงใจ (Motivation Factors) และ องค์ประกอบค้ำจุน (Maintenance Factors)

องค์ประกอบจูงใจ (Motivation Factors)

เป็นองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับงานที่ปฏิบัติโดยตรง และเป็นสิ่งจูงใจให้บุคลากรเกิดความพึงพอใจในการทำงาน ประกอบด้วย

1. ความสำเร็จในการทำงาน (Achievement) หมายถึง การที่บุคคลสามารถทำงานได้เสร็จสิ้นประสบผลสำเร็จอย่างดี สามารถแก้ปัญหาต่างๆเกี่ยวกับงาน และรู้จักป้องกันปัญหาที่เกิดขึ้น

2. การได้รับการยอมรับนับถือ (Recognition) หมายถึง การได้รับการยอมรับนับถือจากบุคคลในหน่วยงานหรือบุคคลอื่น ๆ ที่มาขอคำปรึกษา ซึ่งอาจแสดงออกในรูปการยกย่อง ชมเชย การให้กำลังใจ การแสดงความยินดีการแสดงออกที่ทำให้เห็นถึงการยอมรับในความสามารถ

3. ลักษณะของงาน (Work itself) หมายถึง งานนั้นน่าสนใจ ต้องอาศัยความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ทำทนายให้ลงมือทำ หรือเป็นงานที่มีลักษณะทำตั้งแต่ต้นจนจบโดยลำพัง

4. ความรับผิดชอบ (Responsibility) หมายถึง การได้รับมอบหมายให้ดูแลงานใหม่ๆ และมีอำนาจอย่างเต็มที่ ไม่มีการตรวจหรือควบคุมอย่างใกล้ชิด

5. ความก้าวหน้า (Advancement) หมายถึง การได้รับเลื่อนขั้น การเลื่อนตำแหน่งให้สูงขึ้น มีโอกาสได้ศึกษาต่อเพื่อหาความรู้เพิ่มเติม ได้รับการฝึกอบรมดูงาน

องค์ประกอบค้ำจุน (Maintenance Factors)

เป็นองค์ประกอบที่ช่วยป้องกันการปฏิบัติงานของบุคลากรที่จะเกิดความไม่ชอบงานหรือหย่อนประสิทธิภาพลง ประกอบด้วย

1. เงินเดือน (Salary) หมายถึง สิ่งตอบแทนการปฏิบัติงานในรูปเงินรวมถึงการเลื่อนขั้นเงินเดือนในหน่วยงานนั้น เป็นที่พอใจของบุคคลที่ทำงาน

2. โอกาสที่จะได้รับความก้าวหน้าในอนาคต (Possibility of Growth) หมายถึง ความน่าจะเป็นที่บุคคลจะได้รับความก้าวหน้าในทักษะวิชาชีพ

3. ความสัมพันธ์กับผู้บังคับบัญชา ผู้ใต้บังคับบัญชา เพื่อนร่วมงาน (Interpersonal Relation, Subordinate, Peers) หมายถึง ความสัมพันธ์อันดีต่อกันสามารถทำงานร่วมกัน มีความเข้าใจซึ่งกันและกันเป็นอย่างดี

4. สถานะของอาชีพ (Status) หมายถึง อาชีพนั้นเป็นที่ยอมรับและนับถือของสังคม มีเกียรติและมีศักดิ์ศรี

5. นโยบายและการบริหาร (Company Policy and Administration) หมายถึง การจัดการและการบริหารงานขององค์กร การติดต่อสื่อสารภายในองค์กรที่มีประสิทธิภาพ

6. สภาพการทำงาน (Working Condition) หมายถึง สภาพทางกายภาพของงาน เช่น แสง เสียง อากาศ รวมทั้งลักษณะสิ่งแวดล้อมอื่น ๆ เช่น อุปกรณ์หรือเครื่องมือต่าง ๆ

7. ชีวิตส่วนตัว (Personal Lift) หมายถึง สภาพความเป็นอยู่ส่วนตัวที่เกี่ยวข้องกับงาน เช่น การไม่ถูกย้ายไปทำงานในที่แห่งใหม่ซึ่งห่างไกลครอบครัว

8. ความมั่นคงในงาน (Job Security) หมายถึง ความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อความมั่นคงในการทำงาน

9. การปกครองบังคับบัญชา (Supervision) หรือการนิเทศงาน หมายถึง ความสามารถหรือความยุติธรรมของผู้บังคับบัญชาหรือผู้นิเทศงานในการดำเนินงานและการบริหารงาน

4. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับหุ่นสายของไทย

4.1 พัฒนาการของศิลปะการแสดงหุ่นในสังคมไทย เป็นไปตามลำดับต่อไปนี้

ศิลปะการแสดงหุ่นด้วยสายโยงใยบังคับจากด้านบน (String Puppet or Marionette) ตัวหุ่นจะมีรูปร่างหน้าตา แขน ขา เหมือนคนและสัตว์จริง มีหลายขนาด ตั้งแต่ขนาดเล็กอย่างตุ๊กตาใหญ่เท่าคนจริงและสัตว์จริงก็มี โรงที่ใช้แสดงมีขนาดเหมาะสมตามขนาดของตัวหุ่นถ้าหุ่นตัวเล็กอย่างตุ๊กตาคนเชิดหุ่น จะยื่นเชิดหุ่นโดยนิยมแต่งกายสีดาและใช้ฉากหลังเป็นฉากสีดาเพื่ออำพรางตัวคนเชิดไม่ให้เห็นและเด่นแยงความสนใจจากผู้ชมจากหุ่นไปที่คนเชิด ถ้าหุ่นมีขนาดเท่าคนและสัตว์จริงจะนิยมใช้แสดงบนเวทีโรงละคร โดยสร้างแคร่ไม้อยู่เหนือเวทีโรงละคร ให้คนเชิดหุ่นไปยืนและเดินเชิดหุ่นจากข้างบนของเวที มีผ้ามาระบายที่ห้อยอยู่เหนือเวที โรงละครบังคับคนเชิดไม่ให้คนดูเห็นตัวฉากหลังอาจเป็นผ้าตาหรือฉากภาพเขียน ทั้งนี้เป็นไปตามแนวคิดของศิลปินเชิดหุ่นต้องการหุ่นประเภทนี้สามารถเคลื่อนไหวอวัยวะตั้งแต่หน้าตา แขน ขา ได้เหมือนคนและสัตว์จริง ศิลปะการแสดงประเภทนี้แพร่หลายไปทั่วทั้งยุโรป และ อเมริกา นอกจากนี้ชาวตะวันตกยังนำไปเผยแพร่ในหมู่ประเทศอาณานิคมของตนด้วย เช่น การแสดงหุ่นของประเทศพม่า ซึ่งเคยเป็นอาณานิคมของประเทศอังกฤษ ระหว่าง พ.ศ. 2428-2489 ศิลปินชาวพม่าเรียนรู้ศิลปะการสร้างหุ่นและการแสดงหุ่นที่มีศิลปะโยงใยบังคับหุ่นจากข้างบนตามอย่างศิลปะการแสดงหุ่นที่นิยมในยุโรป ตามจดหมายเหตุเรื่องรับเสด็จและสมโภชพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงเสด็จกลับจากยุโรปคราวแรก พ.ศ. 2440 ได้ทรงทอดพระเนตรการแสดงหุ่นพม่าเป็นของหลวงมณีรจนา จัดมาเล่นสมโภช หุ่นเล่นครั้งนั้นเป็นประเภทบังคับหุ่นด้วยสานโยงใยจากด้านบน มีดังต่อไปนี้

ศิลปะการแสดงหุ่นบังคับด้วยมือ (Hand Puppet)

ตัวหุ่นจะเน้นส่วนสำคัญที่หัวหุ่น ตั้งแต่ลาคอลงมาจะไม่ให้ความสำคัญจะสร้างหุ่นให้มีลาตัวแขน ขา หรือไม้ก็ได้สิ่งที่สำคัญจะสร้างให้ภายในหุ่นกลวงให้มีมือคนเชิดหุ่นสามารถล้วงเข้าไปได้ถึงส่วนหัว เพื่อให้มือบังคับใบหน้าหุ่นให้กลอกลูกจาก กะพริบตา ลืมตา หลับตา ปากขยับได้ พยักหน้าได้ หัวหันไปซ้ายขวา และ สันหน้าได้ การแสดงของหุ่นจะเน้นที่ใบหน้า หุ่นประเภทนี้นิยมเล่นกันที่ยุโรปและอเมริกา ศิลปะการแสดงหุ่นด้วยก้านไม้และสายโยงใย (Rod Puppet)

ตัวหุ่นและฉากหลังที่ใช้แสดงเหมือนกับการแสดงหุ่นด้วยสายโยงใยบังคับจากด้านบน ต่างกันที่บังคับตัวหุ่น ด้านล่าง โดยคนเชิดอาจนั่งหรือยืนเชิดก็ได้มีทั้งแบบเชิดแล้วเห็นคนเชิดพร้อมตัวหุ่นและแบบที่ไม่เห็นผู้เชิดให้เห็นเฉพาะหุ่นเท่านั้น โดยใช้แผงไม้ซึ่งฝ้าม่านบังคนเชิดเอาไว้ลักษณะเด่นของหุ่นประเภทนี้ คือแกนไม้ที่เสียบตรงตัวหุ่นแทงทะลุละตัวหุ่นไปถึงศีรษะ ภายในแกนไม้ทำท่อให้สายเชือกเอ็นร้อยรอดจากส่วยศีรษะหุ่นลงมารวมไว้ที่โคนแกนไม้ การเชิดหุ่นนิยมใช้มือซ้ายจับแกนไม้กลางลำตัว มือขวาจับสายโยงใยแบบตั้งรับบังคับใบหน้า แขนและขาของหุ่นให้เคลื่อนไหวตามที่ต้องการ หุ่นประเภทนี้นิยมเล่นกันไปทั่วเอเชีย ศิลปะการแสดงหุ่นของไทยจัดอยู่ในประเภทนี้

ศิลปะการแสดงหุ่นด้วยเงา (Shadow Puppet or Shadow Play)

ตัวหุ่นมีสองแบบ แบบที่หนึ่งคือ คนเชิดใช้มือข้างเดียวหรือทั้งข้างข้างคิดประดิษฐ์เป็นรูปใบหน้าคนและสัตว์ แล้วใช้แสงไฟส่องตรงมาที่มือ ให้เกิดเป็นรูปใบหน้าคนและสัตว์บนจอผ้าขาว ทั้งยังสามารถคิดประดิษฐ์ใบหน้าคนและสัตว์ให้เคลื่อนไหวพูดและส่งเสียงได้ แบบที่สองคือ ตัวหุ่นมีลักษณะเป็นภาพสองมิติ ถูกออกแบบเป็นคนและสัตว์และฉากธรรมชาติ มักนิยมใช้หนังสัตว์มาสร้างเป็นตัวหุ่น หนังสัตว์ที่ใช้มีทั้ง หนังวัว หนังควาย และหนังแพะ ต้องใช้ไม้ไผ่สองอันมาประกอบกับตัวหนังผูกติดแน่นด้วยหวายหรือเชือก ขนาดเล็กใช้ไม้คาบอันเดียว ขนาดใหญ่มีหน้าหนักมากจึงจำเป็นต้องติดไม้คาบสองอัน หุ่นแบบนี้มีชื่อเรียกว่า “หนัง” ในประเทศไทยมีความหลากหลายถึง 2 แบบ คือ “หนังใหญ่” กับ “หนังตะลุง” (ภาวิดา ฉวีวงศ์. 2551: 22-24; อ้างอิงจากฉญาภา อินทกุล)

จากข้อมูลพัฒนาการของศิลปะการแสดงหุ่นในสังคมไทย ที่กล่าวมาข้างต้นได้แบ่งศิลปะการแสดงหุ่น เป็น 3 ลักษณะ คือ 1. ศิลปะการแสดงหุ่นบังคับด้วยมือ (Hand Puppet) จะเน้นส่วนสำคัญที่หัวหุ่นการแสดงของหุ่นจะเน้นที่ใบหน้า 2. ศิลปะการแสดงหุ่นด้วยก้านไม้และสายโยงใย (Rod Puppet) วิธีแสดงเหมือนกับการแสดงหุ่นด้วยสายโยงใยบังคับจากด้านบน ซึ่งศิลปะการแสดงหุ่นของไทยจัดอยู่ในประเภทนี้ 3. ศิลปะการแสดงหุ่นด้วยเงา (Shadow Puppet or Shadow Play) หุ่นแบบนี้มีชื่อเรียกว่า “หนัง” ในประเทศไทย มี 2 แบบ คือ “หนังใหญ่” กับ “หนังตะลุง”

4.2 ประเภทของหุ่น

หุ่นที่เล่นแสดงตามภูมิภาคต่างๆ ทั่วโลก อาจจำแนกได้เป็น 6 ประเภทใหญ่ๆ ดังนี้

1. หุ่นมือ (Hand - puppet)
2. หุ่นนิ้วมือ (Finger - puppet)
3. หุ่นสำหรับสร้างเป็นภาพยนตร์ (Stop - motion puppet)
4. หุ่นกระบอก (Rod - puppet)
5. หุ่นเงา (Shadow - puppet)
6. หุ่นชักสายเชิด (String - puppet หรือ Marionette)

หุ่นแต่ละประเภทจะมีความแตกต่างกันในรูปแบบลักษณะ การสร้าง และวิธีเชิดแสดงดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. หุ่นมือ (Hand - puppet)

มีตั้งแต่ขนาดเล็กๆ สำหรับให้เด็กเล่นแสดง ไปจนถึงขนาดใหญ่ที่มีความสูงประมาณ 50 เซนติเมตร ใช้เชิดแสดงเป็นมหรสพสำหรับผู้เชิดระดับมืออาชีพ หุ่นมือมีลำตัวกลวง เพื่อให้ผู้เชิดสอดแขนเข้าไปได้ โดยใช้มือและนิ้วมือควบคุมบังคับการเคลื่อนไหวของตัวหุ่น ส่วนศีรษะของหุ่นมือ คือ อยุ่หัวหลักที่สำคัญมากของหุ่นประเภทนี้ ซึ่งวัสดุที่นำมาใช้ประดิษฐ์ มีหลายชนิด เช่น ลูกบอลยาง กระดาษแข็ง ถูงเท้ายัดหุ่น เศษผ้าหรือผ้าสักหลาด กระดาษปิดกาว เศษพลาสติก ยางหรือไม้ที่มีน้ำหนักเบา ศีรษะของหุ่นมือ ส่วนมากเคลื่อนไหวไม่ได้ แต่ในบางครั้งผู้ประดิษฐ์อาจสร้างให้ขยับขากรรไกร ดวงตา และใบหูได้ ศีรษะของหุ่นมือจะตรึงติดอยู่กับลำตัวหุ่น ซึ่งมีลักษณะเป็นเสี้ยวกลมหลวมๆ ตรงๆ ลงมา เพื่อให้ผู้เชิดสอดแขนเข้าไปได้ อยุ่หัวส่วนที่เป็นมือ มักใช้วัสดุประเภทเดียวกันกับศีรษะ แต่ให้มีขนาดไม่เหมือนธรรมชาติ สำหรับมือของหุ่น มักให้ถือสิ่งของต่างๆ ตามท้องเรื่อง (สารานุกรมไทยสำหรับเยาวชน. 2558: ออนไลน์)

การเชิดไม่ซับซ้อนยุ่งยากเท่าหุ่นชนิดอื่น โดยทั่วไปผู้เชิดหุ่นมือใช้แขน และมือ สอดเข้าไปในถูงซึ่งเป็นลำตัวหุ่น และใช้นิ้วชี้สอดให้ตรงกับรูที่เชื่อมระหว่างลำตัวกับศีรษะหุ่น เพื่อบังคับส่วนศีรษะของหุ่น นิ้วโป้งและนิ้วกลางใช้บังคับมือและแขนทั้ง 2 ข้างของหุ่น การเชิดแสดงหุ่นมือมีข้อจำกัดอยู่เพียงแค่ลำตัวส่วนครึ่งบนของตัวหุ่น อย่างไรก็ตาม หากผู้เชิดมีทักษะมากก็อาจให้หุ่นมือแสดงบทเดิน กระโดด เต้นรำ หรือวิ่งได้บ้างเหมือนกันเนื่องจากผู้ชมการแสดงหุ่นมือส่วนมากเป็นเด็ก เรื่องราว หรือเนื้อเรื่องของการแสดงหุ่นมือ ที่เหมาะสมสำหรับการนำมาใช้แสดง คือ เรื่องตลก จำอวด หรือเทพนิยาย บทสนทนา มีเพียงสั้นๆ ซึ่งส่วนมากผู้เชิดจะพูดเอง แต่การเชิดแสดง จะเน้นที่การเคลื่อนไหวมากๆ และเทคนิคการใช้เสียงประกอบมากกว่าบทสนทนา เรื่องที่เป็นแบบแผนและแนวนิยมของการแสดงหุ่นมือ คือ เรื่องซึ่งมีบทเกินธรรมชาติ ทั้งในด้านบุคลิกลักษณะการเคลื่อนไหว และเค้าโครงเรื่อง โรงที่ใช้แสดงหุ่นมือ ต้องสร้างให้มีเนื้อที่มากพอที่ผู้เชิดจะเคลื่อนไหวได้สะดวก ส่วนมากเว้นช่องว่างจากด้านล่าง เนื่องจากผู้เชิดหุ่นมือจะเชิดหุ่นจากด้านล่างของขอบเวทีโรงหุ่น

2. หุ่นนิ้วมือ (Finger - puppet)

เป็นหุ่นที่แตกแขนงมาจากหุ่นมือ หุ่นชนิดนี้มีขนาดเล็ก เนื่องจากเป็นการใช้นิ้วมือเชิดแสดง ผู้เชิดจะใช้นิ้วชี้และนิ้วนางเป็นส่วนขาของหุ่น ส่วนนิ้วกลางใช้เชิดลำตัวและหัว การเชิดแสดง ส่วนมากใช้การเคลื่อนไหวของขาหุ่นทั้ง ๒ ข้าง โดยเน้นการวิ่ง เดิน เต้นรำ กระโดด สำหรับส่วนบนของตัวหุ่นเคลื่อนไหวไม่ได้มากนัก เนื่องจากความจำกัดของขนาด และร่างกาย โดยทั่วไปหุ่นนิ้วมือจึงนำมาเป็นของเล่นสำหรับเด็กภายในกลุ่มเล็กๆ มากกว่าจะใช้เชิดแสดงเป็นมหรสพ (สารานุกรมไทยสำหรับเยาวชน. 2558: ออนไลน์)

3. หุ่นสำหรับสร้างเป็นภาพยนตร์ (Stop - motion puppet)

มีลักษณะคล้ายตุ๊กตามากกว่าหุ่นที่ใช้สำหรับการเชิดแสดงเป็นมหรสพในโรงหุ่น ส่วนมาก ประดิษฐ์ให้มีรูปร่างเหมือนมนุษย์มากที่สุด เพื่อให้ภาพที่ปรากฏในภาพยนตร์ ดูแล้วน่าสนใจ เหมือนการแสดงของมนุษย์ ตัวหุ่นอาจดัดแปลงให้มีท่าทางการเคลื่อนไหวได้ใกล้เคียงกับอากัปกิริยาของมนุษย์ การจัดวางท่าทางของหุ่นเพื่อประโยชน์สำหรับการถ่ายทำภาพยนตร์ จึงเป็นเรื่องที่สำคัญของการสร้างหุ่นประเภทนี้ โดยทั่วไป หุ่นที่สร้างขึ้น สำหรับการถ่ายทำภาพยนตร์นี้จะมีขนาดเล็กคล้ายกับตุ๊กตาทั่วๆ ไป ส่วนการจัดฉากประกอบต่างๆ ก็มีสัดส่วนที่เหมาะสมกับขนาดของหุ่นตามกันไปด้วย (สารานุกรมไทยสำหรับเยาวชน. 2558: ออนไลน์)

4. หุ่นกระบอ (Rod - puppet)

มีลักษณะคล้ายกับหุ่นมือ กล่าวคือ ลำตัวของหุ่นมีส่วนกลวงการเชิดแสดงหุ่นกระบอ ก็เชิดจากด้านล่างเช่นเดียวกัน หุ่นกระบอส่วนมากมีศีรษะและลำคอกว้าง ส่วนหัวของหุ่นกระบออาจประดิษฐ์ขึ้น จากวัสดุต่างๆ ที่มีน้ำหนักไม่มากนัก เช่น กระดาษ ไม้ที่มีเนื้อเบา หุ่นกระบอเป็นมหรสพสำหรับชาวบ้าน และสามารถเชิดแสดงลักษณะตัวหุ่นสูงประมาณ 1 ฟุตเศษ มีแกนตัวเป็นกระบอไม้ไผ่ยาว 1 ฟุตปลายกระบอด้านบนจะสวมด้วยหัวหุ่น ซึ่งเป็นไม้แกะสลักตกแต่งด้วยสีและเครื่องประดับแบบเครื่องละคร หุ่นจะสวมเสื้อทรงกระสอบไม่มีแขนเสื้อ ปลายมุมด้านบนของเสื้อจะมีมือติดอยู่ทั้งสองจะบังคับให้ร้ายรำตามที่ต้องการ (ฉญาภา อินทกุล. 2558: 26)

5. หุ่นเงา (Shadow - puppet)

เป็นหุ่นที่คนไทยรู้จักกันดีในชื่อหนังตะลุง เป็นอีกรูปแบบหนึ่งของหุ่นกระบอ ความแตกต่างคือ ผู้ชมจะไม่ชมการแสดงจากการมองตัวหุ่นโดยตรง แต่จะชมภาพของหุ่นซึ่งปรากฏที่จอ โดยใช้ไฟส่องจากด้านหลังของตัวหุ่นที่มีลักษณะแบนเป็นภาพมิติเดียวนั้น ให้เงาของตัวหุ่นไปตกกระทบบนจอที่ใช้ผ้าขาวผืนใหญ่ขึงตึง เกิดเป็นภาพบนจอ ผู้ชมจึงชมการแสดงหุ่นประเภทนี้ในลักษณะของการดูหนังลักษณะของหุ่นประเภทนี้เป็นแผ่นภาพแบน ประดิษฐ์ขึ้นจากกระดาษแข็ง แผ่นสังกะสี ในประเทศทางตะวันออกจะประดิษฐ์จากหนังสัตว์ เช่น โค กระบือ ขนาดหุ่นเงา หรือที่เรียกว่า "ตัวหนัง" จะมีขนาดไม่เกิน 50 เซนติเมตร ลักษณะของตัวหนัง อาจออกแบบให้เห็นเป็นภาพใบหน้า ที่เอียงข้างของตัวละคร หรืออาจเป็นภาพหน้าตรง ที่แสดงความรู้สึกต่างๆ ก็ได้ แต่ส่วนมากจะเป็นภาพใบหน้าด้านข้าง ตัวหนังสามารถเคลื่อนไหวอวัยวะต่างๆ เช่น แขน ขา ได้บ้าง โดยการดึงเชือก ที่ผูกไว้ที่อวัยวะนั้นๆ การเชิดจะเชิดตัวหนังทางด้านหลังของจอ และเชิดจากด้านล่าง ผู้เชิดต้องวางแนวจับตัวหนังด้านแบนๆ นั้นให้ขนานไปกับจอ แล้วเคลื่อนตัวจากด้านหนึ่งไปยังอีกด้านหนึ่ง เป็นแนวระนาบตามกันไป ความสนุกสนานของการชมหนังตะลุงเกิดจากบทสนทนา หรือการแสดงของผู้เชิด ซึ่งช่วยสร้างสีสันให้แก่การเล่น หุ่นเงาเหมาะที่จะใช้แสดงกับเรื่องราวที่มีอยู่ในคติชาวบ้าน เช่น นิทาน นิยายพื้นบ้าน หรือเนื้อเรื่องประเภทเทพนิยาย สำหรับโรงเชิดหุ่น มีลักษณะคล้ายโรงเชิดหุ่นมือ แต่ด้านหน้าโรงซึ่งจอผ้าขาวให้ตั้ง

6. หุ่นชักสายเชิด (String - puppet หรือ Marionette)

เป็นหุ่นแบบใช้เส้นเชือกชักเชิด ในภาษาอังกฤษมักเรียกว่า String-puppet แต่คำ Marionette ซึ่งมาจากภาษาฝรั่งเศส ได้รับความนิยมมากกว่า เพราะเหตุว่า หุ่นชนิดนี้ เป็นที่นิยมแพร่หลายมากในประเทศฝรั่งเศส ตามหลักฐานที่ค้นพบ มีการเชิดแสดงหุ่นชนิดนี้มานานตั้งแต่คริสต์ศตวรรษที่ 16 แล้วช่างผู้ประดิษฐ์หุ่นชักสายเชิดจะมีวิธีการสร้างหุ่นเฉพาะตัว ซึ่งเป็นเอกลักษณ์ไม่เหมือนกัน แต่โดยทั่วไป ศีรษะและลำคอของหุ่นประเภทนี้สร้างจากวัสดุที่คล้ายกับวัสดุของหุ่นมือ คือ ไม้ที่มีน้ำหนักเบา หรือกระดาษปิดกาว หรือกระดาษแข็ง ส่วนวัสดุที่นำมาประดิษฐ์เป็นลำตัวของหุ่น ต้องแข็งแรงพอสมควร เช่น ไม้ กระดาษปิดกาว ผ้ายัดหุ่น ลำตัวของหุ่นชักสายเชิดแยกเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนบนตั้งแต่เอวขึ้นไป และส่วนล่างจากเอวลงมา เพื่อให้การเชิดเคลื่อนไหวได้อ่อนช้อย คล้ายคลึงกับการเคลื่อนไหวของมนุษย์มากที่สุด และที่เท้าของหุ่นมักถ่วงให้หนักด้วยตะกั่ว โดยรวมแล้ว อวัยวะแทบทุกส่วนของตัวหุ่นชักสายเชิดจะประดิษฐ์ให้เคลื่อนไหวได้ รวมทั้ง นิ้วเท้าทั้ง 2 ข้างที่กลอกไปมาได้ด้วย

4.3 ประวัติความเป็นมาหรือภูมิหลังของหุ่นสายเสมามูลนิธิหุ่นสายเสมา

"หุ่น" ถือเป็นศิลปะแห่งการเล่าเรื่องและศิลปะการแสดงแขนงหนึ่งที่มีอยู่ในแทบทุกชนชาติ แม้ว่าในประเทศไทยมีการนำหุ่นมาใช้ในการแสดงมาตั้งแต่ 300 กว่าปีก่อน ในบรรดาหุ่นที่ถูกรับรู้และเรียกขานว่า "หุ่นไทย" มีอยู่หลายประเภท แต่ยังไม่มียุคหุ่นสาย (marionette) ไม่มีข้อมูลแน่นอนว่าหุ่นสายมีต้นกำเนิดมาจากประเทศใด บางตำราว่ามีที่มาจากประเทศจีน เชื่อกันว่าองค์ความรู้ทางหุ่นสายถูกพัฒนามานานหลายศตวรรษ ปัจจุบัน มีการแสดงหุ่นสายกระจายอยู่ในหลายประเทศทั่วโลก รวมทั้งประเทศเพื่อนบ้านอย่างพม่า ลาว กัมพูชา มาเลเซีย หรืออินโดนีเซีย ก็ล้วนมีหุ่นสายเล่นกันอย่างแพร่หลายพลังและเสน่ห์ของหุ่นสายคือ ผู้เชิดสามารถปลดปล่อยความคิดเห็นและคำพูดได้ง่ายกว่าและปลอดภัยกว่า ทั้งนี้เพราะทัศนวิจารณ์ใดที่ก้าวร้าวหยาบคายดูเหมือนจะนุ่มนวล และลดความรุนแรงลงได้ เมื่อถูกนำมาพูดผ่านหุ่นสาย นี่จึงเป็นเหตุให้หน้าที่ของหุ่นสายจากแรกเริ่มที่เป็นศิลปะในการเล่าเรื่องเกี่ยวกับศาสนา เปลี่ยนหน้าที่มาเป็นเครื่องมือในการล้อการเมือง และกลายมาเป็นสื่อเพื่อสาระบันเทิงหรือ folk art ในปัจจุบัน (ผิวน้ำ เฉลิมญาติ. 2558)

หุ่นสายเสมาก่อตั้งเมื่อต้นปี 2547 นับเป็นหุ่นสาย ร่วมสมัยคณะแรกของเมืองไทย โดย ได้รับแรงบันดาลใจจากวศิน มิตรสุพรรณ และพสุธีร์ จุระณะโกเศศ ศิลปินกลุ่มแกะดำ..ดำ ผู้นำหุ่นสายต้นแบบที่ พวกเขาพัฒนาด้วยสาเหตุที่กลุ่มแกะดำ...ดำ ต้องหันหน้ามาปรึกษากับคุณนิมิต พิพิธกุล เพราะท่านทั้งสองคนถือว่า คุณนิมิต พิพิธกุล เป็นผู้เชี่ยวชาญในวงการศิลปะการแสดงของเมืองไทย ซึ่งมีความเชี่ยวชาญใน การแสดงหลากหลายรูปแบบ เป็นศิลปินศิลปากร สาขาศิลปะการแสดง แห่งปี 2550 และเป็นผู้ก่อตั้ง "มันตาศิลปะการแสดง" บริษัทโปรดักชั่นเฮาส์ที่นิยมตัวเองว่าเป็น Art & Culture Management และตั้งตำแหน่งตัวเองว่าเป็น "ผู้บริหารจัดการศิลปะเพื่อให้ อยู่ได้" หรือผู้จัดการแสดงแขนงต่างๆ เพื่อไปโชว์ทั้งในประเทศและต่างประเทศ เริ่มต้นทำงานในสายงานด้านละครเวที เป็นแกนนำคนหนึ่งของกลุ่มพระจันทร์เสี้ยว มะขามป้อม และคณะละคร 28 ภัทราวดีเธียเตอร์ และได้รับรางวัลศิลปินแห่งชาติ ประจำปี 2558 สาขา กำกับการแสดง ทั้งยังเคย ก้าวเข้าสู่วงการภาพยนตร์ในฐานะอาจารย์ใหญ่โรงเรียนสอนการแสดงของสมาคมผู้กำกับภาพยนตร์ไทย โดยทำ

หน้าที่คัดเลือกและสอนการแสดงให้กับนักแสดงในภาพยนตร์ระดับรางวัลมาแล้วหลายเรื่อง โดยส่วนตัว ท่านประธานมูลนิธิฯชื่นชอบการแสดงหุ่นเป็นหุ่นเดิมอยู่แล้วถึงขนาดไปเรียนเซตหุ่น กระบอกรับครูหุ่นกระบอกรับชื่อตั้งของเมืองไทยระดับศิลปินแห่งชาติ สาขาศิลปะการแสดง (หุ่นกระบอกรับ) อย่าง "ป้าชื่น สุกุลแก้ว" มาแล้ว สำหรับชื่อคณะ ได้แรงบันดาลใจจาก "โอบเสมา" ซึ่งมีศิลปะรูปทรงที่เขาชื่นชอบ มีความหมายของการเป็น เขตแดนแห่งธรรม และปราการป้องกันไม่ให้สิ่งชั่วร้าย แฝว่พาน ด้วยคุณธรรม ความดี และศรัทธาในพระพุทธศาสนา บทละครส่วนใหญ่จึงเป็นวรรณกรรมเยาวชนร่วมสมัย ที่แฝงจริยธรรม วัฒนธรรมประเพณีไทย และค่านิยมความดีในสังคม จึงเหมาะที่จะเป็นสื่อการสอนในโรงเรียนและชุมชนเป็นอย่างดี (ผิวน้ำ เฉลิมญาติ. 2558)

4.4 องค์ประกอบหุ่นสายเสมา

1. รูปแบบการแสดงหุ่น

ในการแสดงแต่ละตอนนั้นจะต้องมีการประชุมเนื้อเรื่องโดยการประชุมจะคัดเลือกตอนโดยยึดหลักว่าจะใช้แสดงในงานใดเพื่ออะไร เพื่อเลือกความเหมาะสมในการแสดงและคำนึงถึงตัวละครที่ต้องใช้เล่นแสดงในตอนนั้นๆ เพื่อพิจารณาตัวหุ่นว่าสามารถมาเล่นทดแทนกันได้หรือไม่ และคำนวณระยะเวลา ในการแสดง เมื่อสามารถสรุปเรื่องและตอนได้แล้วจะนำเรื่องและตอนของบทละครตอนนั้นมาปรับปรุงและดัดแปลงให้เหมาะสมหากเรื่องนั้นไม่มีบทโขนแสดงมาก่อนก็จะนำบทร้อยกรองที่สามารถนำมาใช้เพื่อการขับร้องและแสดงซึ่งจะดัดแปลงจากเรื่องบ้างในบางคราว เพื่อเพิ่มรรถรสในการแสดงหรือว่าตัวละครที่ใช้แสดงนั้นอาจมีไม่เพียงพอจึงต้องทำการปรับเปลี่ยนตัวละครในบางคราว แต่เรื่องที่นิยมเล่นของหุ่นสายได้แก่การแสดงเรื่อง

1. เจ้าเงาะ
2. และมะขวิดผู้พิชิต
3. นิทานเพลงหุ่นสาย ค.ควายในดวงจันทร์
4. นิทานเพลงหุ่นสาย โกโล๊ะ ผจญภัย
5. เด็กชายกับไบโพธิ์ (ละครหุ่นสายส่งเสริมแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง)
6. สัทธามหาบุรุษ (ละครหุ่นสายพุทธจิตนิทาน เรื่องแรก)

ซึ่งล้วนแต่เป็นละครที่สร้างสรรค์ จากวรรณกรรมเยาวชนร่วมสมัยที่แฝงจริยธรรม วัฒนธรรมประเพณีไทย และค่านิยมความดีในสังคม

1. พื้นที่ในการจัดแสดง

พื้นที่ในการจัดการแสดงหุ่นสาย จัดการแสดง ณ โรงละครมูลนิธิ หุ่นสายเสมาศิลปะเพื่อสังคม ตั้งอยู่ที่ 16/225 หมู่.2 ซอย วิภาวดี 58 ถนนวิภาวดีรังสิต แขวงตลาดบางเขน เขตหลักสี่ กรุงเทพมหานคร 10210

2. อุปกรณ์ในการแสดง

หุ่นสาย Marionette เป็นหุ่นเซตที่มีอายุมายาวนาน เซตโดยบังคับจากด้านบนมีเทคนิคการควบคุมการเซตหลากหลายวิธี ผู้สร้างหุ่นมักจะมีการคิดกลไกการเซตเป็นแบบเฉพาะของตัวเอง การสร้างหุ่นสายเพื่อทดลอง และเรียนรู้การเซตหุ่นแบบ Marionette จะหุ่นไทยหรือหุ่นฝรั่งก็ต้องมีการปั้นขึ้นรูปเหมือนกันโดยทั่วไปศีรษะและลำคอ ของหุ่นประเภทนี้ จะสร้างจาก

วัสดุที่เป็นไม้หน้าหนักเบาหรือกระดานปิดทาบ(เปเปอร์มาเช่) ส่วนวัสดุที่นำมาสร้างลำตัวของหุ่นต้อง แข็งแรงพอสมควร เช่น ไม้ กระดาษปิดทาบ หรือฝ้ายดุนลำตัวของหุ่นสายแยกเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนบนตั้งแต่เอวขึ้นไป และส่วนล่างจากเอวลงมา เพื่อให้การเชิดเคลื่อนไหวได้ อ่อนช้อยคล้ายคลึง กับการเคลื่อนไหวของมนุษย์ มากที่สุดและที่เท้าของหุ่นมักถ่วงให้หนักด้วยตะกั่ว โดยรวมแล้ว อวัยวะแทบทุกส่วนของตัวหุ่นสายจะถูกสร้างให้เคลื่อนไหวได้ รวมทั้งนัยน์ตาทั้ง 2 ข้างที่กลอกไปมา ได้ด้วยการตักแต่งหุ่นจะใช้สีวาดและทาวัววะต่างๆ ที่เป็นส่วนร่างกาย เสื้อผ้าก็มักจะทำให้มีสีสันสดใส ฉูดฉาด เพื่อดึงดูดสายตาและความสนใจ เสื้อผ้าและเครื่องประดับต่างๆ ของหุ่นจะมีลักษณะหลวมๆ และเบาเพราะหุ่นประเภทนี้ต้องเคลื่อนไหวมาก ตัวหุ่นมีรูปร่างครบสมบูรณ์ทุกอย่าง มีเส้นเชือกซึ่งมีความเหนียวมากผูกตรึงกับอวัยวะส่วนต่างๆของหุ่น โดยเฉพาะที่แขนและขาและโยงไปยังด้าม บังคับที่ทำด้วยไม้เป็นรูปกากบาท ผู้เชิดหุ่นจะเชิดจากด้านบนของโรงหุ่น ซึ่งสร้างยกพื้นอยู่ด้านหลัง ของฉาก เพื่อให้ผู้เชิดแสดงสามารถยืนชะโงกออกมาเชิดตัวหุ่นที่อยู่ข้างหน้าฉากได้ถนัดเป็นอย่างดี (ผิวน้ำ เฉลิมญาติ. 2558)

3. ดนตรีเสียงประกอบ

ดนตรีและเสียงประกอบที่ใช้ในการแสดงหุ่นสายนี้ ถือว่า เป็นดนตรีแบบ ร่วมสมัยผสมผสานดนตรีไทยกับดนตรีสากล โดยทางคณะหุ่นสายเสมา มีห้องตัดต่อและอัดเสียง เพื่อนำมาใช้ในการแสดงหุ่นสาย (ผิวน้ำ เฉลิมญาติ. 2558)

4. ผู้ชม

ในการแสดงหุ่นสาย ของคณะหุ่นสายเสมา ศิลปะเพื่อสังคม กลุ่มเป้าหมาย ของการแสดงคือ กลุ่มเยาวชน เด็กนักเรียน รวมถึงประชาชนและสื่อมวลชนที่มีความสนใจใน ศิลปะการแสดงหุ่นสายของคณะหุ่นสายเสมา ศิลปะเพื่อสังคม (ผิวน้ำ เฉลิมญาติ. 2559)

หุ่นสายที่แสดงอยู่ในปัจจุบันนี้ ได้มีการเปลี่ยนแปลงวิธีการแสดงไปจากเดิม เพื่อให้เกิดความน่าสนใจมากยิ่งขึ้นทั้งเรื่องของตัวผู้แสดง ฉาก อุปกรณ์ประกอบการแสดง เครื่อง ดนตรี การร้อง และเครื่องแต่งกายที่ได้พัฒนาขึ้น มีการนำแฟชั่นในยุคปัจจุบันเข้ามาผสมผสานเช่น การแต่งตัวสวยงามตามยุคปัจจุบัน หรือแม้แต่กระทั่งนำวรรณกรรมมาดัดแปลงให้เป็นร่วมสมัยและ แปลเป็นภาษาอังกฤษเพื่อสร้างความสนใจให้กับผู้ชมแต่เมื่อพิจารณาถึงความนิยมในปัจจุบันแล้ว

5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

กัญญาวีร์ บุญเสนนท์ (2554: บทคัดย่อ) ผลของพฤติกรรมบำบัดต่อพฤติกรรมก้าวร้าว ของเด็กสมาธิสั้นการวิจัยกึ่งทดลองแบบสองกลุ่มวัดสองครั้งก่อนและหลังการทดลองเรื่องนี้ มี วัตถุประสงค์คือ

- 1) เปรียบเทียบพฤติกรรมก้าวร้าวของเด็กสมาธิสั้นก่อนและหลังได้รับพฤติกรรมบำบัด
- 2) เปรียบเทียบพฤติกรรมก้าวร้าวของเด็กสมาธิสั้นระหว่างกลุ่มได้รับพฤติกรรมบำบัด

กับกลุ่มที่ได้รับการดูแลรักษาปกติ กลุ่มตัวอย่าง คือเด็กสมาธิสั้นอายุ 6-9 ปีและผู้ดูแลหลัก ที่มารับ บริการแผนกผู้ป่วยนอก โรงพยาบาลมะการักษ์ซึ่งมีคุณสมบัติตามเกณฑ์จำนวน 40 คู่ และได้รับการ จับคู่และสุ่มเข้ากลุ่มทดลอง 20 คู่ และกลุ่มควบคุม 20 คู่ กลุ่มทดลองจะได้รับการบำบัดพฤติกรรมที่

ผู้วิจัยสร้างขึ้น เป็นระยะเวลา 4 สัปดาห์ ส่วนกลุ่มควบคุมได้รับการดูแลตามปกติ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ 1) คู่มือพฤติกรรมบำบัดพฤติกรรมก้าวร้าวในเด็กสมาธิสั้นสำหรับพยาบาล 2) คู่มือการดูแลเด็กสมาธิสั้นสำหรับผู้ดูแลหลัก และ 3) แบบวัดความสามารถการปฏิบัติพฤติกรรมบำบัดในเด็กสมาธิสั้นที่บ้านของผู้ดูแลหลัก เครื่องมือทุกฉบับซึ่งผ่านการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาจากผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน ค่าความสอดคล้องแบบสังเกตพฤติกรรมก้าวร้าวของเด็กสมาธิสั้นผู้ดูแลหลักเท่ากับ .88 ตามลำดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ Pair T-Test และ Independent t-test

สรุปได้ว่าพฤติกรรมก้าวร้าวของเด็กสมาธิสั้นหลังการใช้พฤติกรรมบำบัดต่ำกว่าก่อนได้รับพฤติกรรมบำบัด พฤติกรรมก้าวร้าวของเด็กสมาธิสั้น กลุ่มที่ได้รับพฤติกรรมบำบัดมีพฤติกรรมที่ดีกว่ากลุ่มที่ได้รับการดูแลตามปกติ

เสาวลักษณ์ ทรัพย์ประเสริฐ (2549: บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาการใช้พฤติกรรมบำบัดต่อพฤติกรรมก้าวร้าวของเด็กสมาธิสั้น มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมก้าวร้าวของเด็กสมาธิสั้น ก่อนและหลังการใช้พฤติกรรมบำบัด กลุ่มตัวอย่างคือ เด็กสมาธิสั้นมีพฤติกรรมก้าวร้าวที่เข้ารับการรักษาระบบผู้ป่วยนอก ของโรงพยาบาลยุวประสาทไวทโยปถัมภ์ จังหวัดสมุทรปราการ จำนวน 22 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา คือ แนวปฏิบัติทางคลินิกเรื่องพฤติกรรมบำบัดในเด็กสมาธิสั้นสำหรับพยาบาล คู่มือการดำเนินการใช้พฤติกรรมบำบัดในเด็กสมาธิสั้น และคู่มือการสอนบิดามารดา / ผู้ดูแล เรื่องพฤติกรรมบำบัดในเด็กสมาธิสั้นแบบสังเกตพฤติกรรมก้าวร้าว เครื่องมือทุกชนิดได้รับการตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา โดยผู้ทรงคุณวุฒิ 5 ท่าน ค่าความเที่ยงของแบบสังเกตพฤติกรรมก้าวร้าวของเด็กสมาธิสั้น เท่ากับ .80 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติบรรยายและสถิติ ANOVA ผลการศึกษาพฤติกรรมก้าวร้าวของเด็กสมาธิสั้น หลังการใช้พฤติกรรมบำบัดสัปดาห์แรกน้อยกว่าก่อนใช้พฤติกรรมบำบัด และพฤติกรรมก้าวร้าวของเด็กสมาธิสั้นหลังการทดสอบ 2 สัปดาห์น้อยกว่าหลังการทดลองสัปดาห์แรกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สรุปได้ว่าการใช้พฤติกรรมบำบัดต่อพฤติกรรมก้าวร้าวของเด็กสมาธิสั้น คู่มือการดำเนินการใช้พฤติกรรมบำบัดในเด็กสมาธิสั้น และคู่มือการสอนบิดามารดา/ผู้ดูแล หลังการใช้พฤติกรรมบำบัดสัปดาห์แรกน้อยกว่าก่อนใช้พฤติกรรมบำบัด เด็กสมาธิสั้นมีพฤติกรรมที่ก้าวร่วมน้อยลงหลังจากการได้รับพฤติกรรมบำบัด

หวง และคณะ (Huang; et al. 2007: 2) ศึกษาผลของโปรแกรมอบรมผู้ปกครองเด็กสมาธิสั้น โดยใช้แนวคิดของตามโปรแกรมของ Barkley เพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของเด็กสมาธิสั้น จัดโปรแกรมเป็น 11 ครั้ง ศึกษาในผู้ปกครองเด็กสมาธิสั้นในเด็กก่อนวัยเรียนอายุ 3-7 ปี ไม่มีอาการ Mental retardation ไม่เป็น Autistic ผู้ปกครองมีการศึกษาสูงกว่ามัธยมด้านการสื่อสารและเด็กอาศัยอยู่กับผู้ปกครอง จำนวน 21 คน โดยโปรแกรมประกอบด้วยทำให้ความรู้สึาเหตุของการแสดงพฤติกรรมของเด็ก การสร้างเสริมสมาธิ การเพิ่มความอดทน การให้รางวัล การใช้ Time out เมื่อเด็กแสดงอาการไม่พึงประสงค์ การควบคุมพฤติกรรมที่เป็นปัญหาต่างๆ ในอนาคต การเตรียมพฤติกรรมเด็กก่อนเข้าเรียน และเสริมแรงให้กำลังใจ ผลการศึกษาพบว่า อาการสมาธิสั้นของเด็กดีขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

สรุปได้ว่าผลของโปรแกรมอบรมผู้ปกครองเด็กสมาธิสั้น โดยใช้แนวคิดของตามโปรแกรมของ Barkley เพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของเด็กสมาธิสั้น โดยโปรแกรมประกอบด้วย การให้ความรู้และสาเหตุของการแสดงพฤติกรรมของเด็ก การสร้างเสริมสมาธิ การเพิ่มความอดทน การให้รางวัล เป็นการเสริมสร้างแรงให้กำลังใจสำหรับเด็กสมาธิสั้น อาการสมาธิสั้นของเด็กดีขึ้น

รจนา มีแสง (2554: ออนไลน์) การปรับพฤติกรรมสมาธิสั้นของเด็กปฐมวัยโดยการจัดกิจกรรมสร้างสรรค์จากการสังเกตพฤติกรรม เด็กปฐมวัย อ.2 ในช่วงจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เด็กปฐมวัย ในชั้นอนุบาลปีที่ 2 พบว่ามีเด็กสมาธิสั้นทั้งหมด 3 คน ไม่สามารถทำงานในกิจกรรมที่ต้องใช้ระยะเวลาานาน ๆ ในการทำชิ้นงานที่ได้รับมอบหมายสำเร็จลงได้ อาทิเช่น การทำกิจกรรมระบายสีภาพต่าง ๆ หรือ การทำฉีกปะภาพ จะขีดเขียนแค่ 3 - 4 ครั้ง และไม่ทำชิ้นงานนั้นต่อ หรือ เลิกทำไปในที่สุด จากนั้นจะมีพฤติกรรมเรียกร้องความสนใจจากเพื่อน ๆ โดยการแกล้งเพื่อน ๆ และครูผู้สอน ถึงแม้จะเปลี่ยนเป็นกิจกรรมที่น่าสนใจ เช่น การร้องเต้นประกอบเพลง ฟังนิทาน แล้วก็ตามพฤติกรรมดังกล่าวยังไม่ดีขึ้น ครูประจำชั้นจึงต้องคอยดูแล กระตุ้นพัฒนาการ โดยการนำกิจกรรมสร้างสรรค์มาฝึกปฏิบัติ เพื่อปรับพฤติกรรมสมาธิสั้นของเด็กปฐมวัย

วิธีดำเนินการ

ให้เด็กทำกิจกรรมสร้างสรรค์ ทุกวันวันละ 1 กิจกรรมให้เด็กนำผลงานที่ทำมาแสดงให้เพื่อนดู ครูและนักเรียนช่วยกันเสริมแรงด้วยคำชมเชย

บันทึกหลังการจัดกิจกรรมทุกครั้ง

สังเกตการอยู่ร่วมกับผู้อื่น

จากการจัดกิจกรรมสร้างสรรค์เด็กสมาธิสั้นจำนวน 3 คน ผลการแก้ไขทั้ง 4 สัปดาห์ สรุปโดยรวมได้ความตั้งนี้การจัดกิจกรรมสร้างสรรค์โดยใช้ งานศิลปะ ใช้ได้ผลดี เพราะกิจกรรมที่จัดขึ้นเป็นกิจกรรมที่เด็กวัยนี้ชอบ จึงทำให้เด็กรู้สึกสนุกทุกครั้งที่จัด เมื่อมีเวลาว่างเด็ก ๆ มักจะขอให้ทำอีกทุกครั้ง มีการให้แรงเสริมเมื่อเด็กทำถูกโดยชื่นชม และปรบมือให้เด็ก จากการสังเกตและบันทึกพฤติกรรมเด็กค่อย ๆ พัฒนาทักษะทางด้านอารมณ์ไปอย่างช้า ๆ และใช้ระยะเวลาในการปรับตัวค่อนข้างนานแต่ในที่สุดก็มีพัฒนาการที่ดีขึ้นเด็กที่ร่วมกิจกรรมในห้องเป็นตัวกระตุ้นให้กับเด็กที่เป็นกรณีศึกษา ซึ่งกิจกรรมที่จัดขึ้นสอดคล้องกับการจัดกิจกรรมที่ให้เด็กได้รับการฝึกบอ ย ๆ จนทำให้เกิดพัฒนาการที่ดียิ่งขึ้น

สรุปได้ว่า การปรับพฤติกรรมสมาธิสั้นของเด็กปฐมวัยโดยการจัดกิจกรรมสร้างสรรค์ให้เด็กทำกิจกรรมสร้างสรรค์ ทุกวันวันละ 1 กิจกรรม และเด็กนำผลงานที่ทำมาแสดงให้เพื่อนดู ครูและนักเรียนช่วยกันเสริมแรงด้วยคำชมเชย หลังจากนั้นบันทึกหลังการจัดกิจกรรมทุกครั้ง สังเกตการอยู่ร่วมกับผู้อื่น กิจกรรมที่จัดขึ้นสอดคล้องกับการจัดกิจกรรมที่ให้เด็กได้รับการฝึกบอ ย ๆ จนทำให้เกิดพัฒนาการที่ดียิ่งขึ้น

ยวนา ไชวพันธ์ (2555: 2) การศึกษาพฤติกรรมอยู่ไม่นิ่งของเด็กที่มีความสามารถพิเศษที่มีภาวะสมาธิสั้นจากการใช้โปรแกรมการปรับพฤติกรรม โดยใช้เทคนิคการบำบัดพฤติกรรมทางปัญญา การวิจัยนี้มีจุดประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมอยู่ไม่นิ่งเพื่อศึกษาพฤติกรรมอยู่ไม่นิ่งของเด็กที่มีความสามารถพิเศษที่มีภาวะสมาธิสั้น หลังการใช้โปรแกรมการปรับพฤติกรรมอยู่ไม่นิ่งโดยใช้เทคนิคการบำบัดพฤติกรรมทางปัญญา (CBT) และเพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมอยู่ไม่นิ่งของเด็กที่มีความสามารถพิเศษที่มีภาวะสมาธิสั้นก่อนและหลังการใช้โปรแกรมการปรับพฤติกรรม

กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษที่มีภาวะสมาธิสั้น ซึ่งกำลังศึกษาอยู่ชั้นประถมศึกษาตอนปลาย ฝ่ายเด็กที่มีความสามารถพิเศษ ที่โรงเรียนไพฑูริย์ศึกษา จำนวน 4 คน โดยเลือกแบบเจาะจงจากคุณลักษณะตามเกณฑ์ที่กำหนดและสมัครใจเข้าร่วมการวิจัย แบบแผนการ

ทดลองที่ใช้ คือ Sing Subject Design ด้วยวิธีสลับกลับแบบ ABAB เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย แบบบันทึกพฤติกรรมอยู่ไม่นิ่งของเด็กที่มีความสามารถพิเศษที่มีภาวะสมาธิสั้น แบบสำรวจตัวเสริมแรง และโปรแกรมการปรับพฤติกรรมอยู่ไม่นิ่งในเด็กที่มีความสามารถพิเศษที่มีภาวะสมาธิสั้น โดยใช้เทคนิคการบำบัดพฤติกรรมทางปัญญา (CBT) การวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยใช้สถิติ Wilcoxon signed ranks test

ผลการวิจัยพบว่า ระยะเวลาทดลองใช้โปรแกรมการปรับพฤติกรรม โดยใช้เทคนิคการบำบัดพฤติกรรมทางปัญญา (CBT) นักเรียนมีพฤติกรรมอยู่ไม่นิ่งลดลงกว่าในระยะเส้นฐานและระยะถอดถอน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในระยะเวลาทดลองใช้โปรแกรมการปรับพฤติกรรม โดยใช้เทคนิคการบำบัดพฤติกรรมทางปัญญา (CBT) พบว่า ในระยะถอดถอนนักเรียนส่วนใหญ่มีแนวโน้มค่าเฉลี่ยพฤติกรรมอยู่ไม่นิ่งน้อยกว่าในระยะ เส้นฐานจากผลการทดลองการใช้โปรแกรมการปรับพฤติกรรม โดยใช้เทคนิคการบำบัดพฤติกรรมทางปัญญา (CBT) นี้ สามารถลดพฤติกรรมอยู่ไม่นิ่งของเด็กที่มีความสามารถพิเศษที่มีภาวะสมาธิสั้น

สรุปได้ว่าการศึกษาพฤติกรรมอยู่ไม่นิ่งของเด็กที่มีความสามารถพิเศษที่มีภาวะสมาธิสั้นจากการใช้โปรแกรมการปรับพฤติกรรม โดยใช้เทคนิคการบำบัดพฤติกรรมทางปัญญา ระยะเวลาทดลองใช้โปรแกรมการปรับพฤติกรรม นักเรียนมีพฤติกรรมอยู่ไม่นิ่งลดลงกว่าในระยะเส้นฐานและระยะถอดถอน ในระยะเวลาทดลองใช้โปรแกรมการปรับพฤติกรรม ในระยะถอดถอนนักเรียนส่วนใหญ่มีแนวโน้มค่าเฉลี่ยพฤติกรรมอยู่ไม่นิ่งน้อยกว่าในระยะ เส้นฐาน

บทที่ 3

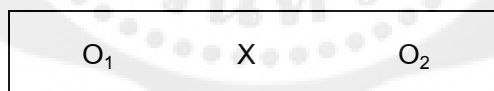
วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

ในการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลองโดยผู้วิจัยใช้แบบแผนการทดลองแบบ One Group Pretest-Posttest Design ศึกษากลุ่มเดียว โดยทำการศึกษาผลของกิจกรรมการประยุกต์ใช้หุ่นสายเสมาเพื่อปรับพฤติกรรมของเด็กสมาธิสั้น อายุ 5-6 ปี ซึ่งมีขั้นตอนการดำเนินงานดังนี้

1. รูปแบบการวิจัย
2. การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. การสร้างและการตรวจสอบเครื่องมือ
5. วิธีการดำเนินการวิจัย
6. การเก็บรวบรวมข้อมูล
7. การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล
8. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. รูปแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง เป็นการทดลองแบบกลุ่มเดียว (One Group Pretest-Posttest Design) เป็นการทดลองที่มีการวัดก่อนการทดลอง 1 ครั้ง หลังการทดลอง 1 ครั้ง มีลักษณะดังนี้

O_1	คือ	แบบประเมินทักษะทางสังคมก่อนการทดลอง (Pretest)
X	คือ	การใช้กิจกรรมการเล่น (Treatment)
O_2	คือ	แบบประเมินทักษะทางสังคมหลังการทดลอง (Posttest)
O_1	และ O_2	เป็นการวัดด้วยเครื่องมือชนิดเดียวกัน หรือคู่ขนานกัน

2. กำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนที่มีสมาธิสั้นในระดับอายุ 5-6 ปี กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้น อนุบาล 2-3 ที่ได้รับการวินิจฉัยจากแพทย์ว่าเป็นสมาธิสั้น โรงเรียนอนุบาลเจริญพงศ์ จังหวัดกรุงเทพมหานคร

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ใช้การเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) นักเรียนที่มีสมาธิสั้น ในระดับอายุ 5-6 ปี เลือกจากนักเรียนที่ได้รับการวินิจฉัยจากแพทย์ว่าเป็นสมาธิสั้น และนักเรียนที่สมัครสนใจเข้าร่วมจำนวน 4 คน ที่กำลังศึกษา อนุบาล 2-3 โรงเรียนอนุบาลเจริญพงศ์ จังหวัดกรุงเทพมหานคร

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบสังเกตพฤติกรรม (ก่อนและหลังทำกิจกรรม)
2. กิจกรรมการประยุกต์ใช้หุ่นสายเพื่อพัฒนาเด็กสมาธิสั้น

4. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

วิธีสร้างเครื่องมือ

1. แบบสังเกตของเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้นมีลำดับขั้นตอนดังนี้
  - 1.1 ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับแบบสังเกตพฤติกรรมของเด็กสมาธิสั้นระดับอายุ 5-6 ปี
  - 1.2 สร้างแบบสังเกตพฤติกรรมของเด็กสมาธิสั้น ระดับอายุ 5-6 ปี รวมทั้งหมด 10 ข้อ
  - 1.3 นำแบบประเมินไปหาค่าความเที่ยงเชิงประจักษ์ (Face Validity) โดยให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่านเป็นผู้ตรวจสอบแล้วนำผลการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ซึ่งผู้เชี่ยวชาญแต่ละท่านให้คะแนนตามเกณฑ์ ดังนี้
    - ให้คะแนน +1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อคำถามนั้นสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย
    - ให้คะแนน 0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าข้อคำถามนั้นสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย
    - ให้คะแนน -1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อคำถามนั้นไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย
 โดยมีเกณฑ์การแปลค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) คือ ในแต่ละข้อคำถามจะต้องได้ค่าดัชนีไม่ต่ำกว่า 0.5 จึงจะถือว่าข้อคำถามนั้นมีคุณภาพและสามารถนำไปใช้ได้

ตัวอย่างแบบสังเกตพฤติกรรม

ก่อนลงกิจกรรม

การปรับพฤติกรรมการอยู่ไม่นิ่งของเด็กสมาธิสั้น อายุ 5-6 ปี โดยกิจกรรมการประยุกต์ใช้หุ่นสาย
เสมา โรงเรียนอนุบาลเจริญพงศ์ กรุงเทพมหานคร

ชื่อนักเรียน.....เพศ.....

อายุ.....ชั้น.....

วันที่ประเมิน.....

คำชี้แจง ใส่คะแนนในช่องที่ตรงกับความจริงที่สุด

อาการขาดสมาธิ	ไม่เลย (4)	เล็กน้อย (3)	ค่อนข้างมาก (2)	มาก (1)
1. ดูเหมือนไม่ฟังเวลามีคนพูดด้วย				
2. ทำอะไรนานๆ ไม่ได้				
3. วอกแวกง่าย				
4. นิ่งไม่ติด ลุกขึ้น และเดินไปมา				
5. ไม่ชอบรอคิว				
6. มักโพล่งคำตอบออกมาก่อนจะฟังคำถามจบ				
7. ชอบพูดแทรก				
8. อารมณ์เสียง่าย				
9. ไม่ยอมทำตามสิ่งที่ผู้ใหญ่สั่งหรือวางกฎเกณฑ์				
10. โกรธบึ้งตึงเป็นประจำ				

ระยะเวลาในการร่วมทำกิจกรรม.....

2. แผนการจัดกิจกรรมการประยุกต์ใช้หุ่นสายเสมาเพื่อปรับพฤติกรรมของเด็กสมาธิสั้น
อายุ 5-6 ปี มีขั้นตอนในการสร้างดังนี้

2.1 ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับหุ่นสายเสมาของไทย

2.2 เลือกรูปแบบของกิจกรรมการประยุกต์ใช้หุ่นสายเสมาที่เหมาะสมกับเด็กสมาธิ
สั้น อายุ 5-6 ปี

2.3 สร้างแผนการจัดกิจกรรมการประยุกต์ใช้หุ่นสายเสมาเพื่อปรับพฤติกรรมของ
เด็กสมาธิสั้น อายุ 5-6 ปี ปีจำนวน 12 กิจกรรม

2.4 นักกิจกรรมที่สร้างขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบว่ากิจกรรมสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ จุดมุ่งหมายของการวิจัย และเหมาะสมที่จะนำไปใช้ได้หรือไม่โดยให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่านเป็นผู้ตรวจสอบแล้วนำผลการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ซึ่งผู้เชี่ยวชาญแต่ละท่านให้คะแนนตามเกณฑ์ ดังนี้

ให้คะแนน +1 หมายถึง แน่ใจว่ากิจกรรมนั้นสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย

ให้คะแนน 0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่ากิจกรรมนั้นสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย

ให้คะแนน -1 หมายถึง แน่ใจว่ากิจกรรมนั้นไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย

โดยมีเกณฑ์การแปลค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) คือ ในแต่ละกิจกรรมจะต้องได้ค่าดัชนีไม่ต่ำกว่า 0.5 จึงจะถือว่ากิจกรรมนั้นมีคุณภาพและสามารถนำไปใช้ได้

2.5 นักกิจกรรมที่ผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญมาทำการแก้ไขปรับปรุงตามคำแนะนำ แล้วจึงนำไปทดลองใช้ (Try Out) กับเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้นที่ใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างเพื่อตรวจสอบความถูกต้องของกิจกรรม ว่าตรงตามวัตถุประสงค์ จุดมุ่งหมายของการวิจัยหรือไม่ แล้วจึงนำมาแก้ไขปรับปรุงแล้วนำไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างในงานวิจัย

2.6 นักกิจกรรมการประยุกต์ใช้หุ่นสายเสมาที่เหมาะสมกับเด็กสมาธิสั้น อายุ 5-6 ปี ไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่าง โดยทำการทดลองใช้ 12 ครั้ง ๆ ละ 40 นาที เป็นเวลา 4 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 3 ครั้ง

3. แบบสังเกตพฤติกรรมความคงทนของสมาธิขณะทดลองของผู้วิจัยเป็นแบบสังเกตพฤติกรรมด้านความคงทนของสมาธิของเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้นขณะที่ทำกิจกรรมในช่วงระยะเวลา 15 นาที ในแต่ละกิจกรรมแต่ละครั้ง

4. แบบบันทึกพฤติกรรมขณะทดลองของผู้วิจัยเป็นแบบสังเกตพฤติกรรมต่าง ๆ ของเด็กสมาธิสั้นในขณะที่ทำกิจกรรมแต่ละครั้ง

5. วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ มีขั้นตอนในการดำเนินการวิจัย ดังขั้นตอนต่อไปนี้

5.1 ยื่นโครงร่างพิจารณาการทำวิจัยในมนุษย์ เพื่อพิจารณาในด้านจริยธรรมในการวิจัยในมนุษย์ ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

5.2 เข้าพูดคุยสัมภาษณ์ครูประจำชั้นและผู้ปกครอง เพื่อเก็บข้อมูลรายบุคคลที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย และทำการคัดกรองกลุ่มตัวอย่างด้วยแบบประเมินทักษะทางสังคม เพื่อให้ได้มาซึ่งกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

5.3 นัดหมายวันที่จะเข้าทำกิจกรรม และเข้าทำกิจกรรมตามวันและเวลาที่กำหนด

5.4 หลังจบกิจกรรม ผู้วิจัยประเมินการปรับพฤติกรรมของกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูล กล่าวขอบคุณและอำลานักเรียนและบุคลากรในสถานศึกษาที่ให้การอนุเคราะห์ในการให้ข้อมูลและอำนวยความสะดวกต่าง ๆ

5.5 ผู้วิจัยนำข้อมูลต่าง ๆ ที่ได้มาวิเคราะห์ และรายงานผลต่อไป

6. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการทำวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

6.1 ทำหนังสือขอความร่วมมือจากคณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เสนอไปยังมูลนิธิหุ่นสายเสมา

6.2 ทำหนังสือขอความร่วมมือจากคณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เสนอไปโรงพยาบาลนารมณห์ เพื่อหาข้อมูลเด็กสมาธิสั้น

6.3 ทำหนังสือขอความร่วมมือจากคณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เสนอไปโรงพยาบาลยุวประสาท เพื่อหาข้อมูลเด็กสมาธิสั้น

6.4 ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง วัตถุประสงค์และอธิบายขั้นตอน

6.5 นำข้อมูลที่ได้มาทำการวิเคราะห์

6.6 เจาะจงกลุ่มตัวอย่างในการทดลอง

6.7 นำกิจกรรมการประยุกต์ใช้หุ่นสายเพื่อปรับพฤติกรรมการอยู่ไม่นิ่งของเด็กที่มีสมาธิสั้น พร้อมทั้งสังเกตพฤติกรรมและบันทึกผล

7. การจัดการและการวิเคราะห์ข้อมูล

ในขั้นตอนของการจัดการและวิเคราะห์ข้อมูลนี้ผู้วิจัยตามเครื่องมือที่ได้สร้างขึ้น ได้แก่

7.1 แบบสังเกตพฤติกรรมมาดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปโดยแบ่งขั้นตอนการดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับขั้นตอนดังนี้

มาก	ได้คะแนน	1	คะแนน
ค่อนข้างมาก	ได้คะแนน	2	คะแนน
เล็กน้อย	ได้คะแนน	3	คะแนน
ไม่เลย	ได้คะแนน	4	คะแนน

7.1.1 เกณฑ์การแปลความหมายของคะแนน

ผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์การประเมินการปรับพฤติกรรมของเด็กสมาธิสั้นโดยใช้เกณฑ์ในการประเมิน ดังนี้

$$\text{อัตราภาคชั้น} = \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้นที่ต้องการ}}$$

ซึ่งในการศึกษาครั้งนี้แบ่งทักษะทางสังคมของเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้นออกเป็น 3 ระดับ คือ น้อย ปานกลาง มาก โดยมีคะแนนเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ -1 ต่ำสุดเท่ากับ 1 คะแนน

$$\text{อัตราภาคชั้น} = \frac{3 - 1}{3} = 0.67$$

ผู้วิจัยใช้เกณฑ์การแปลความหมายของคะแนน และกำหนดเกณฑ์ความหมายของช่วงคะแนนต่าง ๆ ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 1.00-4.67 หมายถึง เด็กที่สมาธิสั้นมีการปรับพฤติกรรม การอยู่ในระดับมาก

คะแนนเฉลี่ย 1.68-2.34 หมายถึง เด็กที่สมาธิสั้นมีการปรับพฤติกรรม การอยู่ในระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 2.35-3.00 หมายถึง เด็กที่สมาธิสั้นมีการปรับพฤติกรรม การอยู่ในระดับน้อย

8. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

8.1 สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพของแบบประเมิน

8.1.1 การหาค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (Reliability Test) โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์ของแอลฟา (Alpha Coefficient Method) ตามวิธีของครอนบาค

8.1.2 การหาค่าอำนาจจำแนกรายข้อแต่ละด้านใช้เทคนิค Item-Total Correlation โดยหาสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่ายของ Pearson

8.2 สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล

8.2.1 สถิติที่ใช้วิเคราะห์แบบสังเกตพฤติกรรมก่อนและหลังทดลอง ผู้วิจัยใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: SD)

8.2.2 สถิติที่ใช้วิเคราะห์ผลของกิจกรรมการประยุกต์ใช้หุ่นสายเสมาของผู้เด็กสมาธิสั้น ก่อนและหลังทดลอง คือ สถิติ The Wilcoxon Signed Rank Test

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การปรับพฤติกรรมการอยู่ไม่นิ่งของเด็กสมาธิสั้น อายุ 5-6 ปี โดยกิจกรรมการประยุกต์ใช้หุ่นสายเสมา โรงเรียนอนุบาลเจริญพงศ์ กรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลและเสนอผลการวิเคราะห์ดังนี้

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลและการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ใช้สัญลักษณ์ในการวิเคราะห์ดังนี้

N	แทน	จำนวนผู้ทรงคุณวุฒิ
n	แทน	จำนวนของกลุ่มตัวอย่าง
$\bar{X}$	แทน	คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง
SD	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนน
Z	แทน	สถิติ The Wilcoxon Signed Rank Test

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลและการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับตามวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. เพื่อสร้างกิจกรรมการประยุกต์ใช้หุ่นสายเสมา เพื่อปรับพฤติกรรมการอยู่ไม่นิ่งของเด็กสมาธิสั้นระดับอายุ 5-6 ปี
2. เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมติดการอยู่ไม่นิ่งของเด็กสมาธิสั้น ระดับอายุ 5-6 ปี ก่อนและหลัง การทำกิจกรรมการประยุกต์ใช้หุ่นสายเสมา

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลจากการออกแบบสร้างกิจกรรมการประยุกต์ใช้หุ่นสายเสมาเพื่อปรับพฤติกรรมการอยู่ไม่นิ่งของเด็กสมาธิสั้นอายุ 5-6 ปี ซึ่งในแผนกิจกรรมดังกล่าว ประกอบไปด้วยชื่อกิจกรรม ขั้นตอนการจัดกิจกรรม อุปกรณ์ในการทำกิจกรรม โดยผู้วิจัยได้แบ่งกิจกรรมทั้งหมด 12 กิจกรรม ดังนี้

1. กิจกรรมละลายพฤติกรรม เพื่อแนะนำตัวผู้วิจัยกับเด็ก ๆ พร้อมกับหุ่นสาย สร้างกิจกรรมให้เกิดความคุ้นเคยกัน
2. กิจกรรม Hello หุ่นสาย เพื่อให้เด็กสมาธิสั้นได้ รู้จักหุ่นสาย ให้เด็กได้ทำความคุ้นเคยซึ่งกันและกัน

3. กิจกรรมเจ้าหุ่นจำ เพื่อให้เด็กสมาธิสั้นได้ รู้จักหุ่นสาย โดยการสัมผัสตัวหุ่น ให้เด็กสมาธิสั้นได้ฝึกสมาธิในการบังคับหุ่นสาย

4. กิจกรรมสร้างหน้าเจ้าหุ่น เพื่อให้เด็กสมาธิสั้นสามารถสร้างสรรค์ผลงานด้วยตัวเอง และฝึกสมาธิเด็กในการประดิษฐ์หุ่น

5. กิจกรรมทำหุ่นสายจากผ้า เพื่อให้เด็กสมาธิสั้นสามารถสร้างสรรค์ผลงานด้วยตัวเอง และช่วยฝึกสมาธิเด็กในการประดิษฐ์หุ่น

6. กิจกรรมทำหุ่นสายจากผ้า เพื่อให้เด็กสมาธิสั้นสามารถสร้างสรรค์ผลงานด้วยตัวเอง และฝึกสมาธิเด็กในการประดิษฐ์หุ่น

7. กิจกรรมเล่นนิทานผ่านหุ่น เพื่อให้เด็กสมาธิสั้นแสดงความคิดเห็นของตนเอง และช่วยฝึกการกล้าแสดงออก เพื่อฝึกสมาธิในการเชิดหุ่นและเล่นนิทานประกอบ

8. กิจกรรมเล่นนิทานให้เพื่อนฟัง ผู้วิจัยให้เด็กสมาธิสั้นลองเล่นนิทานที่เด็กสมาธิสั้นชอบเล่าให้ผู้วิจัยฟังทีละคน พร้อมทั้งแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน

9. กิจกรรมฝึกพาหุ่นเคลื่อนไหว ผู้วิจัยให้เด็กสมาธิสั้นนำหุ่นสายของตนเองที่ประดิษฐ์เสร็จแล้ว ฝึกเคลื่อนไหวเอง โดยฝึกสมาธิในการเชิด เด็กจะมีความพยายามในการบังคับหุ่นให้ไปตามในทิศทางที่ตนเองกำหนด

10. กิจกรรมฝึกพาหุ่นเคลื่อนไหว ผู้วิจัยให้เด็กสมาธิสั้นนำหุ่นสายของตนเองที่ประดิษฐ์เสร็จแล้ว ฝึกเคลื่อนไหวเอง โดยฝึกสมาธิในการเชิด เด็กจะมีความพยายามในการบังคับหุ่นให้ไปตามในทิศทางที่ตนเองกำหนด

11. กิจกรรมฝึกพาหุ่นเคลื่อนไหว เด็กสมาธิสั้นกล้าที่จะฝึกการกล้าแสดงออก และเพื่อสร้างกิจกรรมให้เกิดความคุ้นเคยกัน

12. กิจกรรมหนุนน้อยคนเก่ง เพื่อให้เด็กสมาธิสั้นสามารถใช้สมาธิจดจ่อในการปฏิบัติเชิดหุ่นสาย และเพื่อสร้างกิจกรรมให้เด็กได้ทำงานร่วมกับผู้อื่น

ซึ่งกิจกรรมการประยุกต์ใช้หุ่นสายเสมอเพื่อปรับพฤติกรรมการอยู่ไม่นิ่งของเด็กสมาธิสั้น ผู้วิจัยได้ออกแบบกิจกรรม โดยนำหลักของกระบวนการหลักทฤษฎีแรงจูงใจของ เฮอริชเบอร์เกอร์องค์ประกอบจูงใจ (Motivation Factors) มาใช้ในการสร้างกิจกรรมเพื่อช่วยให้เด็กสมาธิสั้นเกิดแรงจูงใจในการร่วมทำกิจกรรม ซึ่งใช้ระยะเวลาในการทำกิจกรรม จำนวน 4 สัปดาห์ๆ ละ 3 ครั้ง เป็นจำนวนทั้งสิ้น 12 ครั้ง ครั้งละ 40 นาที

ตาราง 1 โครงสร้างรูปแบบการประยุกต์ใช้หุ่นสายเสมาเพื่อปรับพฤติกรรมการอยู่ไม่นิ่งของเด็กสมาธิสั้น 5-6 ปี

ครั้งที่	ชื่อกิจกรรม	วัตถุประสงค์	แนวคิด/ทฤษฎี	ประโยชน์ที่ได้รับ
1.	กิจกรรมละลายพฤติกรรม	1. เพื่อแนะนำตัวผู้วิจัยกับเด็ก ๆ พร้อมกับหุ่นสาย 2. เพื่อสร้างกิจกรรมให้เกิดความคุ้นเคยกัน	ทฤษฎีแรงจูงใจของ เฮอร์ชเบอร์ก องค์ประกอบจูงใจ (Motivation Factors) อุปกรณ์ที่มีสีสัน และรูปทรง สามารถดึงดูดความสนใจได้	กิจกรรมละลายพฤติกรรม ผู้วิจัยแนะนำตัวเองผ่านหุ่นสายเจ้าหญิงกับเจ้าชาย หุ่นปีศาจ ทักทายเด็ก ๆ เป็นกิจกรรมที่ผู้วิจัยกับเด็ก ๆ ทำความรู้จักกันผ่านหุ่นสาย ผู้วิจัยและหุ่นสายพาเด็กเต้นประกอบเพลง เพื่อสร้างความคุ้นเคยซึ่งกันและกัน
2.	กิจกรรม Hello หุ่นสาย	1. เพื่อให้เด็กสมาธิสั้นได้ รู้จักหุ่นสาย 2. เพื่อให้เด็กได้ทำความคุ้นเคยซึ่งกันและกัน	ทฤษฎีแรงจูงใจของ เฮอร์ชเบอร์ก องค์ประกอบค้ำจุน (Maintenance Factors) ความสัมพันธ์เพื่อนร่วมงาน ความมีสัมพันธอันดีต่อกัน สามารถทำงานร่วมกัน ทำให้มีความเข้าใจซึ่งกันและกันเป็นอย่างดี	1. ผู้วิจัยให้เด็กสมาธิสั้นได้สัมผัสหุ่นสาย และพูดคุยทักทายกัน 2. ให้เด็กสมาธิสั้นได้ลองเล่นกับหุ่นสายเอง ตามธรรมชาติของเขา
3.	กิจกรรมเจ้าหุ่นจำ	1. เพื่อให้เด็กสมาธิสั้นได้ รู้จักหุ่นสาย โดยการสัมผัสตัวหุ่น 2. เพื่อให้เด็กสมาธิสั้นได้ฝึกสมาธิในการบังคับหุ่นสาย	ทฤษฎีแรงจูงใจของ เฮอร์ชเบอร์ก องค์ประกอบจูงใจ (Motivation Factors) ความสำเร็จในการทำงาน การที่บุคคลสามารถทำงานได้เสร็จสิ้นประสบผลสำเร็จอย่างดี สามารถแก้ปัญหาต่าง ๆ เกี่ยวกับงาน แรงจูงใจจะเป็นแรงสามารถทำงานสำเร็จได้	ผู้วิจัยสอนให้เด็กสมาธิสั้นฝึกบังคับการเดินและการเคลื่อนไหวร่างกายของหุ่นสาย โดยผู้วิจัยจะเป็นผู้กำหนดหัวข้อในการเชิดหุ่นสาย เช่น ให้เด็ก ๆ เชิดหุ่นสายไปทางซ้ายแล้วยกขาขวาขึ้นมา แล้วโบกมือซ้าย เป็นต้น

ตาราง 1 (ต่อ)

ครั้งที่	ชื่อกิจกรรม	วัตถุประสงค์	แนวคิด/ทฤษฎี	ประโยชน์ที่ได้รับ
4.	กิจกรรมสร้างหน้าเจ้า หุ่น	1. เพื่อให้เด็กสมาธิสั้นสามารถ สร้างสรรค์ผลงานด้วยตัวเอง 2. เพื่อฝึกสมาธิเด็กในการ ประดิษฐ์หุ่น	ทฤษฎีแรงจูงใจของ เฮอริชเบอร์ก องค์ประกอบจูงใจ (Motivation Factors) ลักษณะของงาน งานนี้น่าสนใจ ต้องอาศัย ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ทำทนายให้ลงมือทำ หรือเป็นงานที่มีลักษณะทำตั้งแต่ต้นจนจบ	ผู้วิจัยฝึกสมาธิของเด็กสมาธิสั้นโดย ผู้วิจัยให้เด็กสมาธิสั้นได้สัมผัส และ ประดิษฐ์หุ่นสายด้วยตนเอง (ทำใบหน้า ให้หุ่นสาย หู ตา จมูก ปาก ทรงผม)
5.	กิจกรรมทำหุ่นสายจาก ผ้า	1. เพื่อให้เด็กสมาธิสั้นสามารถ สร้างสรรค์ผลงานด้วยตัวเอง 2. เพื่อฝึกสมาธิเด็กในการประดิษฐ์ หุ่น	ทฤษฎีแรงจูงใจของ เฮอริชเบอร์ก องค์ประกอบจูงใจ (Motivation Factors) ลักษณะของงาน งานนี้น่าสนใจ ต้องอาศัย ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ทำทนายให้ลงมือทำ หรือ เป็นงานที่มีลักษณะทำตั้งแต่ต้นจนจบ	ผู้วิจัยฝึกสมาธิของเด็กสมาธิสั้นโดย ผู้วิจัยให้เด็กสมาธิสั้นได้สัมผัส และ ประดิษฐ์หุ่นสายด้วยตนเอง (ทำลำตัว ให้หุ่น แขน ขา เท้า มือ)
6.	กิจกรรมทำหุ่นสาย จากผ้า	1. เพื่อให้เด็กสมาธิสั้นสามารถ สร้างสรรค์ผลงานด้วยตัวเอง 2. เพื่อฝึกสมาธิเด็กในการ ประดิษฐ์หุ่น	ทฤษฎีแรงจูงใจของ เฮอริชเบอร์ก องค์ประกอบจูงใจ (Motivation Factors) ลักษณะของงาน งานนี้น่าสนใจ ต้องอาศัย ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ทำทนายให้ลงมือทำ หรือเป็นงานที่มีลักษณะทำตั้งแต่ต้นจนจบ	ผู้วิจัยให้เด็กสมาธิสั้นได้สัมผัส และ ประดิษฐ์หุ่นสายด้วยตนเอง (ทำชุดให้ หุ่น) ให้เด็กๆ ได้ออกความคิด สร้างสรรค์ตามจินตนาการของเด็กๆ

ตาราง 1 (ต่อ)

ครั้งที่	ชื่อกิจกรรม	วัตถุประสงค์	แนวคิด/ทฤษฎี	ประโยชน์ที่ได้รับ
7.	กิจกรรมเล่นิทานผ่าน หุ่น	1. เพื่อให้เด็กสมาธิสั้นแสดงความ คิดเห็นของตนเอง 2. ฝึกการกล้าแสดงออก 3. เพื่อฝึกสมาธิในการเชิดหุ่นและ เล่นิทานประกอบ	ทฤษฎีแรงจูงใจของ เฮอริชเบอร์ก องค์ประกอบจูงใจ (Motivation Factors) ความสำเร็จในการทำงาน การที่บุคคลสามารถทำงาน ได้เสร็จสิ้นประสบผลสำเร็จอย่างดี สามารถแก้ปัญหา ต่างๆเกี่ยวกับงาน แรงจูงใจจะเป็นแรงสามารถทำงาน สำเร็จได้	ผู้วิจัยจะถามว่าเด็ก ๆชอบนิทานอะไร แล้วให้เด็กเลือกนิทานที่ตนเองชอบ หรือ เล่าเรื่องราวตามจินตนาการของ ตนเอง มา 1 เรื่อง หลังจากนั้นผู้วิจัย ให้เด็กสมาธิสั้นลองฝึกเล่นิทานผ่าน หุ่นสายของตนเอง เป็นการฝึกสมาธิ ในการฝึกฝนเชิดหุ่น
8.	กิจกรรมเล่นิทานให้ เพื่อนฟัง	ผู้วิจัยให้เด็กสมาธิสั้นลองเล่า นิทานที่เด็กสมาธิสั้นชอบเล่าให้ ผู้วิจัยฟังทีละคน พร้อมทั้ง แลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกัน และกัน	ทฤษฎีแรงจูงใจของ เฮอริชเบอร์ก องค์ประกอบจูงใจ (Motivation Factors) ความสำเร็จในการทำงาน การที่บุคคลสามารถทำงาน ได้เสร็จสิ้นประสบผลสำเร็จอย่างดี สามารถแก้ปัญหา ต่างๆเกี่ยวกับงาน แรงจูงใจจะเป็นแรงสามารถทำงาน สำเร็จได้	เพื่อให้เด็กสมาธิสั้นได้ลองเล่า ประสบการณ์การเล่นิทานของตนเอง ให้ผู้อื่นฟัง เพื่อแลกเปลี่ยน ประสบการณ์ และฝึกเชิดหุ่น พร้อม กับลองเล่า
9.	กิจกรรมฝึกพาหุ่น เคลื่อนไหว	ผู้วิจัยให้เด็กสมาธิสั้นนำหุ่นสาย ของตนเองที่ประดิษฐ์เสร็จแล้ว ฝึก เคลื่อนไหวเอง โดยฝึกสมาธิใน การเชิด เด็กจะมีความพยายามใน การบังคับหุ่นให้ไปตามในทิศทาง ที่ตนเองกำหนด	ทฤษฎีแรงจูงใจของ เฮอริชเบอร์ก องค์ประกอบจูงใจ (Motivation Factors) ความสำเร็จในการทำงาน การที่บุคคลสามารถทำงาน ได้เสร็จสิ้นประสบผลสำเร็จอย่างดี สามารถแก้ปัญหา ต่างๆเกี่ยวกับงาน แรงจูงใจจะเป็นแรงสามารถทำงาน สำเร็จได้	เพื่อให้เด็กสมาธิสั้นได้ฝึกสมาธิในการ บังคับและพาหุ่นสายในการ เคลื่อนไหวตามจินตนาการ เด็กจะ เป็นผู้ควบคุมทิศทางของหุ่น เป็นการ ฝึกใช้สมาธิในการดำเนินกิจกรรม

ตาราง 1 (ต่อ)

ครั้งที่	ชื่อกิจกรรม	วัตถุประสงค์	แนวคิด/ทฤษฎี	ประโยชน์ที่ได้รับ
10.	กิจกรรมฝึกพาหุ่น เคลื่อนไหว	ผู้วิจัยให้เด็กสมาธิสั้นนำหุ่นสาย ของตนเองที่ประดิษฐ์เสร็จแล้ว ฝึก เคลื่อนไหวเอง โดยฝึกสมาธิในการ เซ็ด เด็กจะมีความพยายามในการ บังคับหุ่นให้ไปตามในทิศทางที่ ตนเองกำหนด	ทฤษฎีแรงจูงใจของ เฮอริชเบอร์ก องค์ประกอบค้ำจุน (Maintenance Factors) สิ่งตอบแทนการปฏิบัติงานในรูปแบบเงินหรือรางวัล เป็นที่ พอใจของบุคคลที่ทำงาน ของรางวัลเป็นตัวกระตุ้นใน การทำงาน	เพื่อให้เด็กสมาธิสั้นได้ฝึกสมาธิในการ บังคับและพาหุ่นสายในการเคลื่อนไหว ตามจินตนาการ เด็กจะเป็นผู้ควบคุม ทิศทางของหุ่น เป็นการฝึกใช้สมาธิใน การดำเนินกิจกรรม
11.	กิจกรรมฝึกพาหุ่น เคลื่อนไหว	1. เด็กสมาธิสั้นกล้าที่จะฝึกการ กล้าแสดงออก 2. เพื่อสร้างกิจกรรมให้เกิด ความคุ้นเคยกัน	ทฤษฎีแรงจูงใจของ เฮอริชเบอร์ก องค์ประกอบค้ำจุน (Maintenance Factors) สิ่งตอบแทนการปฏิบัติงานในรูปแบบเงินหรือรางวัล เป็นที่ พอใจของบุคคลที่ทำงาน ของรางวัลเป็นตัวกระตุ้นใน การทำงาน	กิจกรรมใครเล่าดีมีรางวัล ฝึกให้เด็ก สมาธิสั้นเล่านิทานผ่านหุ่น โดยผู้วิจัย จะตั้งโจทย์ให้ ใครเล่านิทานผ่านหุ่น สาย สนุกสนาน และเพื่อนๆชอบจะมี รางวัลให้
12.	กิจกรรมหุ่นน้อยคนเก่ง	1. เพื่อให้เด็กสมาธิสั้นสามารถ สมาธิจดจ่อในการปฏิบัติเซ็ดหุ่น สาย 2. เพื่อสร้างกิจกรรมให้เด็กได้ ทำงานร่วมกับผู้อื่น	ทฤษฎีแรงจูงใจของ เฮอริชเบอร์ก องค์ประกอบจูงใจ (Motivation Factors) การได้รับการยอมรับนับถือ ซึ่งอาจแสดงออกในการ ยกย่องชมเชย การให้กำลังใจ การแสดงความยินดีการ แสดงออกที่ทำให้เห็นถึงการยอมรับในความสามารถ	กิจกรรมนี้ให้เด็กสมาธิสั้นได้ฝึกทักษะ การเซ็ดหุ่น ที่ตนเองประดิษฐ์ขึ้นเอง พร้อมทั้งเล่านิทานผ่านหุ่น พร้อมกับเล่าให้เพื่อนๆฟัง

ตาราง 1 หลังจากออกแบบกิจกรรมการประยุกต์ใช้หุ่นสายเสมาเพื่อปรับพฤติกรรมการอยู่ไม่นิ่งของเด็กสมาธิสั้น เรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยได้มีการนำกิจกรรมไปทำการตรวจสอบหาค่าความสอดคล้องระหว่างกิจกรรมกับวัตถุประสงค์การจัดกิจกรรมการประยุกต์ใช้หุ่นสายเสมา ด้วยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) พบว่า ในทุกกิจกรรมนั้น มีค่าดัชนีที่ผ่านเกณฑ์การวัดผลที่ 0.5 ในทุกกิจกรรม โดยมีค่าเฉลี่ยของดัชนีความสอดคล้องของกิจกรรมการประยุกต์ใช้หุ่นสายเสมาปรับพฤติกรรมการอยู่ไม่นิ่งของเด็กสมาธิสั้น เริ่มต้นที่ 0.66 และ 1.00 จึงได้แสดงออกมาเป็นตาราง ดังนี้

ตาราง 2 ผลการทดสอบหาค่าความสอดคล้องระหว่างกิจกรรมการประยุกต์ใช้หุ่นสายเสมา กับวัตถุประสงค์การจัดกิจกรรมเพื่อปรับพฤติกรรมการอยู่ไม่นิ่งของเด็กสมาธิสั้นอายุ 5-6 ปี (N = 3)

ชื่อกิจกรรม	วัตถุประสงค์	IOC	ความหมาย
กิจกรรมที่ 1 กิจกรรม ละลายพฤติกรรม	1. เพื่อแนะนำตัวผู้วิจัยกับเด็ก ๆ พร้อมกับหุ่นสาย 2. เพื่อสร้างกิจกรรมให้เกิดความคุ้นเคยกัน	1.00	สอดคล้อง
กิจกรรมที่ 2 กิจกรรม Hello หุ่นสาย	1. เพื่อให้เด็กสมาธิสั้นได้ รู้จักหุ่นสาย 2. เพื่อให้เด็กได้ทำความคุ้นเคยซึ่งกันและกัน	1.00	สอดคล้อง
กิจกรรมที่ 3 กิจกรรม เจ้าหุ่นจำ	1. เพื่อให้เด็กสมาธิสั้นได้ รู้จักหุ่นสาย โดยการสัมผัสตัวหุ่น 2. เพื่อให้เด็กสมาธิสั้นได้ฝึกสมาธิในการบังคับหุ่นสาย	1.00	สอดคล้อง
กิจกรรมที่ 4 กิจกรรม สร้างหน้าเจ้าหุ่น	1. เพื่อให้เด็กสมาธิสั้นสามารถสร้างสรรค์ผลงานด้วยตัวเอง 2. เพื่อฝึกสมาธิเด็กในการประดิษฐ์หุ่น	1.00	สอดคล้อง
กิจกรรมที่ 5 กิจกรรม ทำหุ่นสายจากผ้า	1. เพื่อให้เด็กสมาธิสั้นสามารถสร้างสรรค์ผลงานด้วยตัวเอง 2. เพื่อฝึกสมาธิเด็กในการประดิษฐ์หุ่น	1.00	สอดคล้อง
กิจกรรมที่ 6 กิจกรรม ทำหุ่นสายจากผ้า	1. เพื่อให้เด็กสมาธิสั้นสามารถสร้างสรรค์ผลงานด้วยตัวเอง 2. เพื่อฝึกสมาธิเด็กในการประดิษฐ์หุ่น	0.66	สอดคล้อง
กิจกรรมที่ 7 กิจกรรม เล่นิทานผ่านหุ่น	1. เพื่อให้เด็กสมาธิสั้นแสดงความคิดเห็นของตนเอง 2. ฝึกการกล้าแสดงออก 3. เพื่อฝึกสมาธิในการเชิดหุ่นและเล่นิทานประกอบ	1.00	สอดคล้อง
กิจกรรมที่ 8 กิจกรรม เล่นิทานให้เพื่อนฟัง	ผู้วิจัยให้เด็กสมาธิสั้นลองเล่นิทานที่เด็กสมาธิสั้นชอบเล่าให้ผู้วิจัยฟังทีละคน พร้อมทั้งแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน	1.00	สอดคล้อง

ตาราง 2 (ต่อ)

ชื่อกิจกรรม	วัตถุประสงค์	IOC	ความหมาย
กิจกรรมที่ 9 กิจกรรมฝึกพาดู่น เคลื่อนไหว	ผู้วิจัยให้เด็กสมาธิสั้นนำหุ่นสายของตนเองที่ประดิษฐ์เสร็จแล้ว ฝึกเคลื่อนไหวเอง โดยฝึกสมาธิในการขีด เด็กจะมีความพยายามในการบังคับหุ่นให้ไปตามในทิศทางที่ตนเองกำหนด	0.66	สอดคล้อง
กิจกรรมที่ 10 กิจกรรมฝึกพาดู่น เคลื่อนไหว	ผู้วิจัยให้เด็กสมาธิสั้นนำหุ่นสายของตนเองที่ประดิษฐ์เสร็จแล้ว ฝึกเคลื่อนไหวเอง โดยฝึกสมาธิในการขีด เด็กจะมีความพยายามในการบังคับหุ่นให้ไปตามในทิศทางที่ตนเองกำหนด	1.00	สอดคล้อง
กิจกรรมที่ 11 กิจกรรมฝึกพาดู่น เคลื่อนไหว	1. เด็กสมาธิสั้นกล้าที่จะฝึกการกล้าแสดงออก 2. เพื่อสร้างกิจกรรมให้เกิดความคุ้นเคยกัน	1.00	สอดคล้อง
กิจกรรมที่ 12 กิจกรรมหนุน้อยคน เก่ง	1. เพื่อให้เด็กสมาธิสั้นสามารถใช้สมาธิจดจ่อในการปฏิบัติขีดหุ่นสาย 2. เพื่อสร้างกิจกรรมให้เด็กได้ทำงานร่วมกับผู้อื่น	1.00	สอดคล้อง

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามตาราง 2 ตามความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิมีค่าดัชนีสอดคล้องอยู่ที่ระดับ 1.00 ในกิจกรรมที่ 1-5,7-12 สรุปได้ว่าผู้ทรงคุณวุฒิมีความคิดเห็นว่าการประยุกต์ใช้หุ่นสายเสมาเพื่อปรับพฤติกรรมการอยู่ไม่นิ่งของเด็กสมาธิสั้นอายุ 5-6 ปี โดยกิจกรรมการประยุกต์ใช้หุ่นสายเสมาโรงเรียนอนุบาลเจริญพงศ์ กรุงเทพมหานคร มีความสอดคล้องกัน ส่วนในกิจกรรมที่ 6, 9 นั้นมีค่าดัชนีสอดคล้องอยู่ที่ระดับ 0.66 ซึ่งผู้ทรงคุณวุฒิได้แนะนำข้อคิดเห็น และข้อเสนอแนะในการปรับปรุงกิจกรรม ผู้วิจัยจึงได้นำมาแก้ไขปรับปรุง

เมื่อผ่านการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิเสร็จเรียบร้อยแล้ว กิจกรรมการประยุกต์ใช้หุ่นสายเสมาเพื่อปรับพฤติกรรมการอยู่ไม่นิ่งของเด็กสมาธิสั้นอายุ 5-6 ปี โดยกิจกรรมการประยุกต์ใช้หุ่นสายเสมาโรงเรียนอนุบาลเจริญพงศ์ กรุงเทพมหานคร ไปทดลองใช้ (Try out) กับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างแต่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขเพื่อหาคุณภาพของเครื่องมือในการนำไปทดลองใช้จริง ดังนี้

ตาราง 3 ผลการวิเคราะห์การทดลองใช้ (Try out) กิจกรรมการประยุกต์ใช้หุ่นสายเสมา เพื่อปรับพฤติกรรมการอยู่ไม่นิ่งของเด็กสมาธิสั้นอายุ 5-6 ปี โดยกิจกรรมการประยุกต์ใช้ หุ่นสายเสมาโรงเรียนอนุบาลเจริญพงศ์ กรุงเทพมหานคร ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดลอง

ชื่อกิจกรรม	ผลการทดลอง		การปรับปรุงแก้ไข
	(Try out)		
	ใช้ได้	ปรับปรุง	
กิจกรรมที่ 1 กิจกรรม ละลายพฤติกรรม	✓		-
กิจกรรมที่ 2 กิจกรรม Hello หุ่นสาย		✓	กิจกรรมนี้ผู้วิจัยนำหุ่นออกมาทักทายเด็ก ๆ แต่เด็กบางคนเกิดอาการกลัวหุ่นสาย ร้องไห้และไม่ร่วมทำกิจกรรม ผู้วิจัยจึงเก็บหุ่นและมาพูดคุยพร้อมกับนำขนมให้เป็นรางวัล
กิจกรรมที่ 3 กิจกรรมเจ้า หุ่นจำ	✓		-
กิจกรรมที่ 4 กิจกรรม สร้างหน้าเจ้าหุ่น	✓		-
กิจกรรมที่ 5 กิจกรรมทำ หุ่นสายจากผ้า	✓		-
กิจกรรมที่ 6 กิจกรรมทำ หุ่นสายจากผ้า	✓		-
กิจกรรมที่ 7 กิจกรรมเล่า นิทานผ่านหุ่น	✓		-
กิจกรรมที่ 8 กิจกรรมเล่า นิทานให้เพื่อนฟัง	✓		-
กิจกรรมที่ 9 กิจกรรมฝึก พาหุ่นเคลื่อนไหว	✓		-
กิจกรรมที่ 10 กิจกรรม ฝึกพาหุ่นเคลื่อนไหว	✓		-
กิจกรรมที่ 11 กิจกรรม ฝึกพาหุ่นเคลื่อนไหว	✓		-
กิจกรรมที่ 12 กิจกรรม หุ้มน้อยคนเก่ง	✓		-

จากตาราง 3 จะเห็นได้ว่าในกิจกรรมที่ 1,3-12 เป็นกิจกรรมที่เหมาะสมทั้งตัวกิจกรรมกับระยะเวลาที่กำหนด สามารถนำไปใช้ทดลองได้จริง แต่กิจกรรมที่ 2 จะเห็นได้ว่าเมื่อได้ลองทำการทดลองผู้วิจัยพบปัญหาในการทดลอง คือ กิจกรรมที่ 2 เป็นกิจกรรมที่ผู้วิจัยออกแบบเป็นกิจกรรมกิจกรรม Hello หุ่นสาย เด็กบางคนกลัวหุ่นสายไม่กล้าเข้าใกล้ ซึ่งผู้วิจัยได้ปรับแก้ไขตัวหุ่นและลักษณะการเข้าหาเด็กใหม่ให้เหมาะสมเพื่อไปใช้ในการทดลอง สามารถนำไปใช้ทดลองได้โดยผู้วิจัยไม่ต้องปรับแก้ไขใดๆ แต่กิจกรรมที่ 2 เมื่อได้ทำการทดลองใช้ (Try out) ผู้วิจัยพบปัญหาที่ต้องปรับแก้ไข จึงทำการปรับแก้ไขตามความเหมาะสมและนำไปทดลองใช้จริงในลำดับต่อไป

ตาราง 4 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง (N = 4)

ข้อมูล	ค่าเฉลี่ย (Mean)	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)
อายุ	5.75	0.50
	ความถี่ (Frequency)	ร้อยละ (Percent)
เพศ		
ชาย	1	25
หญิง	3	75
ระดับชั้นเรียน		
อนุบาลปีที่ 2	1	25
อนุบาลปีที่ 3	3	75

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามตาราง 4 พบว่าเมื่อทำการทดลองใช้กิจกรรมแล้ว ค่าเฉลี่ยในแต่ละด้านและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกิจกรรมการประยุกต์ใช้หุ่นสายเสมอเพื่อปรับพฤติกรรมการอยู่ไม่นิ่งของเด็กสมาธิสั้น อายุ 5-6 ปี โรงเรียนอนุบาลเจริญพงศ์ พบว่า กลุ่มตัวอย่าง พบว่าอายุเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างคือ 5.75 (0.50 S.D.) ปี โดยเป็นเพศหญิงร้อยละ 75 เพศชายร้อยละ 25 และกำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นอนุบาลปีที่ 3 ร้อยละ 75 ตามมาด้วยอนุบาลปีที่ 2 ร้อยละ 25

ผลของการเปรียบเทียบพฤติกรรมการอยู่ไม่นิ่งของเด็กสมาธิสั้นระหว่างก่อนได้รับโปรแกรมและหลังได้รับโปรแกรม โดยการประเมินจากผู้ปกครองและครู

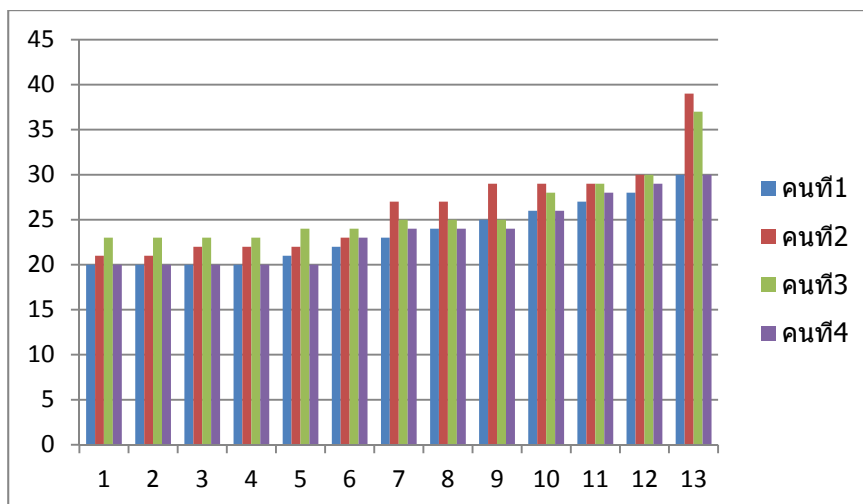
ตาราง 5 การวิเคราะห์เปรียบเทียบผลการปรับพฤติกรรมการอยู่ไม่นิ่งของเด็กสมาธิสั้น
ระหว่างก่อนและหลังการได้รับโปรแกรม โดยการประเมินจากผู้ปกครองและครู (N = 4)

	ค่าเฉลี่ย (ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน)		t	sig
	ก่อน	หลัง		
การประเมินพฤติกรรม อยู่ไม่นิ่งจากผู้ปกครอง	18.25 (2.21)	33.75 (2.75)	- 16.189	.001
การประเมินพฤติกรรม อยู่ไม่นิ่งจากครู	21.00 (1.41)	34.00 (4.69)	- 6.79	.007

P – Value < .05

จากตาราง 5 แสดงการวิเคราะห์ผลของโปรแกรมการปรับพฤติกรรมการอยู่ไม่นิ่งของเด็กสมาธิสั้น โดยการวิเคราะห์ Paired Simple Test ในช่วงเวลาก่อนและหลังการได้รับโปรแกรมประเมินโดยผู้ปกครองและครู โดยคะแนนที่มากขึ้นแสดงถึงพฤติกรรมการอยู่ไม่นิ่งที่ลดลง พบว่าหลังจากกลุ่มตัวอย่างได้รับโปรแกรมปรับพฤติกรรม กลุ่มตัวอย่างมีพฤติกรรมการอยู่ไม่นิ่งลดลงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ทั้งการประเมินจากผู้ปกครองและครู

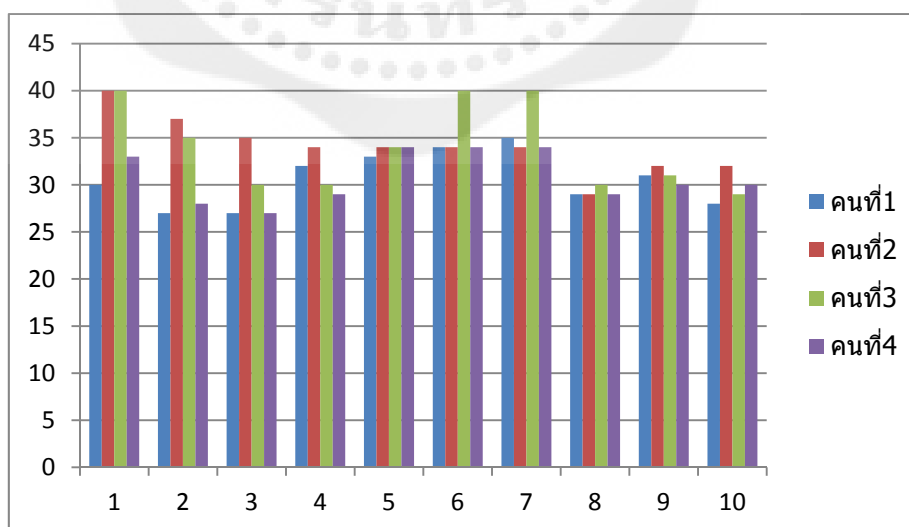
โดยพบว่าจากการประเมินของผู้ปกครองก่อนกลุ่มตัวอย่างเข้ารับโปรแกรม กลุ่มตัวอย่างมีพฤติกรรมอยู่ไม่นิ่งเฉลี่ย 18.25 (2.21) คะแนน แต่หลังจากหลังเข้ารับโปรแกรมแล้ว กลุ่มตัวอย่างมีคะแนนพฤติกรรมอยู่ไม่นิ่งเฉลี่ย 33.75 (2.75) คะแนน เช่นเดียวกับจากการประเมินของครู ซึ่งก่อนเข้ารับโปรแกรม กลุ่มตัวอย่างมีคะแนนพฤติกรรมอยู่ไม่นิ่งเฉลี่ย 21.00 (1.41) คะแนน แต่หลังจากเข้ารับโปรแกรมแล้ว พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ที่ 34.00 (4.69) คะแนน ซึ่งแสดงถึงว่าหลังจากกลุ่มตัวอย่างได้รับโปรแกรมปรับพฤติกรรม กลุ่มตัวอย่างมีการปรับพฤติกรรมการอยู่ไม่นิ่งลดลงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ.05

ภาพประกอบ 2 การวิเคราะห์เปรียบเทียบผลการปรับพฤติกรรมการอยู่ไม่นิ่งของเด็กสมาธิสั้น ระหว่างก่อนและหลังการได้รับโปรแกรม การสังเกตพฤติกรรมเด็กสมาธิสั้นโดยครูกิจกรรม ที่ 1-12 กิจกรรม

จากภาพประกอบ 2 การสังเกตพฤติกรรมของเด็กสมาธิสั้นโดยครู ระหว่างทำกิจกรรม 1-12 กิจกรรม

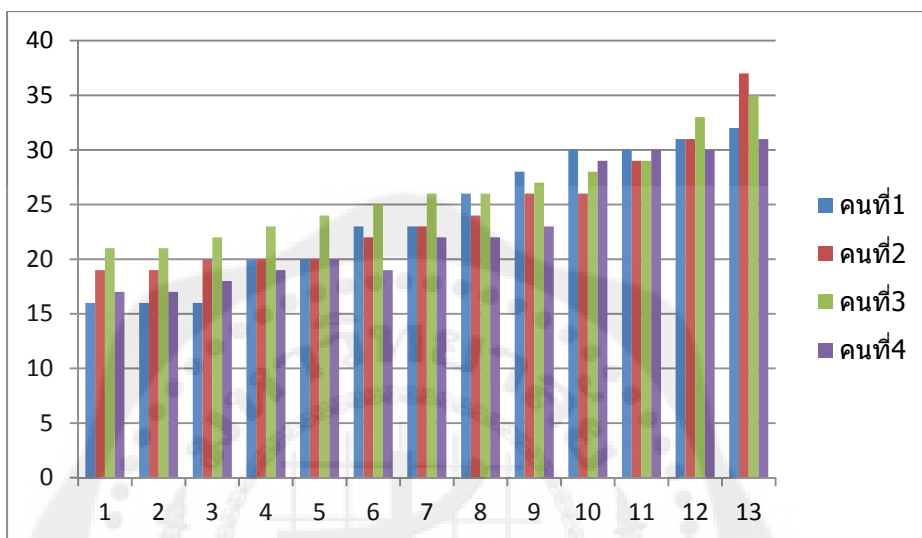
จากการวิเคราะห์ภาพประกอบ การสังเกตพฤติกรรมของเด็กสมาธิสั้นโดยครู จะเห็นได้ว่า เด็กสมาธิสั้นได้ร่วมกิจกรรมการประยุกต์ใช้หุ่นสายเสมาเพื่อปรับพฤติกรรม ได้มีการพัฒนาในการฝึกสมาธิที่นิ่งขึ้นตามลำดับ

ภาพประกอบ 3 การสังเกตพฤติกรรมการอยู่ไม่นิ่งของเด็กสมาธิสั้น 10 (รายพฤติกรรม) โดยครูเป็นผู้สังเกต

จากภาพประกอบ 3 การสังเกตพฤติกรรมของเด็กสมาธิสั้นโดยครู (รายพฤติกรรม)

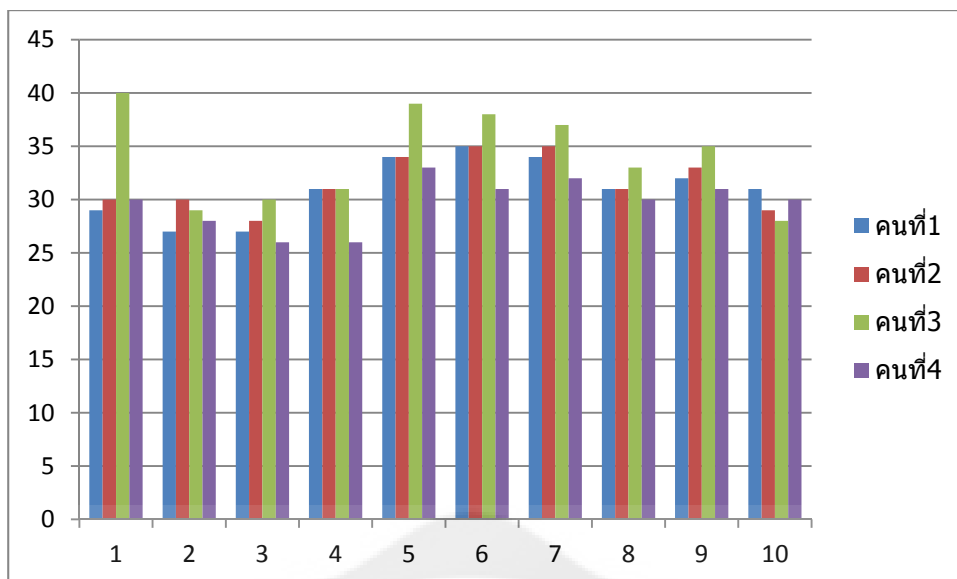
จากการวิเคราะห์ภาพประกอบ การสังเกตพฤติกรรมของเด็กสมาธิสั้นโดยครู (รายพฤติกรรม) จะเห็นได้ว่าเด็กสมาธิสั้นคนที่ 1 มีการปรับพฤติกรรมข้อที่ 4,5,6,7 ที่นั่งขึ้น คนที่ 2 มีการปรับพฤติกรรมข้อที่ 1,2,3,5,6,7 ที่นั่งขึ้น คนที่ 3 มีการปรับพฤติกรรมข้อที่ 1,2,6,7 ที่นั่งขึ้น คนที่ 4 มีการปรับพฤติกรรมข้อที่ 1,5,6,7 ที่นั่งขึ้น

ภาพประกอบ 4 การวิเคราะห์เปรียบเทียบผลการปรับพฤติกรรมการอยู่ไม่นิ่งของเด็กสมาธิสั้น ระหว่างก่อนและหลังการได้รับโปรแกรม การสังเกตพฤติกรรมเด็กสมาธิสั้นโดยผู้ปกครอง กิจกรรมที่ 1-12 กิจกรรม

จากภาพประกอบ 4 การสังเกตพฤติกรรมของเด็กสมาธิสั้นโดยผู้ปกครอง ระหว่างทำกิจกรรม 1-12 กิจกรรม

จากการวิเคราะห์ภาพประกอบการสังเกตพฤติกรรมของเด็กสมาธิสั้นโดยผู้ปกครอง จะเห็นได้ว่าเด็กสมาธิสั้นได้ร่วมกิจกรรมการประยุกต์ใช้หุ่นสายเสมาเพื่อปรับพฤติกรรม ได้มีการพัฒนาในการฝึกสมาธิที่นิ่งขึ้นตามลำดับ

ภาพประกอบ 5 การสังเกตพฤติกรรมการอยู่ไม่นิ่งของเด็กสมาธิสั้น 10 (รายพฤติกรรม)
โดยผู้ปกครองเป็นผู้สังเกต

จากภาพประกอบ 5 การสังเกตพฤติกรรมของเด็กสมาธิสั้นโดยผู้ปกครอง (รายพฤติกรรม)
จากการวิเคราะห์ภาพประกอบการสังเกตพฤติกรรมของเด็กสมาธิสั้นโดยผู้ปกครอง (ราย
พฤติกรรม) จะเห็นได้ว่าเด็กสมาธิสั้นคนที่ 1 มีการปรับพฤติกรรมข้อที่ 5,6,7 ที่นั่งขึ้น คนที่ 2 มีการ
ปรับพฤติกรรมข้อที่ 5,6,7,9 ที่นั่งขึ้น คนที่ 3 มีการปรับพฤติกรรมข้อที่ 1,5,6,7 ที่นั่งขึ้น คนที่ 4 มี
การปรับพฤติกรรมข้อที่ 5,7 ที่นั่งขึ้น

วิเคราะห์ตารางกิจกรรม

1. กิจกรรมละลายพฤติกรรม เพื่อแนะนำตัวผู้วิจัยกับเด็กๆพร้อมกับหุ่นสาย สร้าง
กิจกรรมให้เกิดความคุ้นเคยกัน หลังจากเด็กสมาธิสั้นได้ร่วมกิจกรรมเด็กสมาธิสั้นเด็กยังไม่คุ้นเคย
กับเพื่อน ตื่นเต้นกับหุ่น แต่มีบางคนยังไม่กล้าเล่นกับหุ่น
2. กิจกรรม Hello หุ่นสาย เพื่อให้เด็กสมาธิสั้นได้ รู้จักหุ่นสาย ให้เด็กได้ทำความคุ้นเคยซึ่ง
กันและกัน หลังจากเด็กสมาธิสั้นได้ร่วมกิจกรรมเด็กสมาธิสั้นเริ่มคุ้นเคยกับเพื่อน ให้ความสนใจกับ
หุ่น
3. กิจกรรมเจ้าหุ่นจำ เพื่อให้เด็กสมาธิสั้นได้ รู้จักหุ่นสาย โดยการสัมผัสตัวหุ่น และเพื่อ
เด็กสมาธิสั้นสามารถบังคับหุ่น หลังจากเด็กสมาธิสั้นได้ร่วมกิจกรรมเด็กบางคนที่เคยไม่กล้าเล่นกับ
หุ่น เริ่มสัมผัสและอยู่กับหุ่นมากขึ้น

4. กิจกรรมสร้างหน้าเจ้าหุ่น เพื่อให้เด็กสมาธิสั้นสามารถสร้างสรรค์ผลงานด้วยตัวเอง และเพื่อฝึกสมาธิเด็กในการประดิษฐ์หุ่น หลังจากเด็กสมาธิสั้นได้ร่วมกิจกรรมเด็กสมาธิสั้นสนใจกิจกรรมนี้ กล่าวที่จะออกแบบความคิดสร้างสรรค์ของตนเอง

5. กิจกรรมทำหุ่นสายจากผ้า เพื่อให้เด็กสมาธิสั้นสามารถสร้างสรรค์ผลงานด้วยตัวเองและช่วยฝึกสมาธิเด็กในการประดิษฐ์หุ่น หลังจากเด็กสมาธิสั้นได้ร่วมกิจกรรมเด็กมีความสนใจกิจกรรม โดยเฉพาะการลงมือประดิษฐ์สิ่งของ

6. กิจกรรมทำหุ่นสายจากผ้า เพื่อให้เด็กสมาธิสั้นสามารถสร้างสรรค์ผลงานด้วยตัวเองและฝึกสมาธิเด็กในการประดิษฐ์หุ่น หลังจากเด็กสมาธิสั้นได้ร่วมกิจกรรมเด็กสามารถประดิษฐ์หุ่นสายยังสมบูรณ์ด้วยฝีมือของตนเอง

7. กิจกรรมเล่านิทานผ่านหุ่น เพื่อให้เด็กสมาธิสั้นแสดงความคิดเห็นของตนเอง และช่วยฝึกการกล้าแสดงออก เพื่อฝึกสมาธิในการเชิดหุ่นและเล่านิทานประกอบ หลังจากเด็กสมาธิสั้นได้ร่วมกิจกรรมเด็กได้เล่าประสบการณ์ของตนเองให้เพื่อนๆ ฟังอย่างสนุกสนาน

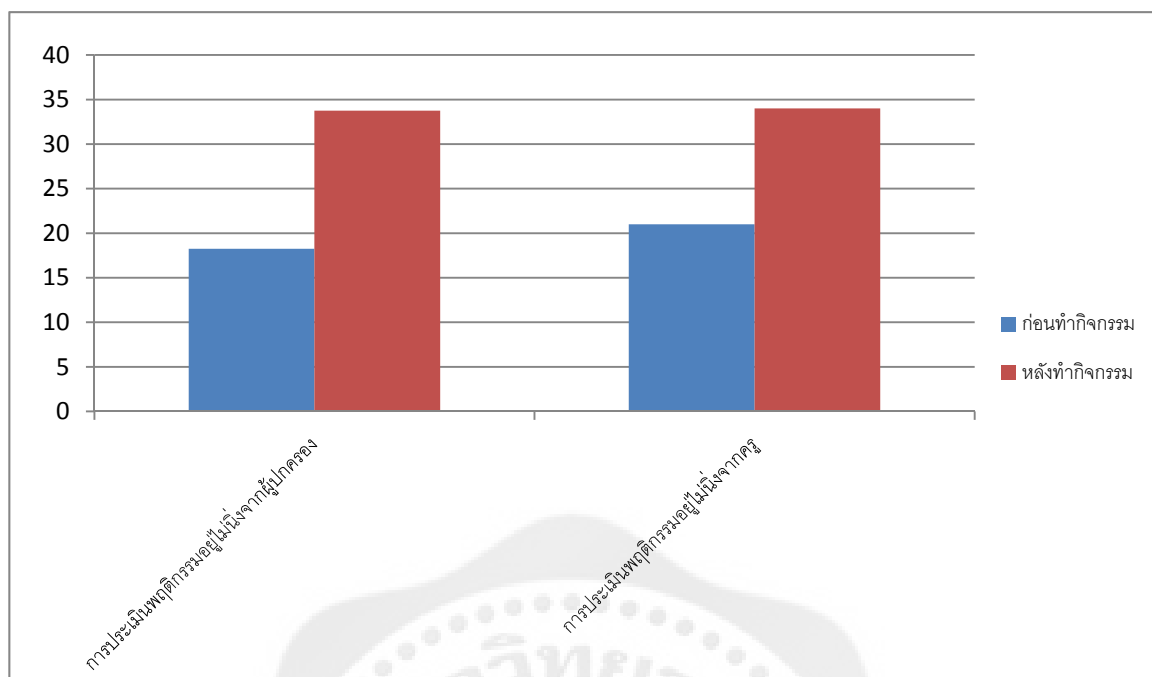
8. กิจกรรมเล่านิทานให้เพื่อนฟัง ผู้วิจัยให้เด็กสมาธิสั้นลองเล่านิทานที่เด็กสมาธิสั้นชอบเล่าให้ผู้วิจัยฟังทีละคน พร้อมทั้งแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน ผู้วิจัยให้เด็กสมาธิสั้นลองเล่านิทานที่เด็กสมาธิสั้นชอบเล่าให้ผู้วิจัยฟังทีละคน พร้อมทั้งแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน หลังจากเด็กสมาธิสั้นได้ร่วมกิจกรรมเด็กมีความตั้งใจในการฟังเพื่อนเล่านิทานเป็นอย่างดี และมีการล้อเล่นคำพูดเพื่อนบ้าง

9. กิจกรรมฝึกพาดหุ่นเคลื่อนไหว ผู้วิจัยให้เด็กสมาธิสั้นนำหุ่นสายของตนเองที่ประดิษฐ์เสร็จแล้ว ฝึกเคลื่อนไหวเอง โดยฝึกสมาธิในการเชิด เด็กจะมีความพยายามในการบังคับหุ่นให้ไปตามในทิศทางที่ตนเองกำหนด หลังจากเด็กสมาธิสั้นได้ร่วมกิจกรรมเด็กสมาธิสั้นยังบังคับหุ่นเคลื่อนไหวได้เล็กน้อย เพราะเป็นครั้งแรกที่เด็กฝึกเชิด

10. กิจกรรมฝึกพาดหุ่นเคลื่อนไหว ผู้วิจัยให้เด็กสมาธิสั้นนำหุ่นสายของตนเองที่ประดิษฐ์เสร็จแล้ว ฝึกเคลื่อนไหวเอง โดยฝึกสมาธิในการเชิด เด็กจะมีความพยายามในการบังคับหุ่นให้ไปตามในทิศทางที่ตนเองกำหนด หลังจากเด็กสมาธิสั้นได้ร่วมกิจกรรมเด็กสมาธิสั้นเริ่มสามารถบังคับหุ่นดีขึ้นจากครั้งแรก

11. กิจกรรมฝึกพาดหุ่นเคลื่อนไหว เด็กสมาธิสั้นกล้าที่จะฝึกการกล้าแสดงออก และเพื่อสร้างกิจกรรมให้เกิดความคุ้นเคยกัน หลังจากเด็กสมาธิสั้นได้ร่วมกิจกรรมเด็กสมาธิสั้นสามารถเชิดหุ่น พร้อมกับเล่านิทานไปด้วยได้

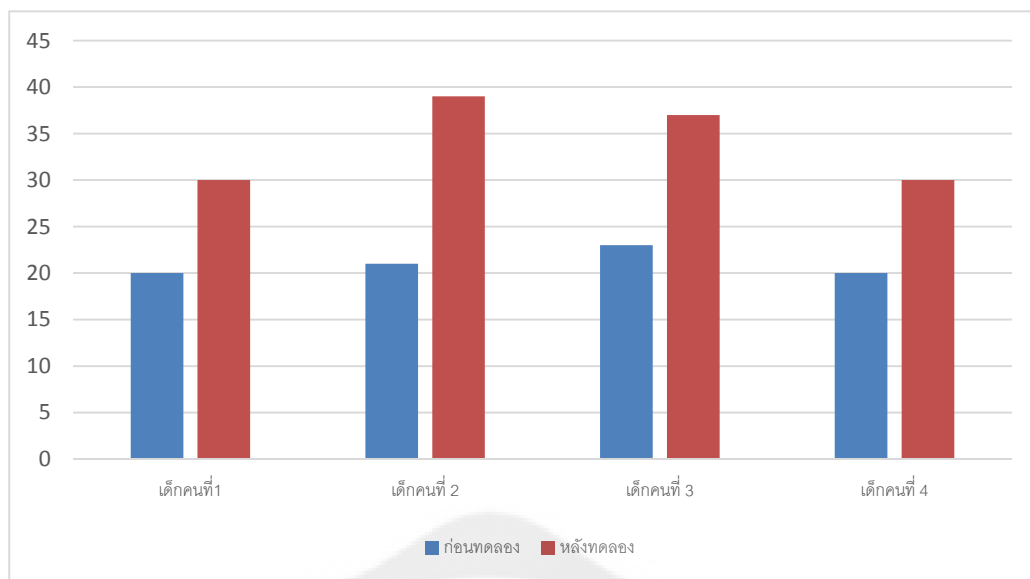
12. กิจกรรมหุ่นน้อยคนเก่ง เพื่อให้เด็กสมาธิสั้นสามารถใช้สมาธิจดจ่อในการปฏิบัติเชิดหุ่นสาย และเพื่อสร้างกิจกรรมให้เด็กได้ทำงานร่วมกับผู้อื่น หลังจากเด็กสมาธิสั้นได้ร่วมกิจกรรมเด็กสมาธิสั้นมีความภูมิใจในตนเองที่สามารถเชิดหุ่นสายที่ตนประดิษฐ์ได้

ภาพประกอบ 6 การเปรียบเทียบผลการปรับพฤติกรรมการอยู่ไม่นิ่งของเด็กสมาธิสั้น ระหว่างก่อนและหลังการได้รับโปรแกรม โดยการประเมินจากผู้ปกครองและครู

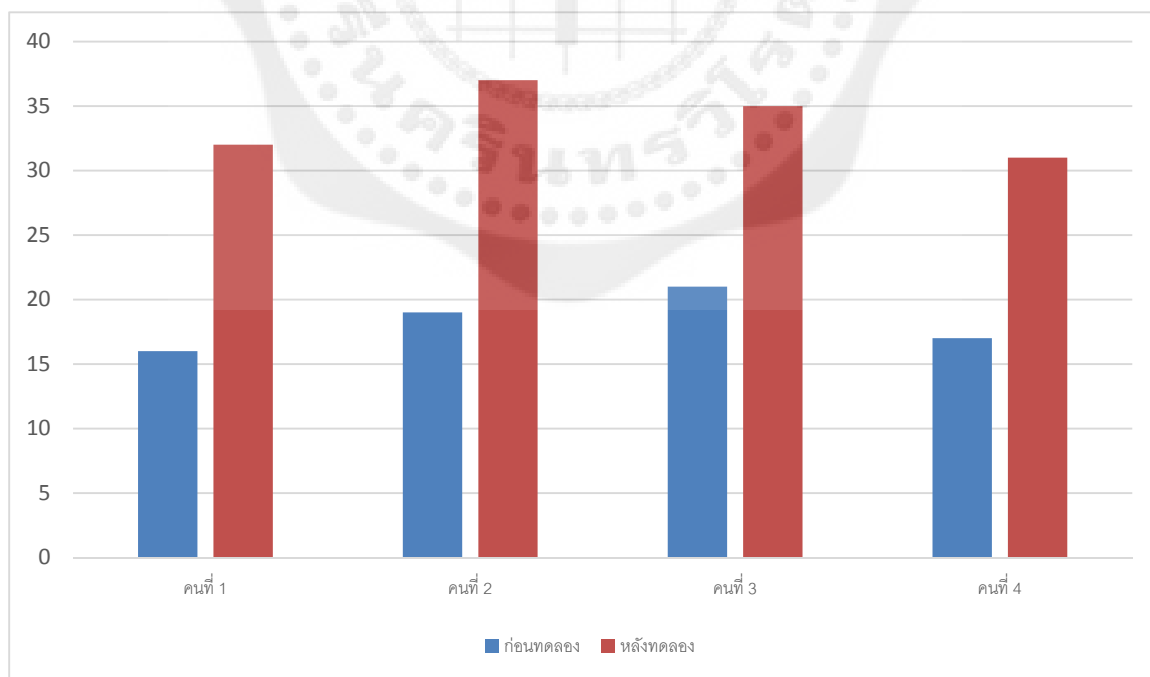
จากภาพประกอบ 6 เปรียบเทียบ ก่อนการทดลองและหลังการทดลองกิจกรรมการประยุกต์ใช้หุ่นสายเสมาเพื่อปรับพฤติกรรมการอยู่ไม่นิ่งของเด็กสมาธิสั้นอายุ 5-6 ปี

จากการวิเคราะห์ภาพประกอบตามแบบสังเกตพฤติกรรมโดยครูและผู้ปกครองของเด็กจะเห็นว่าก่อนการทดลองใช้กิจกรรมประยุกต์ใช้หุ่นสายเสมา เด็กสมาธิสั้นยังไม่ได้รับการปรับพฤติกรรมจึงไม่สามารถการควบคุมตนเองได้ในระหว่างการทำกิจกรรม แต่หลังจากการทดลองกิจกรรมประยุกต์ใช้หุ่นสายเสมา เด็กสมาธิสั้นมีพฤติกรรมที่นิ่งขึ้น

ภาพประกอบ 7 การเปรียบเทียบคะแนนค่าเฉลี่ยพฤติกรรมของเด็กสมาธิสั้นระหว่างก่อนและหลังการใช้กิจกรรมการประยุกต์ใช้หุ่นสายเสมาของเด็กสมาธิสั้นรายบุคคล (โดยครู)

จากภาพประกอบ 7 พบว่าเด็กสมาธิสั้นทุกคนมีแนวโน้มและระดับการเปลี่ยนแปลงค่าเฉลี่ยของกิจกรรมการประยุกต์ใช้หุ่นสายเสมา ก่อนและหลังการทดลอง

ภาพประกอบ 8 การเปรียบเทียบคะแนนค่าเฉลี่ยพฤติกรรมของเด็กสมาธิสั้นระหว่างก่อนและหลังการใช้กิจกรรมการประยุกต์ใช้หุ่นสายเสมาของเด็กสมาธิสั้นรายบุคคล (โดยผู้ปกครอง)

จากภาพประกอบ 8 พบว่าเด็กสมาธิสั้นทุกคนมีแนวโน้มและระดับการเปลี่ยนแปลงค่าเฉลี่ยของกิจกรรมการประยุกต์ใช้หุ่นสายเสมา ก่อนและหลังการทดลอง

เด็กสมาธิสั้นคนที่ 1

ก่อนการทดลอง มีอาการวอกแวกง่าย เชื่อฟังคำสั่งบ้าง สื่อสารเป็นคำสั้นๆ ชอบวิ่งเล่น ดึงหุ่นสายลากไปมา มีอารมณ์เสื่อง่าย มีคะแนนของครูอยู่ที่ในระดับที่ 20 มีคะแนนของผู้ปกครองอยู่ที่ในระดับที่ 16

หลังการทดลอง เชื่อฟังมากขึ้น สามารถเชิดหุ่นได้ตามคำสั่งมากขึ้น ไม่ค่อยวิ่งเล่นสงบและใช้สมาธิได้ดี มีคะแนนของครูอยู่ที่ในระดับที่ 30 มีคะแนนของผู้ปกครองอยู่ที่ในระดับที่ 32

เด็กสมาธิสั้นคนที่ 2

ก่อนการทดลอง พูดไม่ค่อยชัด ชอบชวนเพื่อนคุย มีการสัมผัสหุ่นและเล่นอยากสนุกสนาน วอกแวกง่าย นั่งไม่ติดชอบลุกขึ้น และเดินไปมา มีคะแนนของครูอยู่ที่ในระดับที่ 21 มีคะแนนของผู้ปกครองอยู่ที่ในระดับที่ 19

หลังการทดลอง สามารถเชิดหุ่นได้ดีขึ้น เริ่มพูดชัดมากขึ้น ไม่ค่อยวอกแวกกับกิจกรรม สามารถนั่งทำกิจกรรมได้นานกว่าเดิม มีคะแนนของครูอยู่ที่ในระดับที่ 39 มีคะแนนของผู้ปกครองอยู่ที่ในระดับที่ 37

เด็กสมาธิสั้นคนที่ 3

ก่อนการทดลอง ตื่นเต้นกับหุ่น ดูเหมือนไม่ฟังเวลามีคนพูดและไม่ชอบรอคิว ชอบพูดแทรก มีคะแนนของครูอยู่ที่ในระดับที่ 23 มีคะแนนของผู้ปกครองอยู่ที่ในระดับที่ 21 หลังการทดลอง เริ่มฟังคำสั่งมากขึ้น ไม่ค่อยพูดแทรก สามารถเชิดหุ่นที่ตนประดิษฐ์ได้ มีคะแนนของครูอยู่ที่ในระดับที่ 37 มีคะแนนของผู้ปกครองอยู่ที่ในระดับที่ 35

เด็กสมาธิสั้นคนที่ 4

ก่อนการทดลอง ไม่ค่อยเล่นกับหุ่น โกรธบึ้งตึง มีพฤติกรรมไม่ค่อยเข้าสังคม ชอบเก็บตัวเงียบๆ แต่เวลาเอาของรางวัลให้จะสนใจกิจกรรมเป็นบางเวลา มีคะแนนของครูอยู่ที่ในระดับที่ 21 มีคะแนนของผู้ปกครองอยู่ที่ในระดับที่ 17

หลังการทดลอง สามารถเชิดหุ่นที่ตนประดิษฐ์ขึ้นเองได้ เริ่มพูดคุยกับเพื่อนมากขึ้น มีการตอบสนองกับกิจกรรมมากกว่าก่อนทำการทดลอง มีคะแนนของครูอยู่ที่ในระดับที่ 30 มีคะแนนของผู้ปกครองอยู่ที่ในระดับที่ 31

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ตั้งความมุ่งหมายในการวิจัยไว้ดังนี้

1. เพื่อสร้างกิจกรรมการประยุกต์ใช้หุ่นสายเสมา เพื่อปรับพฤติกรรมการอยู่ไม่นิ่งของเด็กสมาธิสั้นระดับอายุ 5-6 ปี
2. เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมติการอยู่ไม่นิ่งของเด็กสมาธิสั้น ระดับอายุ 5-6 ปี ก่อนและหลัง การทำกิจกรรมการประยุกต์ใช้หุ่นสายเสมา

ความสำคัญของการวิจัย

ผลของวิจัยสามารถใช้เป็นข้อมูลสำหรับผู้ปกครอง ครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับเด็กสมาธิสั้นอายุ 5-6 ปี ที่ใช้เป็นแนวทางการสร้างกิจกรรมการประยุกต์ใช้หุ่นสายเพื่อปรับพฤติกรรมความไม่อยู่ไม่นิ่งของเด็กสมาธิสั้นต่อไป

สมมุติฐานในการวิจัย

ภายหลังจากเด็กสมาธิสั้นได้ทำกิจกรรมการประยุกต์ใช้หุ่นสายเสมา เด็กสมาธิสั้นมีพฤติกรรมที่นิ่งขึ้น สามารถเรียนรู้และดำรงชีวิตเทียบเท่ากับเด็กวัยเดียวกัน

ขอบเขตของงานวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนที่มีสมาธิสั้นในระดับอายุ 5-6 ปี กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้น อนุบาล 2-3 ที่ได้รับการวินิจฉัยจากแพทย์ว่าเป็นสมาธิสั้น โรงเรียนอนุบาลเจริญพงศ์ จังหวัดกรุงเทพมหานคร

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ใช้การเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) นักเรียนที่มีสมาธิสั้น ในระดับอายุ 5-6 ปี เลือกจากนักเรียนที่ได้รับการวินิจฉัยจากแพทย์ว่าเป็นสมาธิสั้น และนักเรียนที่สมัครสนใจเข้าร่วมจำนวน 4 คนที่กำลังศึกษา อนุบาล 2-3 โรงเรียนอนุบาลเจริญพงศ์ จังหวัดกรุงเทพมหานคร

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรต้น ได้แก่ กิจกรรมการประยุกต์ใช้หุ่นสายเสมา
2. ตัวแปรตาม ได้แก่ พฤติกรรมการอยู่ไม่นิ่ง

เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ แบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ

1. กิจกรรมการประยุกต์ใช้หุ่นสายเสมา
2. แบบบันทึกพฤติกรรมการณ์อยู่หนึ่งของเด็กสมาธิสั้น

วิธีการสร้างเครื่องมือ

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้เครื่องมือในการวิจัยออกเป็น 2 ประเภท คือ

1. การสร้างกิจกรรมการประยุกต์ใช้หุ่นสายเสมาเพื่อปรับพฤติกรรมการณ์อยู่ไม่หนึ่งของเด็กสมาธิสั้น ผู้วิจัยได้ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเด็กสมาธิสั้นและกิจกรรมหุ่นสายเสมา เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างกิจกรรมการประยุกต์ใช้หุ่นสายเสมาเพื่อช่วยปรับพฤติกรรมการณ์อยู่ไม่หนึ่งของเด็กสมาธิสั้นอายุ 5-6 ปี ให้สอดคล้องกับจุดประสงค์ของการวิจัย และนำกิจกรรมที่สร้างขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญประเมินความเหมาะสม และพิจารณาตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา โดยใช้แบบประเมินชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) โดยให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่านเป็นผู้ตรวจสอบแล้วนำผลการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญมาหาค่าเหมาะสม จึงจะถือว่ากิจกรรมนั้นมีคุณภาพและสามารถนำไปใช้ได้ หลังจากนั้นนำกิจกรรมที่ผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญมาทำการแก้ไขปรับปรุงตามคำแนะนำ แล้วจึงนำไปทดลองใช้ (Try Out) กับเด็กสมาธิสั้นที่ใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างเพื่อตรวจสอบความถูกต้องของกิจกรรม ว่าตรงตามวัตถุประสงค์ จุดมุ่งหมายของการวิจัยหรือไม่ แล้วจึงนำมาแก้ไขปรับปรุงแล้วนำไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างใน โดยทำการทดลองใช้ 12 ครั้ง ละครึ่งชั่วโมง เป็นเวลา 4 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 3 ครั้ง โดยในการลงพื้นที่ทำกิจกรรมทุกครั้งจะมีคณะทำงานทั้งสิ้น 3 คน แบ่งเป็นผู้สังเกตพฤติกรรมการณ์การปรับพฤติกรรมการณ์ของเด็กสมาธิสั้น 1 คน และเก็บภาพถ่ายอีก 1 คน

2. แบบบันทึกพฤติกรรมการณ์การปรับพฤติกรรมการณ์อยู่หนึ่ง เป็นแบบสังเกตที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมาเพื่อ เป็นเครื่องมือในการดูการเปลี่ยนแปลง และบันทึกพฤติกรรมการณ์เด็กสมาธิสั้น เพื่อใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลร่วมกับข้อมูลทางสถิติเพื่อนำมาวัดผลในการวิจัยผู้วิจัยได้สร้างแบบสังเกตพฤติกรรมการณ์การอยู่หนึ่ง แล้วนำไปหาค่าความเที่ยงเชิงประจักษ์ (Face Validity) โดยให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่านเป็นผู้ตรวจสอบแล้วนำผลการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) โดยมีเกณฑ์การแปลค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) คือ ในแต่ละข้อคำถามจะต้องได้ค่าดัชนีไม่ต่ำกว่า 0.5 จึงจะถือว่าข้อคำถามนั้นมีคุณภาพและสามารถนำไปใช้ได้

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ มีขั้นตอนในการดำเนินการวิจัย ดังขั้นตอนต่อไปนี้

1. ยื่นโครงร่างพิจารณาการทำวิจัยในมนุษย์ เพื่อพิจารณาในด้านจริยธรรมในการวิจัยในมนุษย์ ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

2. เข้าพูดคุยและสอบถามผู้ปกครองของเด็กสมาธิสั้นโรงเรียนอนุบาลเจริญพงศ์ เด็กสมาธิสั้นต้องมีใบรับรองจากแพทย์ว่าเป็นสมาธิสั้น เพื่อให้ได้มาซึ่งกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย
3. นัดหมายวันที่จะเข้าทำกิจกรรม และเข้าทำกิจกรรมตามวันและเวลาที่กำหนด
4. หลังเสร็จกิจกรรมการประยุกต์ใช้หุ่นสายเสมา ผู้วิจัยให้คุณครูและผู้ปกครอง ทำแบบสังเกตพฤติกรรมเด็กสมาธิสั้น
5. ผู้วิจัยนำข้อมูลต่างๆที่ได้มาวิเคราะห์ และรายงานผลต่อไป

สรุปผลการวิจัย

ในการวิจัยเรื่องการสร้างกิจกรรมการประยุกต์ใช้หุ่นสายเสมาเพื่อการปรับพฤติกรรม การอยู่ไม่นิ่งของเด็กสมาธิสั้น อายุ 5-6 ปี โดยกิจกรรมการประยุกต์ใช้หุ่นสายเสมา โรงเรียนอนุบาลเจริญพงศ์ กรุงเทพมหานครครั้งนี้สามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ผลจากการสร้างกิจกรรมการประยุกต์ใช้หุ่นสายเสมาเพื่อการปรับพฤติกรรม การอยู่ไม่นิ่งของเด็กสมาธิสั้น อายุ 5-6 ปี โดยกิจกรรมการประยุกต์ใช้หุ่นสายเสมา โรงเรียนอนุบาลเจริญพงศ์ ซึ่งในแผนกิจกรรมดังกล่าว ประกอบไปด้วยวัตถุประสงค์ของกิจกรรม กระบวนการจัดกิจกรรม วัสดุอุปกรณ์ในการทำกิจกรรม โดยผู้วิจัยได้แบ่งกิจกรรม ดังนี้

กิจกรรมละลายพฤติกรรม (สัปดาห์ที่ 1/ครั้งที่ 1)

ทฤษฎีแรงจูงใจของ เฮอริชเบอร์ก องค์ประกอบจูงใจ (Motivation Factors) อุปกรณ์ที่มีสีสัน และรูปทรง สามารถดึงดูดความสนใจได้ ผู้วิจัยแนะนำตัวเองผ่านหุ่นสายเจ้าหญิงกับเจ้าชาย หุ่นปีศาจ ทักทายเด็กๆ เป็นกิจกรรมที่ผู้วิจัยกับเด็กๆ ทำความรู้จักกันผ่านหุ่นสาย ผู้วิจัยและหุ่นสายพาเด็กเดินประกอบเพลง เพื่อสร้างความคุ้นเคยซึ่งกันและกัน

กิจกรรม Hello หุ่นสาย (สัปดาห์ที่ 1/ครั้งที่ 2)

ผู้วิจัยให้เด็กสมาธิสั้นได้สัมผัสหุ่นสาย และพูดคุยทักทายกัน ให้เด็กสมาธิสั้นได้ลองเล่นกับหุ่นสายเอง ตามธรรมชาติของเขา

กิจกรรมเจ้าหุ่นจำ (สัปดาห์ที่ 1/ครั้งที่ 3)

ผู้วิจัยสอนให้เด็กสมาธิสั้นฝึกบังคับ การเดินและการเคลื่อนไหวร่างกายของหุ่นสาย โดยผู้วิจัยจะเป็นผู้กำหนดหัวข้อในการเชิดหุ่นสาย เช่น ให้เด็กๆ เชิดหุ่นสายไปทางซ้ายแล้วยกขาขวาขึ้นมา แล้วโบกมือซ้าย เป็นต้น

กิจกรรมสร้างหน้าเจ้าหุ่น (สัปดาห์ที่ 2/ครั้งที่ 1)

ทฤษฎีแรงจูงใจของ เฮอริชเบอร์ก องค์ประกอบจูงใจ (Motivation Factors) ลักษณะของงาน งานนี้น่าสนใจ ต้องอาศัยความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ทำท่ายให้ลงมือทำ หรือเป็นงานที่มีลักษณะทำตั้งแต่ต้นจนจบ ผู้วิจัยฝึกสมาธิของเด็กสมาธิสั้นโดยผู้วิจัยให้เด็กสมาธิสั้นได้สัมผัสและประดิษฐ์หุ่นสายด้วยตนเอง (ทำใบหน้าที่ให้หุ่นสาย หู ตา จมูก ปาก ทรงผม)

กิจกรรมทำหุ่นสายจากผ้า (สัปดาห์ที่ 2/ครั้งที่ 2)

ทฤษฎีแรงจูงใจของ เฮอริชเบอร์ก องค์ประกอบจูงใจ (Motivation Factors) ลักษณะของงาน งานนี้น่าสนใจ สีของอุปกรณ์ในการประดิษฐ์ ต้องดึงดูดความสนใจและอาศัยความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ทำทนายให้ลงมือทำ หรือเป็นงานที่มีลักษณะทำตั้งแต่ต้นจนจบ ผู้วิจัยฝึกสมาธิของเด็กสมาธิสั้นโดยผู้วิจัยให้เด็กสมาธิสั้นได้สัมผัส และประดิษฐ์หุ่นสายด้วยตนเอง (ทำลำตัวให้หุ่น แขน ขา เท้า มือ)

กิจกรรมทำหุ่นสายจากผ้า (สัปดาห์ที่ 2/ครั้งที่ 3)

ผู้วิจัยให้เด็กสมาธิสั้นได้สัมผัส และประดิษฐ์หุ่นสายด้วยตนเอง (ทำชุดให้หุ่น) ให้เด็ก ๆ ได้ออกความคิดสร้างสรรค์ตามจินตนาการของเด็ก ๆ

กิจกรรมเล่นนิทานผ่านหุ่น (สัปดาห์ที่ 3/ครั้งที่ 1)

ทฤษฎีแรงจูงใจของ เฮอริชเบอร์ก องค์ประกอบจูงใจ (Motivation Factors) ความสำเร็จในการทำงาน การที่บุคคลสามารถทำงานได้เสร็จสิ้นประสบผลสำเร็จอย่างดี สามารถแก้ปัญหาต่างๆเกี่ยวกับงาน แรงจูงใจจะเป็นแรงสามารถทำงานสำเร็จได้ ผู้วิจัยจะถามว่าเด็ก ๆ ชอบนิทานอะไรแล้วให้เด็กเลือกนิทานที่ตนเองชอบหรือเล่าเรื่องราวตามจินตนาการของตนเอง มา 1 เรื่อง หลังจากนั้นผู้วิจัยให้เด็กสมาธิสั้นลองฝึกเล่นนิทานผ่านหุ่นสายของตนเอง เป็นการฝึกสมาธิในการฝึกฝนเชิดหุ่น

กิจกรรมเล่นนิทานให้เพื่อนฟัง (สัปดาห์ที่ 3/ครั้งที่ 2)

เพื่อให้เด็กสมาธิสั้นได้ลองเล่าประสบการณ์การเล่นนิทานของตนเองให้ผู้อื่นฟัง เพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์ และฝึกเชิดหุ่น พร้อมกับลองเล่า

กิจกรรมฝึกพาหุ่นเคลื่อนไหว (สัปดาห์ที่ 3/ครั้งที่ 3)

เพื่อให้เด็กสมาธิสั้นได้ฝึกสมาธิในการบังคับและพาหุ่นสายในการเคลื่อนไหวตามจินตนาการ เด็กจะเป็นผู้ควบคุมทิศทางของหุ่น เป็นการฝึกใช้สมาธิในการดำเนินกิจกรรม

กิจกรรมฝึกพาหุ่นเคลื่อนไหว (สัปดาห์ที่ 4/ครั้งที่ 1)

เพื่อให้เด็กสมาธิสั้นได้ฝึกสมาธิในการบังคับและพาหุ่นสายในการเคลื่อนไหวตามจินตนาการ เด็กจะเป็นผู้ควบคุมทิศทางของหุ่น เป็นการฝึกใช้สมาธิในการดำเนินกิจกรรม

กิจกรรมฝึกพาหุ่นเคลื่อนไหว (สัปดาห์ที่ 4/ครั้งที่ 2)

ทฤษฎีแรงจูงใจของ เฮอริชเบอร์ก องค์ประกอบจูงใจ (Maintenance Factors) สิ่งตอบแทนการปฏิบัติงานในรูปแบบเงินหรือรางวัล เป็นที่พอใจของบุคคลที่ทำงาน ของรางวัลเป็นตัวกระตุ้นในการทำงาน กิจกรรมใครเล่าดีมีรางวัล ฝึกให้เด็กสมาธิสั้นเล่นนิทานผ่านหุ่น โดยผู้วิจัยจะตั้งโจทย์ให้ ใครเล่นนิทานผ่านหุ่นสาย สนุกสนาน และเพื่อน ๆ ชอบจะมีรางวัลให้

กิจกรรมหนุนน้อยคนเก่ง (สัปดาห์ที่ 4/ครั้งที่ 3)

ทฤษฎีแรงจูงใจของ เฮอริชเบอร์ก องค์ประกอบจูงใจ (Motivation Factors) การได้รับการยอมรับนับถือ ซึ่งอาจแสดงออกในการยกย่องชมเชย การให้กำลังใจ การแสดงความยินดีการแสดงออกที่ทำให้เห็นถึงการยอมรับในความสามารถ กิจกรรมนี้ให้เด็กสมาธิสั้นได้ฝึกทักษะการเชิดหุ่น ที่ตนประดิษฐ์ขึ้นเอง พร้อมทั้งเล่นนิทานผ่านหุ่นพร้อมกับเล่าให้เพื่อน ๆ ฟัง

ซึ่งกิจกรรมการประยุกต์ใช้หุ่นสายเสมาเพื่อปรับพฤติกรรมการอยู่ไม่นิ่งของเด็กสมาธิสั้นอายุ 5-6 ปี โรงเรียนอนุบาลเจริญพงศ์ ผู้วิจัยได้ออกแบบกิจกรรม โดยนำหลักของกระบวนการเชิดหุ่นสายเสมา มาผสมผสานกับทฤษฎีแรงจูงใจ ของเฮอร์ชเบอร์ก มาใช้ในการสร้างกิจกรรมเพื่อช่วยในการปรับพฤติกรรมการอยู่ไม่นิ่งของเด็กสมาธิสั้น ซึ่งใช้ระยะเวลาในการทำกิจกรรม จำนวน 4 สัปดาห์ๆ ละ 3 ครั้ง เป็นจำนวนทั้งสิ้น 12 ครั้ง ครั้งละ 40 นาที

จากนั้นผู้วิจัยนำเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยไปตรวจสอบประสิทธิภาพหาความเที่ยงตรง และได้มีการแนะนำให้ปรับปรุงแก้ไขตามพิจารณาของผู้ทรงคุณวุฒิโดยมีคะแนนเฉลี่ยรวมจากผู้ทรงคุณวุฒิ ทั้งหมดจำนวน 3 ท่าน เมื่อพิจารณาแล้วพบว่า มีคะแนนเฉลี่ยที่สามารถนำกิจกรรมไปใช้ได้ทั้งหมด 12 กิจกรรมและกิจกรรมที่เหลือให้ปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้นตามที่ผู้เชี่ยวชาญแนะนำ ผู้วิจัยจึงนำกิจกรรมนาฏศิลป์บำบัดกลับมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญแต่ละท่าน

เมื่อผ่านการพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญเสร็จเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยได้นำกิจกรรมการประยุกต์ใช้หุ่นสายเสมาเพื่อปรับพฤติกรรมการอยู่ไม่นิ่งของเด็กสมาธิสั้น ไปทดลองใช้ (Try out) กับเด็กสมาธิสั้นซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างแต่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดลอง แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขเพื่อประสิทธิภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการทดลองจริง

2. ผลการทดลองระหว่างก่อนและหลังการใช้กิจกรรมการประยุกต์ใช้หุ่นสายเสมาเพื่อปรับพฤติกรรมการอยู่ไม่นิ่งของเด็กสมาธิสั้นของกลุ่มตัวอย่างในการทดลองมีค่าคะแนนเฉลี่ยก่อนและหลังการใช้กิจกรรมการประยุกต์ใช้หุ่นสายเสมา เท่ากับ 5.75 เมื่อเปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ยก่อนและหลังการทดลองใช้กิจกรรมการประยุกต์ใช้หุ่นสายเสมาของกลุ่มตัวอย่างในการทดลองพบว่าค่าคะแนนเฉลี่ยหลังการทดลองใช้กิจกรรมการประยุกต์ใช้หุ่นสายเสมาเพื่อปรับพฤติกรรมการอยู่ไม่นิ่งของเด็กสมาธิสั้นสูงกว่าก่อนการทดลองใช้กิจกรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผล

ในการวิจัยเรื่องการสร้างกิจกรรมการปรับพฤติกรรมการอยู่ไม่นิ่งของเด็กสมาธิสั้น อายุ 5-6 ปี โดยกิจกรรมการประยุกต์ใช้หุ่นสายเสมา โรงเรียนอนุบาลเจริญพงศ์ กรุงเทพมหานคร สามารถอภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ผลจากการสร้างกิจกรรมการปรับพฤติกรรมการอยู่ไม่นิ่งของเด็กสมาธิสั้น อายุ 5-6 ปี โดยกิจกรรมการประยุกต์ใช้หุ่นสายเสมา โรงเรียนอนุบาลเจริญพงศ์ กรุงเทพมหานคร ในแผนการจัดกิจกรรมดังกล่าวประกอบไปด้วยวัตถุประสงค์ของกิจกรรม กระบวนการจัดกิจกรรม แนวคิดทฤษฎีที่ใช้ในกิจกรรม ซึ่งรูปแบบกิจกรรมที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ผู้วิจัยได้ออกแบบ โดยการประยุกต์ใช้หุ่นสายเสมา มาผสมผสานกับทฤษฎีแรงจูงใจของเฮอร์ชเบอร์ก เพื่อส่งเสริมให้มีการปรับพฤติกรรมที่นิ่งขึ้น ซึ่งใช้ระยะเวลาในการทำกิจกรรม จำนวน 4 สัปดาห์ๆ ละ 3 ครั้ง เป็นจำนวนทั้งสิ้น 12 ครั้ง ครั้งละ 40 นาที

กิจกรรมเจ้าหุ่นเจ้า

ผู้วิจัยได้ศึกษาและใช้แนวคิดการสร้างแรงจูงใจให้เด็กสมาธิสั้นสนใจในกิจกรรม สอดแทรกกิจกรรมและสถานการณ์ต่างๆ เพื่อเป็นสื่อกลางในการช่วยสอนเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้น ได้เรียนรู้และสามารถร่วมกิจกรรมการประยุกต์ใช้หุ่นสายเสมา โดยกิจกรรมเจ้าหุ่นเจ้า ผู้วิจัยมีแนวคิดในการจะสร้างสรรค์หุ่นสาย โดยให้เด็กสมาธิสั้นได้สัมผัสและคุ้นเคยกับหุ่นสายเสมา ผู้วิจัยกำหนดให้เด็กสมาธิสั้นออกคำสั่งให้หุ่นออกท่าทาง แล้วหุ่นจะทำตาม เด็กสมาธิสั้นสนุกกับหุ่น และมีความสัมพันธ์กับเพื่อนมากขึ้น พบว่าหลังจากการทำกิจกรรมผู้วิจัยและเด็กสมาธิสั้นเกิดความคุ้นเคยกันมากขึ้น

ซึ่งสอดคล้องกับ (นางพะวง ลิมสุวณ. 2547; อ้างอิงจาก วินัดดา ปิยะศิลป์. 2550) ที่กล่าวไว้ว่าเด็กสมาธิสั้นแต่ละคนจะมีความผิดปกติ ที่คล้ายกันแต่ระดับความรุนแรงของแต่ละคนไม่เท่ากัน ซึ่งรวมถึงพฤติกรรมบำบัด อาจใช้การบำบัดทางความคิดและพฤติกรรม ร่วมกับการจัดการกับความอยู่ไม่นิ่งได้ จะเป็นการรักษาที่ให้ผลดีที่สุด

กิจกรรมสร้างหน้าเจ้าหุ่น

ผู้วิจัยได้ศึกษาและใช้แนวคิดการสร้างสรรคหุ่นสายโดยให้เด็กสมาธิสั้นร่วมลงมือทำกิจกรรม เพื่อเป็นสื่อกลางในการช่วยสอนเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้น ได้เรียนรู้และสามารถร่วมกิจกรรมการประยุกต์ใช้หุ่นสายเสมา โดยกิจกรรมสร้างหน้าเจ้าหุ่น ผู้วิจัยมีแนวคิดในการจะสร้างสรรค์หุ่นสาย โดยให้เด็กสมาธิสั้นได้ประดิษฐ์ใบหน้าหุ่นสายด้วยตนเอง ผู้วิจัยกำหนดให้เด็กสมาธิสั้นวาดเป็นปาก จมูก ตา ของเจ้าหุ่น เด็กสมาธิสั้นให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมมากขึ้น เพราะกิจกรรมนี้ทำให้เด็กสมาธิสั้นหนึ่งขึ้นสนใจกับงานตรงที่ตนกำลังกระทำอยู่มากขึ้น พบว่าหลังจากการทำกิจกรรมเด็กสมาธิสั้นสามารถประดิษฐ์หน้าตาหุ่นสายด้วยตนเองได้

ซึ่งสอดคล้องกับ (วินัดดา ปิยะศิลป์. 2550) ที่กล่าวไว้ว่าการปฏิบัติเน้นที่ตัวเด็กสร้างความสัมพันธ์กับเด็ก ให้เด็กสมาธิสั้นได้ฝึกสมาธิในการร่วมทำกิจกรรมบำบัด เน้นการปรับพฤติกรรมโดยใช้แรงเสริมทางบวก จะตอบสนองต่อแรงเสริมทางบวก ที่รวดเร็วได้ดี ควรเน้นการฝึกในเรื่องของการรักษา การทำกิจกรรมที่สร้างสรรค์

กิจกรรมทำหุ่นสายจากผ้า

ผู้วิจัยได้ศึกษาและใช้แนวคิดการสร้างสรรคหุ่นสายโดยให้เด็กสมาธิสั้นร่วมลงมือทำกิจกรรม เพื่อเป็นสื่อกลางในการช่วยสอนเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้น ได้เรียนรู้และสามารถร่วมกิจกรรมการประยุกต์ใช้หุ่นสายเสมา โดยกิจกรรมลำตัวเจ้าหุ่น ผู้วิจัยมีแนวคิดในการจะสร้างสรรค์หุ่นสาย โดยให้เด็กสมาธิสั้นได้ประดิษฐ์ลำตัวหุ่นสายด้วยตนเอง ผู้วิจัยกำหนดให้เด็กสมาธิสั้นประดิษฐ์ลำตัวของเจ้าหุ่น เด็กสมาธิสั้นให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมมากขึ้น เพราะกิจกรรมนี้ทำให้เด็กสมาธิสั้นหนึ่งขึ้นสนใจกับงานตรงที่ตนกำลังกระทำอยู่มากขึ้น พบว่าหลังจากการทำกิจกรรมเด็กสมาธิสั้นสามารถประดิษฐ์ลำตัวหุ่นสายด้วยตนเองได้

ซึ่งสอดคล้องกับ (วินัดดา ปิยะศิลป์. 2550) ที่กล่าวไว้ว่าการปฏิบัติเน้นที่ตัวเด็กสร้างความสัมพันธ์กับเด็ก ฝึกฝนด้านกิจกรรมการบำบัด เด็กสมาธิสั้นสามารถออกแบบความคิด และได้ลงมือทำกิจกรรมด้วยตนเอง การที่เด็กสมาธิสั้นได้จดจ่อกับกิจกรรมจะเป็นแรงเสริมทางบวกที่สามารถพัฒนาสมาธิให้เด็กหยุดนิ่งได้

กิจกรรมเล่านิทานผ่านหุ่น

ผู้วิจัยได้ศึกษาและใช้แนวทางการเล่านิทานผ่านหุ่นโดยให้เด็กสมาธิสั้นร่วมลงมือทำกิจกรรม เพื่อเป็นสื่อกลางในการช่วยสอนเด็กที่มีสมาธิสั้น ได้เรียนรู้และสามารถร่วมกิจกรรมการประยุกต์ใช้หุ่นสายเสมา โดยกิจกรรมการเล่านิทานผ่านหุ่น ผู้วิจัยมีแนวคิดในการจะให้เด็กสมาธิสั้นฝึกสมาธิในการฝึกขีดหุ่นสายด้วยตนเอง โดยให้เด็กสมาธิสั้นได้ฝึกขีดหุ่นด้วยตนเอง ผู้วิจัยกำหนดให้เด็กสมาธิสั้นหัดควบคุมทิศทางการเคลื่อนไหวของหุ่นสายเสมาที่ตนเองประดิษฐ์เอง เด็กสมาธิสั้นให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมมากขึ้น เพราะกิจกรรมนี้ทำให้เด็กสมาธิสั้นนั่งขึ้นสนใจกับกิจกรรมที่ตนเองปฏิบัติอยู่มากขึ้น พบว่าหลังจากการทำกิจกรรมเด็กสมาธิสั้นสามารถควบคุมหุ่นสายในการบังคับทิศทางการเคลื่อนไหวหุ่นสายด้วยตนเองได้

ซึ่งสอดคล้องกับ (ยุวนา ไชว์พันธ์. 2555) ที่กล่าวไว้ว่าการปรับพฤติกรรมทำให้เด็กสมาธิสั้นได้คิดและจินตนาการตามเป็นการฝึกพฤติกรรมทางปัญญาสามารถฝึกจดจ่อกับกิจกรรมที่ปฏิบัติ เด็กสมาธิสั้นจะมีลักษณะที่สนใจในกิจกรรมมากขึ้น

กิจกรรมเล่านิทานให้เพื่อนฟัง

ผู้วิจัยได้ศึกษาและใช้แนวทางการเล่านิทานผ่านหุ่นสายโดยให้เด็กสมาธิสั้นร่วมลงมือทำกิจกรรม เพื่อเป็นสื่อกลางในการช่วยสอนเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้น ได้เรียนรู้และสามารถร่วมกิจกรรมการเล่านิทานผ่านหุ่นให้เพื่อนฟัง โดยกิจกรรมลำตัวเจ้าหุ่น ผู้วิจัยมีแนวคิดในการนำหุ่นสายที่เด็กสมาธิสั้นได้ประดิษฐ์หุ่นสายด้วยตนเอง และผู้วิจัยกำหนดให้เด็กสมาธิสั้นเล่านิทานให้เพื่อนฟัง เด็กสมาธิสั้นให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมมากขึ้น เพราะกิจกรรมนี้ทำให้เด็กสมาธิสั้นตั้งใจในการสื่อสารเป็นเรื่องราวให้เพื่อนๆ ฟัง พบว่าหลังจากการทำกิจกรรมเด็กสมาธิสั้นสามารถเล่านิทานให้เพื่อนฟังและมีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกันมากขึ้น และมีสมาธิในการร่วมทำกิจกรรมมากขึ้นตามลำดับ

ซึ่งสอดคล้องกับ (เพ็ญแข ลิมศิลา. 2541) ที่กล่าวไว้ว่าการดูแลเด็กสมาธิสั้นได้ให้ดูแลในรูปแบบของการพัฒนาความสามารถและปรับพฤติกรรมเด็กสมาธิสั้น ซึ่งเด็กสมาธิสั้นแต่ละคนจะมีความผิดปกติ ให้ผู้ดูแลได้มีส่วนร่วมในการวางแผนการรักษาร่วมกันและพูดคุยกับเพื่อนในการร่วมทำกิจกรรม เด็กจะได้มีสังคมในการโต้ตอบสนทนาและสนใจในกิจกรรมที่มีเพื่อนร่วมทำกิจกรรมด้วยกัน

กิจกรรมฝึกพาหุ่นเคลื่อนไหว

ผู้วิจัยได้ศึกษาและใช้แนวทางการเล่านิทานผ่านหุ่นโดยให้เด็กสมาธิสั้นร่วมลงมือทำกิจกรรม เพื่อเป็นสื่อกลางในการช่วยสอนเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้น ได้เรียนรู้และสามารถร่วมกิจกรรมการประยุกต์ใช้หุ่นสายเสมา โดยกิจกรรมการเล่านิทานผ่านหุ่น ผู้วิจัยมีแนวคิดในการจะให้เด็กสมาธิสั้นฝึกสมาธิในการฝึกขีดหุ่นสายด้วยตนเอง โดยให้เด็กสมาธิสั้นได้ฝึกขีดหุ่นด้วยตนเอง ผู้วิจัยกำหนดให้เด็กสมาธิสั้นหัดควบคุมทิศทางการเคลื่อนไหวของหุ่นสายเสมาที่ตนเองประดิษฐ์เอง เด็กสมาธิสั้นให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมมากขึ้น เพราะกิจกรรมนี้ทำให้เด็กสมาธิสั้นนั่งขึ้นสนใจกับกิจกรรมที่ตนเองปฏิบัติอยู่มากขึ้น พบว่าหลังจากการทำกิจกรรมเด็กสมาธิสั้นสามารถควบคุมหุ่นสายในการบังคับทิศทางการเคลื่อนไหวหุ่นสายด้วยตนเองได้

ซึ่งสอดคล้องกับ (เสาวลักษณ์ ทรัพย์ประเสริฐ. 2549) ที่กล่าวไว้ว่าเด็กสมาธิสั้น โดยใช้แนวคิดของตามโปรแกรมของ Barkley การสร้างเสริมสมาธิ ด้วยการกำหนดให้เด็กสมาธิสั้นฝึกปฏิบัติตามคำสั่ง เป็นการเพิ่มความอดทน และการให้รางวัลเป็นการเสริมสร้างแรงให้กำลังใจสำหรับเด็กสมาธิสั้นๆจะมีแรงกระตุ้นในการร่วมทำกิจกรรมมากขึ้นรวมถึงอาการสมาธิสั้นของเด็กดีขึ้น

กิจกรรมหน้อยคนเก่ง

ผู้วิจัยได้ศึกษาและใช้แนวคิดการสร้างสรรคกิจกรรมนี้ให้เด็กสมาธิสั้นได้ฝึกทักษะการเชิดหุ่น ที่ตนเองประดิษฐ์ขึ้นเอง พร้อมทั้งเล่านิทานผ่านหุ่นพร้อมกับเล่าให้เพื่อนๆ ฟังเพื่อเป็นสื่อกลางในการช่วยสอนเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้น ได้เรียนรู้และสามารถร่วมกิจกรรมการประยุกต์ใช้หุ่นสายเสมา โดยกิจกรรมการเล่านิทานพร้อมกับเชิดหุ่นสายที่ตนเองประดิษฐ์ให้เพื่อนๆ ฟัง ผู้วิจัยมีแนวคิดในการจะให้เด็กสมาธิสั้นฝึกสมาธิในการกล้าแสดงออกในการควบคุมหุ่น ผู้วิจัยกำหนดให้เด็กสมาธิสั้นสามารถร่วมทำกิจกรรมได้ในระยะเวลาที่นานขึ้น เพราะกิจกรรมนี้ทำให้เด็กสมาธิสั้นหนึ่งขึ้นสนใจกับงานตรงที่ตนเองกำลังกระทำอยู่มากขึ้น พบว่าหลังจากการทำกิจกรรมเด็กสมาธิสั้นสามารถฝึกสมาธิในการเชิดหุ่นได้นานขึ้นกว่าตั้งแต่แรกเริ่มทำกิจกรรมได้

ซึ่งสอดคล้องกับ (วินัดดา ปิยะศิลป์. 2550) ที่กล่าวไว้ว่าการบำบัดทางพฤติกรรมทางความคิด เพื่อฝึกใช้สมาธิในการทำกิจกรรมตามคำสั่ง และสามารถปฏิบัติตามคำสั่งของผู้ควบคุมได้ สามารถเข้าใจตนเองติดตามพฤติกรรมของตนเองได้ทัน สิ่งตัวเองได้ ให้รางวัลตนเองได้ เพิ่มทักษะการเคลื่อนไหวร่างกาย และพัฒนาความสามารถ การฝึกปฏิบัติเป็นประจำทำให้เด็กสมาธิสั้นจดจ่อและนิ่งขึ้น

ผลจากการสร้างกิจกรรมกิจกรรมการปรับพฤติกรรมการอยู่ไม่นิ่งของเด็กสมาธิสั้น อายุ 5-6 ปี โดยกิจกรรมการประยุกต์ใช้หุ่นสายเสมา โรงเรียนอนุบาลเจริญพงศ์ กรุงเทพมหานคร นั้น สิ่งที่ต้องคำนึงถึงเป็นอันดับแรกคือโรคของเด็กสมาธิสั้น (วินัดดา ปิยะศิลป์. 2550) เด็กสมาธิสั้น (Attention-Deficit/Hyperactivity Disorder-ADHD) ประกอบด้วยอาการชุนอยู่ไม่นิ่ง (Hyperactive) หุนหันพลันแล่น (Impulsivity) และอาการขาดสมาธิ (Inattentiveness) การวินิจฉัย Attention deficit hyperactivity disorder (ADHD) การรักษาเด็กสมาธิในปัจจุบันในต่างประเทศและในประเทศไทย แพทย์จะให้เด็กกินยาทุกวัน เพราะอาการที่เป็นเกิดขึ้นตลอดเวลาไม่มีวันหยุด ทั้งนี้เพื่อช่วยให้เด็กมีการควบคุมตนเองดีขึ้น ไม่ให้เกิดปัญหาความตึงเครียดในครอบครัวและคนรอบข้าง เมื่อเด็กมีอาการน้อยลง การควบคุมตนเองดีขึ้น ปฏิสัมพันธ์ระหว่างเด็กกับบุคคลอื่นจะดีขึ้น มีความรู้สึกที่ดีต่อตนเองและผู้อื่น เด็กจะมีความสุข มีความมั่นคงในตนเองซึ่งจะช่วยให้เด็กพัฒนาดียิ่งขึ้น การกินยาในการรักษานั้นจำนวนร้อยละ 40 จะยังคงมีอาการ แต่จะไม่ก่อให้เกิดปัญหาส่วนใหญ่แล้วอาการอยู่ไม่นิ่งจะลดลง แต่อาการสมาธิสั้นยังไม่หาย จากการศึกษาพบว่าการรักษาโดยการให้ยา เด็กสมาธิสั้นไม่สามารถหายขาดได้ แต่การรักษาเด็กสมาธิสั้นที่มีประสิทธิภาพที่ดีนั้น การรักษาแบบผสมผสานหลายวิธีเข้าด้วยกันเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดเพื่อมีเป้าหมายในการใช้ชีวิตในสังคมอย่างมีความสุข ซึ่งสอดคล้องกับ (นพ.ชาญวิทย์ พรนภดล. 2556) ได้กล่าวว่า การรักษาเด็กสมาธิสั้นที่มีประสิทธิภาพที่ดีที่สุด คือ การผสมผสานการรักษาหลายๆด้าน ดังต่อไปนี้เข้าด้วยกัน เช่น การกินยาควบคู่ไปกับ

การปรับเปลี่ยนพฤติกรรม และการช่วยเหลือทางด้านจิตใจสำหรับเด็ก และการช่วยเหลือทางด้าน การเรียน เป็นต้น เนื่องจากการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมเป็นวิธีช่วยเหลือเด็กสมาธิสั้นที่มีความสำคัญวิธีหนึ่ง ซึ่งช่วยให้เด็กเรียนรู้การควบคุมตัวเองเพื่อหลีกเลี่ยงผลเสียที่เกิดขึ้นจากพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม) อาการสมาธิสั้นที่ปรากฏในระยะเวลายาวนานในชีวิตของเด็กจะส่งผลกระทบต่อการพัฒนาบุคลิกภาพ มีปัญหาการเรียน การปรับตัวและการเข้าสังคมตามมา จึงเป็นโรคที่ก่อให้เกิดปัญหาทางพฤติกรรม และการเรียนของเด็กวัยเรียนที่พบบ่อยที่สุด (วินัดดา ปิยะศิลป์, 2551) ทำให้เด็กไม่สามารถควบคุม อารมณ์ของตนเองได้จึงทำให้แสดงพฤติกรรมก้าวร้าวออกมา แต่ถ้าได้รับการดูแลช่วยเหลือจาก บุคลากรทางพยาบาลและผู้ดูแลอย่างถูกต้องทั้งการกินยารักษา หรือกิจกรรมบำบัดอย่างต่อเนื่องก็จะ ช่วยให้เด็กมีพัฒนาการและมีพฤติกรรมที่ดีขึ้นได้ ดังนั้นผู้วิจัยจึงเลือกกิจกรรมการปรับพฤติกรรม การอยู่ไม่นิ่งของเด็กสมาธิสั้น อายุ 5-6 ปี โดยกิจกรรมการประยุกต์ใช้หุ่นสายเสมา โรงเรียนอนุบาลเจริญ พงศ์ กรุงเทพมหานคร

2. ผลการเปรียบเทียบการปรับพฤติกรรมการอยู่ไม่นิ่งของเด็กสมาธิสั้น อายุ 5-6 ปี โดยกิจกรรมการประยุกต์ใช้หุ่นสายเสมา พบว่าเด็กสมาธิสั้นคนที่ 1 ก่อนการทดลองมีอาการวอกแวก ง่าย เชื่อฟังคำสั่งบ้าง สื่อสารเป็นคำสั้นๆ ชอบวิ่งเล่น ดึงหุ่นสายลากไปมา มีอารมณ์เสื่อง่าย มีคะแนน ของครูอยู่ที่ในระดับที่ 20 มีคะแนนของผู้ปกครองอยู่ที่ในระดับที่ 16 หลังการทดลองเชื่อฟังมากขึ้น สามารถเชิดหุ่นได้ตามคำสั่งมากขึ้น ไม่ค่อยวิ่งเล่น สงบและใช้สมาธิได้ดี มีคะแนนของครูอยู่ที่ในระดับ ที่ 30 มีคะแนนของผู้ปกครองอยู่ที่ในระดับที่ 32 เด็กสมาธิสั้นคนที่ 2 ก่อนการทดลอง พุดไม่ค่อยชัด ชอบชวนเพื่อนคุย มีการสัมผัสหุ่นและเล่นอยากสนุกสนาน วอกแวกง่าย นิ่งไม่ติดชอบลุกขึ้น และเดิน ไปมา มีคะแนนของครูอยู่ที่ในระดับที่ 21 มีคะแนนของผู้ปกครองอยู่ที่ในระดับที่ 19 หลังการทดลอง สามารถเชิดหุ่นได้ดีขึ้น เริ่มพุดชัดมากขึ้น ไม่ค่อยวอกแวกกับกิจกรรม สามารถนั่งทำกิจกรรมได้นาน กว่าเดิม มีคะแนนของครูอยู่ที่ในระดับที่ 39 มีคะแนนของผู้ปกครองอยู่ที่ในระดับที่ 37 เด็กสมาธิสั้นคน ที่ 3 ก่อนการทดลอง ตื่นเต้นกับหุ่น ดูเหมือนไม่ฟังเวลามีคนพุดและไม่ชอบรอคิว ชอบพุดแทรก มีคะแนนของครูอยู่ที่ในระดับที่ 23 มีคะแนนของผู้ปกครองอยู่ที่ในระดับที่ หลังการทดลอง เริ่มฟังคำสั่ง มากขึ้น ไม่ค่อยพุดแทรก สามารถเชิดหุ่นที่ตนประดิษฐ์ได้ มีคะแนนของครูอยู่ที่ในระดับที่ 37 มีคะแนน ของผู้ปกครองอยู่ที่ในระดับที่ 35 เด็กสมาธิสั้นคนที่ 4 ก่อนการทดลอง ไม่ค่อยเล่นกับหุ่น โกรธบึ้งตึง มีพฤติกรรมไม่ค่อยเข้าสังคม ชอบเก็บตัวเงียบๆ แต่เวลาเอาของรางวัลให้จะสนใจกิจกรรมเป็นบาง เวลา มีคะแนนของครูอยู่ที่ในระดับที่ 21 มีคะแนนของผู้ปกครองอยู่ที่ในระดับที่ 17 หลังการทดลอง สามารถเชิดหุ่นที่ตนประดิษฐ์ขึ้นเองได้ เริ่มพุดคุยกับเพื่อนมากขึ้น มีการตอบสนองกับกิจกรรม มากกว่าก่อนทำการทดลอง มีคะแนนของครูอยู่ที่ในระดับที่ 30 มีคะแนนของผู้ปกครองอยู่ที่ในระดับที่ 31 แสดงให้เห็นว่า หลังกิจกรรมการปรับพฤติกรรมการอยู่ไม่นิ่งของเด็กสมาธิสั้น อายุ 5-6 ปี โดยกิจกรรมการประยุกต์ใช้หุ่นสายเสมานั้นกลุ่มตัวอย่างมีพฤติกรรมที่นิ่งขึ้น เนื่องจากผู้วิจัยออกแบบ กิจกรรมโดยยึดแนวคิดตามทฤษฎีของแรงจูงใจ ใช้ในการออกแบบกิจกรรมเพื่อส่งเสริมให้เกิดการปรับ พฤติกรรมที่นิ่งขึ้น จากการลงเครื่องมือกิจกรรมที่ 5, 6, 7 เด็กสมาธิสั้นปรับพฤติกรรมได้มากที่สุด รองลงมาเป็นกิจกรรมที่ 1, 8, 9, 10 และกิจกรรมที่เด็กสมาธิสั้นปรับพฤติกรรมได้น้อยที่สุดคือ กิจกรรม ที่ 2, 3, 4 พบว่ากลุ่มตัวอย่างเริ่มมีพฤติกรรมปรับพฤติกรรมที่นิ่งขึ้นตามลำดับ

เมื่อพิจารณารายด้านในส่วนของผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยการปรับพฤติกรรมการอยู่ไม่นิ่งของเด็กสมาธิสั้น อายุ 5-6 ปี โดยกิจกรรมการประยุกต์ใช้หุ่นสายเสมาก่อนและหลังการใช้กิจกรรม พบว่าค่าคะแนนเฉลี่ยหลังการทดลองและก่อนการทดลองใช้กิจกรรมการประยุกต์ใช้หุ่นสายเสมาเพื่อปรับพฤติกรรมการอยู่ไม่นิ่งของเด็กสมาธิสั้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จากทั้งหมด 12 กิจกรรม ผลของการวิจัยจึงเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 การจัดกิจกรรมการปรับพฤติกรรมการอยู่ไม่นิ่งของเด็กสมาธิสั้น อายุ 5-6 ปี โดยกิจกรรมการประยุกต์ใช้หุ่นสายเสมา ต้องมีการเตรียมการ และวางแผนก่อนที่จะลงพื้นที่ทำกิจกรรมอย่างเหมาะสม เช่น การประสานงานกับครู ผู้ปกครอง และสร้างความสัมพันธ์กับเด็กสมาธิสั้นเพื่อให้เกิดความคุ้นเคย

1.2 การจัดกิจกรรมการปรับพฤติกรรมการอยู่ไม่นิ่งของเด็กสมาธิสั้น อายุ 5-6 ปี โดยกิจกรรมการประยุกต์ใช้หุ่นสายเสมา มีความอดทน ต้องมีความเข้าใจในรูปแบบและแผนกิจกรรมให้ชัดเจนถึงเรื่องเด็กสมาธิสั้นจะได้รับการปรับพฤติกรรมและประโยชน์ที่จะได้รับการเข้าร่วมกิจกรรมในครั้งนี้ของเด็กสมาธิสั้น ดูแลการทำกิจกรรมในทุกขั้นตอนอย่างตั้งใจ และมีความรู้พร้อมที่จะถ่ายทอดองค์ความรู้ตั้งแต่ขั้นพื้นฐานและพัฒนาขึ้นตามลำดับเพื่อจะให้การจัดกิจกรรมบรรลุตามความมุ่งหมายที่ตั้งไว้

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรพัฒนาต่อยอดโดยใช้รูปแบบกิจกรรมนี้ผสมผสานกับศาสตร์ทางด้านสาขาวิชาอื่น เช่น ดนตรีไทย ดนตรีสากล การเต้นรำ ละครศึกษา ฯลฯ เพื่อเป็นการพัฒนาให้เกิดแนวทางการกิจกรรมใหม่ๆ เพื่อใช้ในการปรับพฤติกรรมการอยู่ไม่นิ่งของเด็กสมาธิสั้น ส่งเสริมการปรับตัวทางสังคม เป็นต้น

2.2 สามารถนำรูปแบบกิจกรรมนี้ไปใช้กับการปรับพฤติกรรม เช่น ส่งเสริมการปรับตัวทางสังคม เป็นต้น

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กัญญาวิรี บุญเสหนันท์. (2554). พฤติกรรมบำบัดต่อพฤติกรรมก้าวร้าวของเด็กสมาธิสั้น. ปรินญญาณิพนธ์ วท.ม. (สุขภาพจิต). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- จิรนนท์ กริฟฟิทัส. (2550). กิจกรรมบำบัดในผู้สูงอายุ. เชียงใหม่: ภาควิชากิจกรรมบำบัด คณะเทคนิคการแพทย์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ฉฎฎาภา อินทกุล. (2558). กระบวนการจัดการหุนละครเล็กใจหุลยสเพื่อการพัฒนาและสืบทอด เจตนาารมณในโรงเรียนเขตจังหวัดเชียงใหม. ใน เอกสารการประชุมหาดใหญ่วิชาการ ครั้งที่ 4. หน้า 428. สงขลา: มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.
- ชาญวิทย์ พรนภดล. (2556). การรักษาเด็กสมาธิสั้น. ปรินญญาณิพนธ์ วท.ม. (สุขภาพจิต). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- เทพสิรินทร์ มากบุญศรี. (2549). ประสิทธิภาพของโปรแกรมการอบรมผู้ปกครองเด็กสมาธิสั้น. วิทยานิพนธ์ วท.ม. (จิตวิทยา) กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- นงพะงา ลิ้มสุวรรณ. (2547). การพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ประเทือง ภูมิภัทราคม. (2540). การปรับพฤติกรรม : ทฤษฎีและการประยุกต์. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- ผิวน้ำ เฉลิมญาติ. (2558). หุนสายเพื่อบำบัดเด็กสมาธิสั้น. สัมภาษณ์โดย ธนาธิษฐ วีระศักดิ์อรุณ ที่ พิพิธภัณฑหุนสายเสมา.
- เพ็ญแข ลิ้มศิลา. (2541). การวินิจฉัยโรคออทิสติก. สมุทรปราการ: ช.แสงงามการพิมพ์.
- ภาวิดา จวีวงศ์. (2551). หุนใจหุลยส. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ยุวนา ไชวพันธ์. (2555). การศึกษาพฤติกรรมอยู่ไมนึ่งของเด็กที่มีความสามารถพิเศษที่มีภาวะสมาธิสั้น จากการใช้โปรแกรมการปรับพฤติกรรม โดยใช้เทคนิคการบำบัดพฤติกรรมทางปัญญา. สืบค้นเมื่อ 3 มีนาคม 2559, จาก <http://ir.swu.ac.th/>
- วินัดดา ปิยะศิลป์. (2551). สมาธิสั้น (Attention-Deficit/Hyperactivity Disorder-ADHD). ปรินญญาณิพนธ์ วท.ม. (สุขภาพจิต). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- ศศิธร แก้วนพรัตน์. (2541). การสนับสนุนทางสังคม เครือข่ายทางสังคมที่มีผลต่อความเครียด ของบิดามารดาเด็กออทิสติกของศูนย์สุขวิทยาจิต. วิทยานิพนธ์ สส.ม. (สังคมสงเคราะห์ศาสตร์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.

- ศศิณี เอี่ยมอรุรัตน์. (2559). การบำบัดเด็กสมาธิสั้น. สัมภาษณ์โดย ธนาภิษฐ์ วีระศักดิ์อรุณ ที่ โรงพยาบาลศิริรินทร์.
- สารานุกรมไทยสำหรับเยาวชน. (2558). *หุ้มนมือ*. สืบค้นเมื่อ 3 มีนาคม 2559, จาก <http://popcensus.nso.go.th/report.php>.
- เสาวลักษณ์ ทรัพย์ประเสริฐ. (2549). *การศึกษาการใช้พฤติกรรมบำบัดต่อพฤติกรรมก้าวร้าวของเด็กสมาธิสั้นโรงพยาบาลยุวประสาทไวทโยปถัมภ์*. การศึกษาอิสระ พย.ม. (การพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวช). กรุงเทพฯ: คณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- อำนาจ วัดจินดา. (2550). *การปรับพฤติกรรม*. สืบค้นเมื่อ 27 กุมภาพันธ์ 2559, จาก <https://www.novabizz.com/NovaAce/Behavior/behavior-modification>.
- อำนาจ วัดจินดา. (2550). *หุ้่นไทย*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์. เฮอร์ชเบอร์ก. (2559). *ทฤษฎีแรงจูงใจ*. สืบค้นเมื่อ 10 มกราคม 2559, จาก <https://www.maerakluke.com/topics/1874>.
- Horowitz; & Reinhard. (1995). *เด็กสมาธิสั้นกับผู้ดูแลหลัก*. สืบค้นเมื่อ 17 กุมภาพันธ์ 2559, จาก <http://cuir.car.chula.ac.th/dspace/bitstream/123456789/>
- Mikulas. (1978). *การปรับพฤติกรรม*. สืบค้นเมื่อ 11 มีนาคม 2559, จาก <https://www.gotoknow.org/posts/39551>
- Huang; et al. (2007). *โปรแกรมอบรมผู้ปกครองเด็กสมาธิสั้น*. สืบค้นเมื่อ 30 มีนาคม 2559, จาก <http://www.thaichilddevelopment.com/images/doc/ADHD>

ภาคผนวก ก
หนังสือราชการ

MF4Version1:15/7/2556

ใบรับรองจริยธรรมการวิจัยของข้อเสนอการวิจัย
เอกสารข้อมูลคำอธิบายสำหรับผู้เข้าร่วมการวิจัยและใบยินยอม

หมายเลขข้อเสนอการวิจัย SWUEC- 202/59E

ข้อเสนอการวิจัยนี้และเอกสารประกอบของข้อเสนอการวิจัยตามรายการแสดงด้านล่าง ได้รับการพิจารณาจาก คณะกรรมการสำหรับพิจารณาโครงการวิจัยที่ทำในมนุษย์ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒแล้ว คณะกรรมการฯ มีความเห็นว่าข้อเสนอการวิจัยที่จะดำเนินการมีความสอดคล้องกับหลักจริยธรรมสากล ตลอดจนกฎหมาย ข้อบังคับและ ข้อกำหนดภายในประเทศ จึงเห็นสมควรให้ดำเนินการวิจัยตามข้อเสนอการวิจัยนี้ได้

- ชื่อโครงการวิจัยเรื่อง:** การปรับพฤติกรรมการอยู่ไม่นิ่งของเด็กสมาธิสั้น อายุ 5-6 ปี โดยกิจกรรมการประยุกต์ใช้หุ่น
สายเสมา โรงเรียนอนุบาลเจริญพงศ์ กรุงเทพมหานคร
- ชื่อผู้วิจัยหลัก:** นางสาวธนาภรณ์ วีระศักดิ์อรุณ
- สังกัด:** คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- เอกสารที่รับรอง:**
1. แบบเสนอโครงการวิจัย
  2. โครงร่างการวิจัย
  3. เอกสารชี้แจงผู้เข้าร่วมการวิจัย
  4. หนังสือให้ความยินยอมเข้าร่วมโครงการวิจัย

เอกสารที่พิจารณาทบทวน

1. แบบเสนอโครงการวิจัย	ฉบับที่ 2	วัน/เดือน/ปี 27 ก.ย. 2559
2. โครงร่างการวิจัย	ฉบับที่ 2	วัน/เดือน/ปี 27 ก.ย. 2559
3. เอกสารชี้แจงผู้เข้าร่วมการวิจัย	ฉบับที่ 2	วัน/เดือน/ปี 27 ก.ย. 2559
4. หนังสือให้ความยินยอมเข้าร่วมโครงการวิจัย	ฉบับที่ 2	วัน/เดือน/ปี 27 ก.ย. 2559

(ลงชื่อ).....

(อาจารย์ แพทย์หญิงจันทร์ทรา ตันนัทยทวงศ์)

เลขานุการคณะกรรมการจริยธรรมสำหรับพิจารณาโครงการวิจัยที่ทำในมนุษย์

(ลงชื่อ).....

(แพทย์หญิงสุรีพร ภัทรสุวรรณ)

ประธานคณะกรรมการจริยธรรมสำหรับพิจารณาโครงการวิจัยที่ทำในมนุษย์

หมายเลขรับรอง : SWUEC/E-241/2559

วันที่ให้การรับรอง : 27/09/2559

วันหมดอายุใบรับรอง : 27/09/2560

ภาคผนวก ข
รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ

1. แพทย์หญิงศศิณี เอี่ยมอุไรรัตน์	ผู้เชี่ยวชาญด้านเด็กพิเศษ โรงพยาบาลศิริรินทร์
2. อาจารย์สถฤรต์น์ โทมัส	ผู้เชี่ยวชาญด้านกิจกรรมบำบัด Merak Clinic
3. อาจารย์นิมิตร พิพิธกุล	ผู้เชี่ยวชาญด้านหุ่นสายเสมา คณะหุ่นสายเสมา

ภาคผนวก ค

แบบสังเกตพฤติกรรมการอยู่ไม่นิ่ง

แบบสังเกตพฤติกรรม

ก่อนลงกิจกรรม

การปรับพฤติกรรมการอยู่ไม่นิ่งของเด็กสมาธิสั้น อายุ 5-6 ปี โดยกิจกรรมการ
ประยุกต์ใช้หุ่นสายเสมา โรงเรียนอนุบาลเจริญพงศ์ กรุงเทพมหานคร

ชื่อนักเรียน.....เพศ.....

อายุ.....ชั้น.....

วันที่ประเมิน.....

อาการขาดสมาธิ	ไม่เลย (4)	เล็กน้อย (3)	ค่อนข้างมาก (2)	มาก (1)
1. ดูเหมือนไม่ฟังเวลามีคนพูดด้วย				
2. ทำอะไรนานๆไม่ได้				
3. วอกแวกง่าย				
4. นิ่งไม่ติด ลุกขึ้น และเดินไปมา				
5. ไม่ชอบรอคิว				
6. มักโพล่งคำตอบออกมา ก่อนจะฟังคำถามจบ				
7. ชอบพูดแทรก				
8. อารมณ์เสียง่าย				
9. ไม่ยอมทำตามสิ่งที่ผู้ใหญ่สั่งหรือวางกฎเกณฑ์				
10. โกรธบึ้งตึงเป็นประจำ				

ระยะเวลาในการร่วมทำกิจกรรม.....

ภาคผนวก ง

แผนกิจกรรมการประยุกต์ใช้หุ่นสายเสมาเพื่อปรับพฤติกรรมการอยู่ไม่นิ่งของเด็กสมาธิสั้นอายุ 5-6 ปี
โรงเรียนอนุบาลเจริญพงศ์ และคำดัชนี IOC จากการประเมินโดยผู้ทรงคุณวุฒิ

กิจกรรมการปรับพฤติกรรมการอยู่ไม่ห่างของเด็กสมาธิสั้นอายุ 5-6 ปี โดยกิจกรรมการ
ประยุกต์ใช้หุ่นสายเสมา โรงเรียนอนุบาลเจริญพงศ์ กรุงเทพมหานคร

วันที่..... เดือน..... พ.ศ. .... เวลา 40 นาที

สัปดาห์ที่ 1

ครั้งที่ 1

ชื่อกิจกรรม

กิจกรรมละลายพฤติกรรม

ความมุ่งหมาย

1. เพื่อแนะนำตัวผู้วิจัยกับเด็ก ๆ พร้อมกับหุ่นสาย
2. เพื่อสร้างกิจกรรมให้เกิดความคุ้นเคยกัน

เนื้อหา

กิจกรรมละลายพฤติกรรม ผู้วิจัยแนะนำตัวเองผ่านหุ่นสายเจ้าหญิง กับเจ้าชาย หุ่นปีศาจ ทักทายเด็ก ๆ เป็นกิจกรรมที่ผู้วิจัยกับเด็ก ๆ ทำความรู้จักกันผ่านหุ่นสาย ผู้วิจัยและหุ่นสายพาเด็ก ๆ เต้นประกอบเพลง เพื่อสร้างความคุ้นเคยซึ่งกันและกัน

วิธีดำเนินการ

ขั้นนำ

1. ผู้วิจัยแนะนำตัวเองและบอกวัตถุประสงค์ของการเข้ามาทำกิจกรรมให้เด็ก ๆ ทราบ
2. หุ่นสายเจ้าหญิง กับเจ้าชาย หุ่นปีศาจ แนะนำตัวเองให้กับเด็ก ๆ
3. ผู้วิจัยให้เด็ก ๆ ทักทายและเล่นกับ หุ่นสายเจ้าหญิง กับเจ้าชาย

ขั้นกิจกรรม

1. ผู้วิจัยให้เด็ก ๆ หนึ่งเป็นวงกลมแล้วถามชื่อเด็ก ๆ และ แทนด้วยชื่อสัญลักษณ์
2. ผู้วิจัยถามทวนชื่อสัญลักษณ์ประจำตัวเด็กแต่ละคน
3. ผู้วิจัยสอนท่าทาง ให้เด็ก ๆ เต้นประกอบเพลง
4. ผู้วิจัยให้เด็ก ๆ เต้นประกอบเพลง พร้อมกับหุ่นสาย

ขั้นสรุป

ผู้วิจัยกล่าวสรุปกิจกรรมในวันนี้พร้อมนัดหมายในการพบกันครั้งต่อไป

การประเมินผล

สังเกตพฤติกรรมมีส่วนร่วมของเด็กและการปรับพฤติกรรมที่นิ่งลงของเด็กสมาธิสั้น

สื่อ-อุปกรณ์

1. สติกเกอร์สัญลักษณ์
2. หุ่นสายเจ้าหญิง เจ้าชาย

แนวคิดทฤษฎี

ทฤษฎีแรงจูงใจของ เฮอรัชเบอร์ก

องค์ประกอบจูงใจ (Motivation Factors) อุปกรณ์ที่มีสีสัน และรูปทรง สามารถดึงดูดความสนใจได้

กิจกรรมการปรับพฤติกรรมการอยู่ไม่นิ่งของเด็กสมาธิสั้นอายุ 5-6 ปี โดยกิจกรรมการ
ประยุกต์ใช้หุ่นสายเสมา โรงเรียนอนุบาลเจริญพงศ์ กรุงเทพมหานคร

วันที่..... เดือน..... พ.ศ. .... เวลา 40 นาที

สัปดาห์ที่ 1

ครั้งที่ 2

ชื่อกิจกรรม

กิจกรรม Hello หุ่นสาย

ความมุ่งหมาย

1. เพื่อให้เด็กสมาธิสั้นได้ รู้จักหุ่นสาย
2. เพื่อให้เด็กได้ทำความคุ้นเคยซึ่งกันและกัน

เนื้อหา

1. ผู้วิจัยให้เด็กสมาธิสั้นได้สัมผัสหุ่นสาย และพูดคุยทักทายกัน
2. ให้เด็กสมาธิสั้นได้ลองเล่นกับหุ่นสายเอง ตามธรรมชาติของเขา

วิธีดำเนินการ

ขั้นนำ

1. ผู้วิจัยอธิบายให้เด็กๆ ฟังเกี่ยวกับวิธีที่ทำให้หุ่นขยับร่างกาย
2. ผู้วิจัยสาธิตให้เด็ก ๆ ดู ในการควบคุมหุ่นเคลื่อนไหวร่างกาย
3. ผู้วิจัยเล่าเป็นนิทานสั้น พร้อมกับการเชิดหุ่นสายให้เด็ก ๆ ดู

ขั้นกิจกรรม

1. ผู้วิจัยให้เด็ก ๆ ลองเชิดหุ่นสายเอง
2. ผู้วิจัยแนะนำเด็ก ๆ และวิธีการเชิดหุ่นสาย
3. ผู้วิจัยลองให้เด็กเชิดแล้ว เล่าให้ฟังว่าหุ่นกำลังทำอะไร

ขั้นสรุป

ผู้วิจัยกล่าวสรุปกิจกรรมในวันนี้พร้อมนัดหมายในการพบกันครั้งต่อไป

การประเมินผล

สังเกตพฤติกรรมมีส่วนร่วมของเด็กและการปรับพฤติกรรมที่นิ่งลงของเด็กสมาธิสั้น

สื่อ-อุปกรณ์

1. หุ่นสาย
2. ขนมหุ่น

แนวคิดทฤษฎี

ทฤษฎีแรงจูงใจของ เฮอรัชเบอร์ก

องค์ประกอบคำจูง (Maintenance Factors) ความสัมพันธ์เพื่อนร่วมงาน ความมีสัมพันธ์อันดีต่อกัน สามารถทำงานร่วมกัน ทำให้มีความเข้าใจซึ่งกันและกันเป็นอย่างดี

กิจกรรมการปรับพฤติกรรมการอยู่ไม่นิ่งของเด็กสมาธิสั้นอายุ 5-6 ปี โดยกิจกรรมการ
ประยุกต์ใช้หุ่นสายเสมา โรงเรียนอนุบาลเจริญพงศ์ กรุงเทพมหานคร

วันที่..... เดือน..... พ.ศ. .... เวลา 40 นาที

สัปดาห์ที่ 1

ครั้งที่ 3

ชื่อกิจกรรม

กิจกรรมเจ้าหุ่นจำ

ความมุ่งหมาย

1. เพื่อให้เด็กสมาธิสั้นได้ รู้จักหุ่นสาย โดยการสัมผัสตัวหุ่น
2. เพื่อให้เด็กสมาธิสั้นได้ฝึกสมาธิในการบังคับหุ่นสาย

เนื้อหา

ผู้วิจัยสอนให้เด็กสมาธิสั้นฝึกบังคับ การเดินและการเคลื่อนไหวร่างกายของหุ่นสาย โดยผู้วิจัยจะเป็นผู้กำหนดหัวข้อในการเชิดหุ่นสาย เช่น ให้เด็ก ๆ เชิดหุ่นสายไปทางซ้ายแล้วยกขาขวาขึ้นมา แล้วโบกมือซ้าย เป็นต้น

วิธีดำเนินการ

ขั้นนำ

1. ผู้วิจัยทักทายและพูดคุยกับเด็ก ๆ
2. ผู้วิจัยสาธิตการขยับและการเคลื่อนไหวหุ่นสาย
3. ผู้วิจัยถามเด็ก ๆ ว่าอยากให้หุ่นสายเคลื่อนไหวแบบไหนอีก ตามความคิดของเด็ก ๆ

ขั้นกิจกรรม

1. ผู้วิจัยให้เด็ก ๆ ลองจับหุ่นสาย
2. ผู้วิจัยให้เด็ก ๆ ลองเชิดหุ่นสาย โดยผู้วิจัยเป็นผู้กำหนดหัวข้อเอง
3. ให้เด็ก ๆ แต่ละคนออกมาโชว์ ว่าเด็ก ๆ สามารถบังคับหุ่นได้

ขั้นสรุป

ผู้วิจัยกล่าวสรุปกิจกรรมในวันนี้และแจกขนมให้กับเด็ก ๆ พร้อมนัดหมายในการพบกันครั้งต่อไป

การประเมินผล

สังเกตพฤติกรรมมีส่วนร่วมของเด็กและการปรับพฤติกรรมที่นิ่งลงของเด็กสมาธิสั้น

สื่อ-อุปกรณ์

1. หุ่นสาย
2. ขนม

แนวคิดทฤษฎี

ทฤษฎีแรงจูงใจของ เฮอิร์ชเบอร์ก องค์ประกอบจูงใจ (Motivation Factors) ความสำเร็จในการทำงาน การที่บุคคลสามารถทำงานได้เสร็จสิ้นประสบผลสำเร็จอย่างดี สามารถแก้ปัญหาต่างๆ เกี่ยวกับงาน แรงจูงใจจะเป็นแรงสามารถทำงานสำเร็จได้

กิจกรรมการปรับพฤติกรรมการอยู่ไม่ห่างของเด็กสมาธิสั้นอายุ 5-6 ปี โดยกิจกรรมการ
ประยุกต์ใช้หุ่นสายเสมา โรงเรียนอนุบาลเจริญพงศ์ กรุงเทพมหานคร

วันที่..... เดือน..... พ.ศ. .... เวลา 40 นาที

สัปดาห์ที่ 2

ครั้งที่ 4

ชื่อกิจกรรม

กิจกรรมสร้างหน้าเจ้าหุ่น

ความมุ่งหมาย

1. เพื่อให้เด็กสมาธิสั้นสามารถสร้างสรรค์ผลงานด้วยตัวเอง
2. เพื่อฝึกสมาธิเด็กในการประดิษฐ์หุ่น

เนื้อหา

ผู้วิจัยฝึกสมาธิของเด็กสมาธิสั้นโดยผู้วิจัยให้เด็กสมาธิสั้นได้สัมผัส และประดิษฐ์หุ่นสายด้วยตนเอง (ทำใบหน้าให้หุ่นสาย หู ตา จมูก ปาก ทรงผม)

วิธีดำเนินการ

ขั้นนำ

1. ผู้วิจัยแนะนำกิจกรรมในวันนี้
2. ผู้วิจัยสาธิตการทำใบหน้าหุ่น จากวัสดุเหลือใช้ให้เด็ก ๆ ดูเป็นตัวอย่าง
3. ผู้วิจัยแจกอุปกรณ์ทำใบหน้าให้หุ่นสาย เศษผ้า กระดุมสีดำ สีแดง สีเหลือง และไหมพรม

ขั้นกิจกรรม

1. ผู้วิจัยให้เด็ก ๆ หนึ่งเป็นวงกลมแล้วสอนเด็ก ๆ ทำใบหน้าหุ่นสาย
2. ผู้วิจัยให้เด็ก ๆ โชว์ผลงานของแต่ละคนให้เพื่อนดู

ขั้นสรุป

ผู้วิจัยกล่าวสรุปกิจกรรมในวันนี้พร้อมนัดหมายในการพบกันครั้งต่อไป

การประเมินผล

สังเกตพฤติกรรมมีส่วนร่วมของเด็กและการปรับพฤติกรรมที่นิ่งลงของเด็กสมาธิสั้น

สื่อ-อุปกรณ์

1. เศษผ้า
2. กระดุม สีดำ สีแดง สีเหลือง
3. ไหมพรม
4. กาว
5. สติกเกอร์
6. ตาพลาสติก
7. สีเทียน

แนวคิดทฤษฎี

ทฤษฎีแรงจูงใจของ เฮอริชเบอร์เกอร์ องค์ประกอบจูงใจ (Motivation Factors) ลักษณะของงาน
งานนั้นน่าสนใจ ต้องอาศัยความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ทำท่ายให้ลงมือทำ หรือเป็นงานที่มีลักษณะทำ
ตั้งแต่ต้นจนจบ

กิจกรรมการปรับพฤติกรรมการอยู่ไม่ห่างของเด็กสมาธิสั้นอายุ 5-6 ปี โดยกิจกรรมการ
ประยุกต์ใช้หุ่นสายเสมา โรงเรียนอนุบาลเจริญพงศ์ กรุงเทพมหานคร

วันที่..... เดือน..... พ.ศ. .... เวลา 40 นาที

สัปดาห์ที่ 2

ครั้งที่ 5

ชื่อกิจกรรม

กิจกรรมทำหุ่นสายจากผ้า

ความมุ่งหมาย

1. เพื่อให้เด็กสมาธิสั้นสามารถสร้างสรรค์ผลงานด้วยตัวเอง
2. เพื่อฝึกสมาธิเด็กในการประดิษฐ์หุ่น

เนื้อหา

ผู้วิจัยฝึกสมาธิของเด็กสมาธิสั้นโดยผู้วิจัยให้เด็กสมาธิสั้นได้สัมผัส และประดิษฐ์หุ่นสายด้วยตนเอง (ทำลำตัวให้หุ่น แขน ขา เท้า มือ)

วิธีดำเนินการ

ขั้นนำ

1. ผู้วิจัยแนะนำกิจกรรมในวันนี้
2. ผู้วิจัยสาธิตการทำลำตัวให้กับหุ่นสาย จากวัสดุเหลือใช้ให้เด็ก ๆ ดูเป็นตัวอย่าง
3. ผู้วิจัยแจกอุปกรณ์ เศษผ้า ทำลำตัวให้หุ่นสาย

ขั้นกิจกรรม

1. ผู้วิจัยให้เด็ก ๆ หนึ่งเป็นวงกลมแล้วสอนเด็ก ๆ ทำลำตัวของหุ่นสาย
2. ให้เด็กฝึกจินตนาการลงไปผลงานของตนเอง
3. ผู้วิจัยให้เด็ก ๆ โชว์ผลงานของแต่ละคนให้เพื่อนดู

ขั้นสรุป

ผู้วิจัยกล่าวสรุปกิจกรรมในวันนี้พร้อมนัยหมายในการพบกันครั้งต่อไป

การประเมินผล

สังเกตพฤติกรรมมีส่วนร่วมของเด็กและการปรับพฤติกรรมที่นิ่งลงของเด็กสมาธิสั้น

สื่อ-อุปกรณ์

1. เศษผ้า
2. ไกรกรร
3. สติกเกอร์

แนวคิดทฤษฎี

ทฤษฎีแรงจูงใจของ เฮอรัชเบอร์ก องค์ประกอบจูงใจ (Motivation Factors) ลักษณะของงาน
งานนั้นน่าสนใจ ต้องอาศัยความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ทำท่ายให้ลงมือทำ หรือเป็นงานที่มีลักษณะทำ
ตั้งแต่ต้นจนจบ

กิจกรรมการปรับพฤติกรรมการอยู่ไม่นิ่งของเด็กสมาธิสั้นอายุ 5-6 ปี โดยกิจกรรมการ
ประยุกต์ใช้หุ่นสายเสมา โรงเรียนอนุบาลเจริญพงศ์ กรุงเทพมหานคร

วันที่..... เดือน..... พ.ศ. .... เวลา 40 นาที

สัปดาห์ที่ 2

ครั้งที่ 6

ชื่อกิจกรรม

กิจกรรมทำหุ่นสายจากผ้า

ความมุ่งหมาย

กิจกรรมการทำหุ่นสายจากวัสดุเหลือใช้ เพื่อฝึกสมาธิให้กับเด็กสมาธิสั้น ได้ใช้สมาธิในการลงมือปฏิบัติ

1. เพื่อให้เด็กสมาธิสั้นสามารถสร้างสรรค์ผลงานด้วยตัวเอง
2. เพื่อฝึกสมาธิเด็กในการประดิษฐ์หุ่น

เนื้อหา

ผู้วิจัยให้เด็กสมาธิสั้นได้สัมผัส และประดิษฐ์หุ่นสายด้วยตนเอง (ทำชุดให้หุ่น) ให้เด็ก ๆ ได้ออกความคิดสร้างสรรค์ตามจินตนาการของเด็ก ๆ

วิธีดำเนินการ

ขั้นนำ

1. ผู้วิจัยแนะนำกิจกรรมในวันนี้
2. ผู้วิจัยสาธิตการทำชุดให้กับหุ่นสาย จากวัสดุเหลือใช้ให้เด็ก ๆ ดูเป็นตัวอย่าง
3. ผู้วิจัยแจกอุปกรณ์ เศษผ้า ทำชุดให้หุ่นสาย

ขั้นกิจกรรม

1. ผู้วิจัยให้เด็ก ๆ หนึ่งเป็นวงกลมแล้วสอนเด็ก ๆ ทำชุดให้หุ่นสาย
2. ให้เด็กฝึกจินตนาการลงไปผลงานของตนเอง
3. ผู้วิจัยให้เด็ก ๆ โชว์ผลงานของแต่ละคนให้เพื่อนดู

ขั้นสรุป

ผู้วิจัยกล่าวสรุปกิจกรรมในวันนี้พร้อมนัดหมายในการพบกันครั้งต่อไป

การประเมินผล

สังเกตพฤติกรรมมีส่วนร่วมของเด็กและการปรับพฤติกรรมที่นิ่งลงของเด็กสมาธิสั้น

สื่อ-อุปกรณ์

1. เศษผ้าที่เหลือใช้
2. กาว
3. กากเพชร
4. สีน้ำ

แนวคิดทฤษฎี

เฮอริชเบอร์เกอร์ องค์ประกอบจิตใจ (Motivation Factors) ลักษณะของงาน งานนั้นน่าสนใจ ต้องอาศัยความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ทำท่ายให้ลงมือทำ หรือเป็นงานที่มีลักษณะทำตั้งแต่ต้นจนจบ

กิจกรรมการปรับพฤติกรรมการอยู่ไม่นิ่งของเด็กสมาธิสั้นอายุ 5-6 ปี โดยกิจกรรมการ
ประยุกต์ใช้หุ่นสายเสมา โรงเรียนอนุบาลเจริญพงศ์ กรุงเทพมหานคร

วันที่..... เดือน..... พ.ศ. .... เวลา 40 นาที

สัปดาห์ที่ 3

ครั้งที่ 7

ชื่อกิจกรรม

กิจกรรมเล่านิทานผ่านหุ่น

ความมุ่งหมาย

1. เพื่อให้เด็กสมาธิสั้นแสดงความคิดเห็นของตนเอง
2. ฝึกการกล้าแสดงออก
3. เพื่อฝึกสมาธิในการเชิดหุ่นและเล่านิทานประกอบ

เนื้อหา

ผู้วิจัยจะถามว่าเด็กๆชอบนิทานอะไรแล้วให้เด็กเลือกนิทานที่ตนเองชอบ หรือ เล่าเรื่องราวตามจินตนาการของตนเอง มา 1 เรื่อง หลังจากนั้นผู้วิจัยให้เด็กสมาธิสั้นลองฝึกเล่านิทานผ่านหุ่นสายของตนเอง เป็นการฝึกสมาธิในการฝึกฝนเชิดหุ่น

วิธีดำเนินการ

ขั้นนำ

1. ผู้วิจัยจะถามว่าเด็กๆชอบนิทานเรื่องไหน
2. ผู้วิจัยลองให้เด็กๆ เล่าให้ผู้วิจัยฟัง
3. เสร็จแล้วให้เด็กๆจับหุ่นของตนเองเล่าเรื่อง

ขั้นกิจกรรม

1. ผู้วิจัยให้เด็กๆ เล่านิทานที่ตนชอบผ่านการเชิดหุ่นสาย
2. ผู้วิจัยให้เด็กๆ เล่านิทานที่ตนชอบผ่านการเชิดหุ่นสายที่ละคน

ขั้นสรุป

ผู้วิจัยกล่าวสรุปกิจกรรมในวันนี้พร้อมนัดหมายในการพบกันครั้งต่อไป

การประเมินผล

สังเกตพฤติกรรมมีส่วนร่วมของเด็กและการปรับพฤติกรรมที่นิ่งลงของเด็กสมาธิสั้น

สื่อ-อุปกรณ์

1. หุ่นสาย
2. นิทานสำหรับเด็ก

แนวคิดทฤษฎี

ทฤษฎีแรงจูงใจของ เฮอริชเบอร์เกอร์ องค์ประกอบจูงใจ (Motivation Factors) ความสำเร็จในการทำงาน การที่บุคคลสามารถทำงานได้เสร็จสิ้นประสบผลสำเร็จอย่างดี สามารถแก้ปัญหาต่างๆ เกี่ยวกับงาน แรงจูงใจจะเป็นแรงสามารถทำงานสำเร็จได้

กิจกรรมการปรับพฤติกรรมการอยู่ไม่นิ่งของเด็กสมาธิสั้นอายุ 5-6 ปี โดยกิจกรรมการ
ประยุกต์ใช้หุ่นสายเสมา โรงเรียนอนุบาลเจริญพงศ์ กรุงเทพมหานคร

วันที่..... เดือน..... พ.ศ. .... เวลา 40 นาที

สัปดาห์ที่ 3

ครั้งที่ 8

ชื่อกิจกรรม

กิจกรรมเล่นิทานให้เพื่อนฟัง

ความมุ่งหมาย

ผู้วิจัยให้เด็กสมาธิสั้นลองเล่นิทานที่เด็กสมาธิสั้นชอบเล่าให้ผู้วิจัยฟังทีละคน พร้อมทั้ง
แลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน

เนื้อหา

เพื่อให้เด็กสมาธิสั้นได้ลองเล่าประสบการณ์การเล่นิทานของตนเองให้ผู้อื่นฟัง เพื่อแลกเปลี่ยน
ประสบการณ์

วิธีดำเนินการ

ขั้นนำ

1. ผู้วิจัยกล่าวทักทายเด็กๆ
2. ผู้วิจัยให้เด็กๆ หนึ่งเป็นวงกลม
3. ผู้วิจัยลองเช็ดหุ่นให้เด็กๆดู พร้อมกับเล่นิทานให้เด็กๆฟัง

ขั้นกิจกรรม

1. ผู้วิจัยให้เด็กสมาธิสั้นแต่ละคนเล่นิทานให้ฟัง
2. ผู้วิจัยให้เด็กๆ ลองฝึกเล่นิทานผ่านหุ่นที่ตนประดิษฐ์
3. ผู้วิจัยให้รางวัลเด็กๆแต่ละคน

ขั้นสรุป

ผู้วิจัยกล่าวสรุปกิจกรรมในวันนี้พร้อมนัดหมายในการพบกันครั้งต่อไป

การประเมินผล

สังเกตพฤติกรรมมีส่วนร่วมของเด็กและการปรับพฤติกรรมที่นิ่งลงของเด็กสมาธิสั้น

สื่อ-อุปกรณ์

1. เชือก
2. กรรไกร
3. หุ่นสายที่ประดิษฐ์เสร็จแล้ว

แนวคิดทฤษฎี

ทฤษฎีแรงจูงใจของ เฮิร์ชเบอร์ก องค์ประกอบจูงใจ (Motivation Factors) ความสำเร็จในการ
ทำงาน การที่บุคคลสามารถทำงานได้เสร็จสิ้นประสบผลสำเร็จอย่างดี สามารถแก้ปัญหาต่างๆ
เกี่ยวกับงาน แรงจูงใจจะเป็นแรงสามารถทำงานสำเร็จได้

กิจกรรมการปรับพฤติกรรมการอยู่ไม่ห่างของเด็กสมาธิสั้นอายุ 5-6 ปี โดยกิจกรรมการ
ประยุกต์ใช้หุ่นสายเสมา โรงเรียนอนุบาลเจริญพงศ์ กรุงเทพมหานคร

วันที่..... เดือน..... พ.ศ. .... เวลา 40 นาที

สัปดาห์ที่ 3

ครั้งที่ 9

ชื่อกิจกรรม

กิจกรรมฝึกพาหุ่นเคลื่อนไหว

ความมุ่งหมาย

ผู้วิจัยให้เด็กสมาธิสั้นนำหุ่นสายของตนเองที่ประดิษฐ์เสร็จแล้ว ฝึกเคลื่อนไหวเอง โดยฝึกสมาธิ
ในการเซต เด็กจะมีความพยายามในการบังคับหุ่นให้ไปตามในทิศทางที่ตนเองกำหนด

เนื้อหา

เพื่อให้เด็กสมาธิสั้นได้ฝึกสมาธิในการบังคับและพาหุ่นสายในการเคลื่อนไหวตามจินตนาการ
โดยใช้เชือก เป็นอุปกรณ์ในการเซต

วิธีดำเนินการ

ขั้นนำ

4. ผู้วิจัยนำหุ่นที่ประดิษฐ์เสร็จแล้วให้เด็ก ๆ ดู พร้อมกับสาธิต โดยนำเชือกมาผูกติดอวัยวะของ
หุ่นกับนิ้วมือของผู้เซต
5. ผู้วิจัยลองเซตให้เด็ก ๆ ดูเป็นตัวอย่าง
6. ผู้วิจัยให้เด็ก ๆ หนึ่งเป็นวงกลม

ขั้นกิจกรรม

4. ผู้วิจัยแจกเชือก และอุปกรณ์ให้เด็ก ๆ
5. ผู้วิจัยสอนผูกเชือกทีละคน
6. ผู้วิจัยฝึกให้เด็ก ๆ ลองเซตหุ่น โดยบังคับจากเชือกที่ผูกติดกับนิ้ว

ขั้นสรุป

ผู้วิจัยกล่าวสรุปกิจกรรมในวันนี้พร้อมนัยต่อนโยบายในการพบกันครั้งต่อไป

การประเมินผล

สังเกตพฤติกรรมมีส่วนร่วมของเด็กและการปรับพฤติกรรมที่นิ่งลงของเด็กสมาธิสั้น

สื่อ-อุปกรณ์

4. เชือก
5. กรรไกร
6. หุ่นสายที่ประดิษฐ์เสร็จแล้ว

แนวคิดทฤษฎี

ทฤษฎีแรงจูงใจของ เฮอรัชเบอร์ก องค์กรประกอบจูงใจ (Motivation Factors) ความสำเร็จในการ
ทำงาน การที่บุคคลสามารถทำงานได้เสร็จสิ้นประสบผลสำเร็จอย่างดี สามารถแก้ปัญหาต่าง ๆ
เกี่ยวกับงาน แรงจูงใจจะเป็นแรงสามารถทำงานสำเร็จได้

กิจกรรมการปรับพฤติกรรมการอยู่ไม่ห่างของเด็กสมาธิสั้นอายุ 5-6 ปี โดยกิจกรรมการ
ประยุกต์ใช้หุ่นสายเสมา โรงเรียนอนุบาลเจริญพงศ์ กรุงเทพมหานคร

วันที่..... เดือน..... พ.ศ. .... เวลา 40 นาที

สัปดาห์ที่ 4

ครั้งที่ 10

ชื่อกิจกรรม

กิจกรรมฝึกพาหุ่นเคลื่อนไหว

ความมุ่งหมาย

ผู้วิจัยให้เด็กสมาธิสั้นนำหุ่นสายของตนเองที่ประดิษฐ์เสร็จแล้ว ฝึกเคลื่อนไหวเอง โดยฝึกสมาธิ
ในการขีด เด็กจะมีความพยายามในการบังคับหุ่นให้ไปตามในทิศทางที่ตนเองกำหนด

เนื้อหา

เพื่อให้เด็กสมาธิสั้นได้ฝึกสมาธิในการบังคับและพาหุ่นสายในการเคลื่อนไหวตามจินตนาการ
โดยใช้เชือก เป็นอุปกรณ์ในการขีด

วิธีดำเนินการ

ขั้นนำ

1. ผู้วิจัยนำหุ่นที่ประดิษฐ์เสร็จแล้วให้เด็ก ๆ ดู พร้อมกับสาธิต โดยนำเชือกมาผูกติดอวัยวะของ
หุ่นกับนิ้วมือของผู้ขีด
2. ผู้วิจัยลองขีดให้เด็ก ๆ ดูเป็นตัวอย่าง
3. ผู้วิจัยให้เด็ก ๆ หนึ่งเป็นวงกลม

ขั้นกิจกรรม

1. ผู้วิจัยแจกเชือก และอุปกรณ์ให้เด็ก ๆ
2. ผู้วิจัยสอนผูกเชือกทีละคน
3. ผู้วิจัยฝึกให้เด็ก ๆ ลองขีดหุ่น โดยบังคับจากเชือกที่ผูกติดกับนิ้ว

ขั้นสรุป

ผู้วิจัยกล่าวสรุปกิจกรรมในวันนี้พร้อมนัดหมายในการพบกันครั้งต่อไป

การประเมินผล

สังเกตพฤติกรรมมีส่วนร่วมของเด็กและการปรับพฤติกรรมที่นิ่งลงของเด็กสมาธิสั้น

สื่อ-อุปกรณ์

1. เชือก
2. กรรไกร
3. หุ่นสายที่ประดิษฐ์เสร็จแล้ว

แนวคิดทฤษฎี

ทฤษฎีแรงจูงใจของ เฮอรัชเบอร์เกอร์ องค์ประกอบจูงใจ (Motivation Factors) ความสำเร็จในการ
ทำงาน การที่บุคคลสามารถทำงานได้เสร็จสิ้นประสบผลสำเร็จอย่างดี สามารถแก้ปัญหาต่างๆ
เกี่ยวกับงาน แรงจูงใจจะเป็นแรงสามารถทำงานสำเร็จได้

กิจกรรมการปรับพฤติกรรมการอยู่ไม่ห่างของเด็กสมาธิสั้นอายุ 5-6 ปี โดยกิจกรรมการ
ประยุกต์ใช้หุ่นสายเสมา โรงเรียนอนุบาลเจริญพงศ์ กรุงเทพมหานคร

วันที่..... เดือน..... พ.ศ. .... เวลา 40 นาที

สัปดาห์ที่ 4

ครั้งที่ 11

ชื่อกิจกรรม

กิจกรรมใครเล่าดีมีรางวัล

ความมุ่งหมาย

1. เด็กสมาธิสั้นกล้าที่จะฝึกการกล้าแสดงออก
2. เพื่อสร้างกิจกรรมให้เกิดความคุ้นเคยกัน

เนื้อหา

กิจกรรมใครเล่าดีมีรางวัล ฝึกให้เด็กสมาธิสั้นเล่านิทานผ่านหุ่น โดยผู้วิจัยจะตั้งโจทย์ให้ ใครเล่า
นิทานผ่านหุ่นสาย สนุกสนาน และเพื่อนๆชอบจะมีรางวัลให้

วิธีดำเนินการ

ขั้นนำ

1. ผู้วิจัยทักทายเด็กๆ และอธิบายถึงกิจกรรมในวันนี้
2. ผู้วิจัยให้เด็กๆ หยิบหุ่นที่ตนประดิษฐ์ออกมาแล้วจับคู่กัน

ขั้นกิจกรรม

1. ผู้วิจัยให้เด็กๆ แต่ละคู่ลองฝึกเซตหุ่นให้เป็นเรื่องเดียวกัน
2. ผู้วิจัยจะซักถามในระหว่างที่เด็กๆ กำลังฝึกเซตหุ่น
3. ผู้วิจัยให้แต่ละคู่โชว์ให้เพื่อนๆ ดู แล้วมีรางวัลให้เด็กๆ

ขั้นสรุป

ผู้วิจัยกล่าวสรุปกิจกรรมในวันนี้พร้อมนัดหมายในการพบกันครั้งต่อไป

การประเมินผล

สังเกตพฤติกรรมการมีส่วนร่วมของเด็กและการปรับพฤติกรรมที่นิ่งลงของเด็กสมาธิสั้น

สื่อ-อุปกรณ์

1. ขนมห
2. หุ่นสาย

แนวคิดทฤษฎี

ทฤษฎีแรงจูงใจของ เฮอริชเบอร์ก องค์กรประกอบค้ำจุน (Maintenance Factors)

สิ่งตอบแทนการปฏิบัติงานในรูปแบบเงินหรือรางวัล เป็นที่พอใจของบุคคลที่ทำงาน ของรางวัลเป็น
ตัวกระตุ้นในการทำงาน

กิจกรรมการปรับพฤติกรรมการอยู่ไม่นิ่งของเด็กสมาธิสั้นอายุ 5-6 ปี โดยกิจกรรมการ
ประยุกต์ใช้หุ่นสายเสมา โรงเรียนอนุบาลเจริญพงศ์ กรุงเทพมหานคร

วันที่..... เดือน..... พ.ศ. .... เวลา 40 นาที

สัปดาห์ที่ 4

ครั้งที่ 12

ชื่อกิจกรรม

กิจกรรมหุ่นน้อยคนเก่ง

ความมุ่งหมาย

1. เพื่อให้เด็กสมาธิสั้นสามารถใช้สมาธิจดจ่อในการปฏิบัติเชิดหุ่นสาย
2. เพื่อสร้างกิจกรรมให้เด็กได้ทำงานร่วมกับผู้อื่น

เนื้อหา

กิจกรรมนี้ให้เด็กสมาธิสั้นได้ฝึกทักษะการเชิดหุ่น ที่ตนเองประดิษฐ์ขึ้นเอง พร้อมทั้งเล่านิทานบ

ผ่านหุ่น

วิธีดำเนินการ

ขั้นนำ

1. ผู้วิจัยกล่าวพูดคุยกับเด็กๆ
2. ให้เด็กๆ นำหุ่นตัวเองออกมาเชิดให้ดู
3. ผู้วิจัยให้เด็กๆ ลองเชิดหุ่นพร้อมเล่านิทานที่ละคน

ขั้นกิจกรรม

1. ผู้วิจัยให้เด็กๆ หนึ่งเป็นวงกลม
2. ผู้วิจัยให้เด็กแต่ละคนออกมาเล่านิทานผ่านหุ่นที่ละคน
3. ผู้วิจัยกล่าวชมเชยทุกคนๆ

ขั้นสรุป

ผู้วิจัยกล่าวสรุปกิจกรรมในวันนี้พร้อมกับให้ของรางวัลให้เด็กแต่ละคน

การประเมินผล

สังเกตพฤติกรรมมีส่วนร่วมของเด็กและการปรับพฤติกรรมที่นิ่งลงของเด็กสมาธิสั้น

สื่อ-อุปกรณ์

1. หุ่นสาย
2. ขนมหุ่น
3. นิทาน

แนวคิดทฤษฎี

ทฤษฎีแรงจูงใจของ เฮอริชเบอร์เกอร์ องค์ประกอบจูงใจ (Motivation Factors)

การได้รับการยอมรับนับถือ ซึ่งอาจแสดงออกในรูปการยกย่องชมเชย การให้กำลังใจ การแสดงความยินดีการแสดงออกที่ทำให้เห็นถึงการยอมรับในความสามารถ

ตาราง ค่าดัชนี IOC กิจกรรมการปรับพฤติกรรมการอยู่ไม่นิ่งของเด็กสมาธิสั้นอายุ 5-6 ปี
โดยกิจกรรมการประยุกต์ใช้หุ่นสายเสมา จากการประเมินโดยผู้ทรงคุณวุฒิ (N=3)

กิจกรรมที่	ผลการประเมินโดย ผู้เชี่ยวชาญ			ค่าดัชนี IOC	แปลผล
	1	2	3		
1.กิจกรรมละลาพฤติกรรม	1	1	1	1.00	สอดคล้อง
2.กิจกรรม Hello หุ่นสาย	1	1	1	1.00	สอดคล้อง
3.กิจกรรมเจ้าหุ่นเจ้า	1	1	1	1.00	สอดคล้อง
4.กิจกรรมสร้างหน้าเจ้าหุ่น	1	1	1	1.00	สอดคล้อง
5.กิจกรรมทาทู่นสายจาก	1	1	1	1.00	สอดคล้อง
6.กิจกรรมทาทู่นสายจากผ้า	1	1	0	0.66	สอดคล้อง
7.กิจกรรมเล่นิทานผ่านหุ่น	1	1	1	1.00	สอดคล้อง
8.กิจกรรมเล่นิทานให้เพื่อนฟัง	1	1	1	1.00	สอดคล้อง
9.กิจกรรมฝึกพาทู่นเคลื่อนไหว	1	1	0	0.66	สอดคล้อง
10.กิจกรรมฝึกพาทู่นเคลื่อนไหว	1	1	1	1.00	สอดคล้อง
11.กิจกรรมฝึกพาทู่นเคลื่อนไหว	1	1	1	1.00	สอดคล้อง
12.กิจกรรมหุ่นน้อยคนเก่ง	1	1	1	1.00	สอดคล้อง

ภาคผนวก จ
รูปภาพกิจกรรมการปรับพฤติกรรมการอยู่ไม่นิ่งของเด็กสมาธิสั้นอายุ 5-6 ปี
โดยกิจกรรมการประยุกต์ใช้หุ่นสายเสมา

กิจกรรมที่ 1 กิจกรรมละลายพฤติกรรม

กิจกรรมละลายพฤติกรรม ผู้วิจัยแนะนำตัวเองผ่านหุ่นสายเจ้าหญิง กับเจ้าชาย หุ่นปีศาจ ทักทาย
เด็กๆ เป็นกิจกรรมที่ผู้วิจัยกับเด็กๆทำความรู้จักกันผ่านหุ่นสาย ผู้วิจัยและหุ่นสายพาเด็กเต้น
ประกอบเพลง เพื่อสร้างความคุ้นเคยซึ่งกันและกัน

กิจกรรมที่ 2 กิจกรรม Hello หุ่นสาย

1. ผู้วิจัยให้เด็กสมาธิสั้นได้สัมผัสหุ่นสาย และพูดคุยทักทายกัน
2. ให้เด็กสมาธิสั้นได้ลองเล่นกับหุ่นสายเอง ตามธรรมชาติของเขา

กิจกรรมที่ 3 กิจกรรมเจ้าหุ่นเจ้า

ผู้วิจัยสอนให้เด็กสมาธิสั้นฝึกบังคับ การเดินและการเคลื่อนไหวร่างกายของหุ่นสาย โดยผู้วิจัยจะเป็นผู้กำหนดหัวข้อในการเชิด หุ่นสาย เช่น ให้เด็ก ๆ เชิดหุ่นสายไปทางซ้ายแล้วยกขาขวาขึ้นมา แล้วโบกมือซ้าย

กิจกรรมที่ 4 กิจกรรมสร้างหน้าเจ้าหุ่น

ผู้วิจัยฝึกสมาธิของเด็กสมาธิสั้นโดยผู้วิจัยให้เด็กสมาธิสั้นได้สัมผัส และประดิษฐ์หุ่นสายด้วยตนเอง (ทำใบหน้าให้หุ่นสาย หู ตา จมูก ปาก ทรงผม)

กิจกรรมที่ 5 กิจกรรมทาหุ่นสายจาก

ผู้วิจัยฝึกสมาธิของเด็กสมาธิสั้นโดยผู้วิจัยให้เด็กสมาธิสั้นได้สัมผัส และประดิษฐ์หุ่นสายด้วยตนเอง
(ทำลำตัวให้หุ่น แขน ขา เท้า มือ)

กิจกรรมที่ 6 กิจกรรมทากุ๊นสายจากผ้า

ผู้วิจัยให้เด็กสมาธิสั้นได้สัมผัส และประดิษฐ์หุ่นสายด้วยตนเอง (ทำชุดให้หุ่น) ให้เด็กๆ ได้ออก
ความคิดสร้างสรรค์ตามจินตนาการของเด็กๆ

กิจกรรมที่ 7 กิจกรรมเล่านิทานผ่านหุ่น

ผู้วิจัยจะถามว่าเด็ก ๆ ชอบนิทานอะไรแล้วให้เด็กเลือกนิทานที่ตนเองชอบ หรือ เล่าเรื่องราวตามจินตนาการของตนเอง มา 1 เรื่อง หลังจากนั้นผู้วิจัยให้เด็กสมาธิสั้นลองฝึกเล่านิทานผ่านหุ่นสายของตนเอง เป็นการฝึกสมาธิในการฝึกฝนเชิดหุ่น

กิจกรรมที่ 8 กิจกรรมเล่นิทานให้เพื่อนฟัง

เพื่อให้เด็กสามารถสันทัดลองเล่าประสบการณ์การเล่นิทานของตนเองให้ผู้อื่นฟัง เพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์ และฝึกเชิดหุ่น พร้อมกับลองเล่า

กิจกรรมที่ 9 กิจกรรมฝึกพาหุ่นเคลื่อนไหว

เพื่อให้เด็กสมาธิสั้นได้ฝึกสมาธิในการบังคับและพาหุ่นสายในการเคลื่อนไหวตามจินตนาการ เด็กจะเป็นผู้ควบคุมทิศทางของหุ่น เป็นการฝึกใช้สมาธิในการดำเนินกิจกรรม

กิจกรรมที่ 10 กิจกรรมฝึกพาหุ่เคลื่อนไหว

เพื่อให้เด็กสามารถสันได้ฝึกสมาธิในการบังคับและพาหุ่สายในการเคลื่อนไหวตามจินตนาการ เด็กจะเป็นผู้ควบคุมทิศทางของหุ่ เป็นการฝึกใช้สมาธิในการดำเนินกิจกรรม

กิจกรรมที่ 11 กิจกรรมฝึกพาหุ่นเคลื่อนไหว

กิจกรรมใครเล่าดีมีรางวัล ฝึกให้เด็กสมาธิสั้นเล่นนันทนาการผ่านหุ่น โดยผู้วิจัยจะตั้งโจทย์ให้ ใครเล่า
นันทนาการผ่านหุ่นสาย สนุกสนาน และเพื่อนๆชอบจะมีรางวัลให้

กิจกรรมที่ 12 กิจกรรมหนูน้อยคนเก่ง

กิจกรรมนี้ให้เด็กสมาธิสั้นได้ฝึกทักษะการขีดหุ่น ที่ตนเองประดิษฐ์ขึ้นเอง พร้อมทั้งเล่นนิทานผ่านหุ่น
พร้อมกับเล่าให้เพื่อนๆ ฟัง

ประวัติย่อผู้วิจัย

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ ชื่อสกุล	นางสาวธนาภรณ์ วีระศักดิ์อรุณ
สถานที่เกิด	จังหวัดลำปาง
วัน เดือน ปีเกิด	19 กันยายน 2533
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	29 หมู่ 9 ตำบลสำโรงเหนือ อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรปราการ 10270
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2551	ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.3) สาขานาฏศิลป์ไทย จาก วิทยาลัยนาฏศิลป์เชียงใหม่
พ.ศ. 2557	ระดับปริญญาตรี ศศ.บ. เอกนาฏศิลป์ไทย สาขาศิลปการแสดงศึกษา คณะศิลปกรรมศาสตร์ จาก มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
พ.ศ. 2561	ระดับปริญญาโท กศ.ม. สาขาวิชาศิลปศึกษา (ศิลปะการแสดงศึกษา) คณะศิลปกรรมศาสตร์ จาก มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ